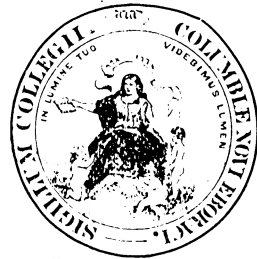

417

B77
3

Columbia College
in the City of New York.
Library.

Special Fund
1895
Given anonymously.

FACSIMILES
OF
ANCIENT CHARTERS
IN THE
BRITISH MUSEUM.

PART III.

PUBLISHED BY ORDER OF THE TRUSTEES.

SOLD AT THE BRITISH MUSEUM;

AND BY

LONGMANS & CO., 38 to 41 PATERNOSTER ROW; B. M. PICKERING, 196 PICCADILLY; B. QUARITCH, 15 PICCADILLY;
AND ASHER & CO., 13 BEDFORD STREET, COVENT GARDEN, AND 11 UNTER DEN LINDEN, BERLIN.

1877.

THE present Part carries on the series of Facsimiles through the tenth century, and comprises thirty-nine documents. The greater number of these are from the Cotton Collection; five are from the Harleian and as many from the Additional Collections of Charters.

Of the Additional Charters, No. 19,516—a grant to the church of Exeter, dated A.D. 670, in error for 938—came to the Museum in the year 1872 by donation from Sir Walter C. Trevelyan, Bart.; the others are from the great collection of English Charters formed by Christopher, first Baron Hatton, in the latter part of the seventeenth century, and acquired by the Museum in the year 1873.

The documents are waifs and strays from monastic archives in many different directions. It is not always easy to trace them to their sources. But sometimes the church or monastery is named in the deed; in other instances, where the grant has been to a lay person, the subsequent conveyance of the property can be traced to a particular religious house, which thus became possessed of the original document; and sometimes the archives can be identified by the endorsements.

Grouping the documents, as far as possible, under the churches and monastic houses to which they can by these means be referred, we obtain the following result:—

From the archives of Christ Church, Canterbury:	From Winchester (<i>continued</i>):
Augustus II. 65. A.D. 934.	Cotton Charter VIII. 11. A.D. 948.
_____ 23. — 939.	_____ 12. — 956.
_____ 62. — 940.	Harley Charter 43 C. 6. — 975.
_____ 73. — 946.	
_____ 83. — 947.	From Worcester:
_____ 57. — 949.	Additional Charter 19,791. A.D. 904.
_____ 15. — 990-994.	_____ 19,792. — 969.
	_____ 19,793. — 969.
From Rochester:	_____ 19,794. — 984.
Cotton Charter VIII. 33. A.D. [966].	
_____ 14. — 987.	From St. Edmund's:
_____ 20. — 988.	? Cotton Charter VIII. 28. A.D. 962.
	Harley Charter 43 C. 3. — 962.
From Abingdon:	_____ 43 C. 4. After A.D. 991.
Augustus II. 44. A.D. 949.	
_____ 33. — 956.	From Pershore:
_____ 41. — 956.	Augustus II. 6. A.D. 972.
_____ 43. — 956.	
_____ 45. — 956.	From Exeter:
_____ 40. — 960.	Additional Charter 19,516. A.D. [938].
_____ 39. — 961.	
Harley Charter 43 C. 5. A.D. 966.	From Crediton:
Augustus II. 38. A.D. 993.	Cotton MS. Augustus II. 31. A.D. 933.
From Winchester:	From Evesham?:
Cotton Charter VIII. 16. A.D. 931.	Cotton MS. Augustus II. 63. A.D. 944.
_____ 17. — 938.	
_____ 22. — 939.	From Wenlock:
	Cotton Charter VIII. 27. A.D. 901.

There is not the decided diversity of writing which might be looked for from the variety of places from which the Charters emanate; but the general change in character from the earlier period is very apparent. The light and elegant forms of the letters, often gracefully ornamented, of the eighth and ninth centuries, are now only partially represented, as under the years 931 and 934; and a rounder and more set, more uniform and even form of writing succeeds. The course of developement will be more easily traced when the series of Facsimiles to the date of the Conquest is complete.

The value of the autotype printing process, by which the Facsimiles are produced, especially in its power of rendering gradations in tone of colour, is shewn in the Charter Augustus II. 39, A.D. 961,

in which the dating clause and the names of witnesses are added by a second hand; and in Augustus II. 62, A.D. 940, in which the names of the last six witnesses are also subsequently entered. Again, in the charter of King Æthelred to the monastery of Abingdon, Augustus II. 38, A.D. 993, the principal names of places appear, as in the original, as insertions in a darker-coloured ink. In this latter document it will be observed that, although a large number of names of witnesses are subscribed, only a few of them have the cross prefixed. Moreover, among the witnesses are two Abbats of Westminster: the one named Wulfsgie, who has no cross; the other Ælfric, whose name is the last in the list, and added by a different hand—perhaps his own—with cross prefixed. Ælfric was the immediate successor to Wulfsgie, who therefore, it may be presumed, died shortly before the execution of this charter.

The charters in the present Part appear to be original or contemporary copies, with a few exceptions.

In the grant to Exeter, Additional 19,516, which has the impossible date A.D. 670, for what ought to be A.D. 938, the character of hand and use of contractions betray a later and unskilful penman. Two other Exeter charters, not in the Museum Collection, bearing the same incorrect date, and partly on that account rejected as genuine documents by Hickes, in his “*Dissertatio Epistolaris*,” are accepted by Kemble, who attributes the error to an ignorant copyist, and refers to the original of one of them, having the correct date, as preserved in the archives of Christ Church, Canterbury. The present charter is certainly a later copy.

Cotton Charter VIII. 17, A.D. 938, which comes from the Winchester archives, has a peculiar writing, irregular in the forms of letters, and generally imitative in character.

Cotton MS. Augustus II. 33, A.D. 956, an Abingdon charter, has the general character and some forms of letters belonging rather to the eleventh century.

Harley 43 C. 4, from St. Edmund's, contains copies of two wills, in which the monastery is only one of many religious houses and lay persons interested. The handwriting may be referred to the eleventh century.

Cotton Charter VIII. 38, A.D. 995, the Will of Wynflæd, is probably a later copy.

Included among the documents from Canterbury is the charter of King Eadred (Cotton MS. Augustus II. 57, A.D. 949) conveying to Christ Church the monastery of Reculver, with the attestation of Dunstan, then Abbat of Glastonbury and one of the King's Councillors, and the statement that he composed the charter and wrote it “*propriis digitorum articulis*.” The writing has the general character of the time; but the slovenliness of the penmanship and the nature of the errors in the text are evidence of its being a copy by an inferior hand. A better written duplicate without these errors is still preserved at Canterbury in the Cathedral archives, and seems to be the original from which Augustus II. 57 was copied; for the misreading “*defuictoq*”, at the end of the sixth line, is found to arise from the words “*de quo*” with the gloss “*s[cilicet] uictu*” written over them, in the Canterbury document.

EDWARD A. BOND.

LIST OF CHARTERS.

1. ÆTHERED AND ÆTHELFLEÐ
OF MERCIA, A.D. 901.*	21. EADWIG, A.D. 956.
2. WERFRITH, BISHOP, A.D. 904.	22. EADGAR, A.D. 960.
3. ÆTHELSTAN, Nov. 12TH, 931.	23. EADGAR, A.D. 961.
4. ÆTHELSTAN, A.D. 933.	24. EADGAR, A.D. 962.
5. ÆTHELSTAN, MAY 28TH, 934.	25. EADGAR, A.D. 962.
6. ÆTHELSTAN, A.D. 938.	26. EADGAR, A.D. 955 (966).
7. ÆTHELSTAN, A.D. 670 (938 ?).	27. EADGAR, A.D. 966.
8. ÆTHELSTAN, A.D. 939.	28. OSWOLD, BISHOP, A.D. 969.
9. ÆTHELSTAN, A.D. 939.	29. EADGAR, A.D. 969.
10. EADMUND, A.D. 940.	30. EADGAR, A.D. 972.
11. EADMUND, A.D. 944.	31. EADGAR, A.D. 975.
12. EADMUND, A.D. 946.	32. OSWOLD, ARCHBISHOP, A.D. 984.
13. EADRED, A.D. 947.	33. ÆTHELRED, A.D. 987.
14. EADRED, A.D. 948.	34. CHURCH OF ROCHESTER. TITLE OF LANDS.
BEFORE A.D. 988.
15. EADRED, A.D. 949.	35. WILLS OF ÆTHELFLEÐ AND ÆLFLÆD,
AFTER A.D. 991.
16. EADRED, A.D. 949.	36. ÆTHELRED, A.D. 993.
17. EADWIG, A.D. 956.	37. WYNFLÆD, A.D. 990-994.
18. EADWIG, A.D. 956.	38. WYNFLÆD'S WILL, ABOUT A.D. 995.
19. EADWIG, A.D. 956.	39. ÆSCWIG, A.D. 995.
20. EADWIG, A.D. 956.	

COTTON CHARTER VIII. 27.

[Æthered and Æthelfled of Mercia, A.D. 901.]

+ Regnante rege reguum qui in tribus . psonis sue scē diuinitatis consistit qui angelos . necnon et animas cēlum .
+ terramque . sine materia creauit . corpora namque de .iiii. id est ex aere et aqua et de terra . igneue . p ipsius .
+ excelsi regis nutu transiet tempus p̄sens et qua lis dies fugiunt et ut sapiens salomon ait generatio uenit .
+ generatio recedit . et quos uidi non uideo et quos uideo non uidebo et semp omnia ad finem festinant . ideo atramento .
+ litteras chartulis comendamus ut quē cupim possint ad euitandam supuenientium scandalorum . periculosam .
+ contentionem . ne a posteris labentur sine memoria priscorum procerum statuta . His itaque . p̄dictis ad memoriam .
+ renocemus . quod æðered æ[ðelfled]e opitulante gratuita dī gratia monarchiam . merceorum tenentes honorificeque guber .
+ nantes et defendentes . insup eorum congregatio wininicensis eclesie consentiens consentit il . . rum dominio terram .
+ manentium .viii. in east hope .iii. in peatting tune .v. in hereditatem ppetuam habendi possidendique . pro comu .
+ tatione illius terre in stan tune . x cassatarum quē prius erat foras concessa in dominium regalem . pro libertate .
+ illius monasterii sed nos iterum cum licentia et testimonio pantorum pcerum merceorum comodauimus ea condicione ut sit .
+ sub dominio senioris illius eclesie et ad mensam sed et terram .iii. manentium quē dicitur cahing læg ad mensam .
+ illius congregationis ppetualiter donauimus quē antea in trium hominum diem foras concessa fuerat . ista a . . . e .
+ supradicta terra id est in east hope et in peating tune . libera scripta constat ab omnium psonarum iugo seruitutis . Nos .
+ etiam condonauimus . kalicem aureum pensans .xxx. mancusos ad istam n dī amore honoreq; uirginis . uenerabile .
+ . . . mildburge . abbatissę . ut securius possimus pfrui huius terre possessionem ea condicione ut pmaneat indesinenter .
+ semp in ista eclesia quamdiu cussa pmaneat . nisi sub iurem istius eclesie ad illorum mensam .
+ si necessitas euenerit . acta . est h' ista chartula anno dominice incarī . dcccc^o . in in ciuitate .
+ scrobbensis trina magestas conseruet conseruantes . condemnet ledentes . hii sunt testes . huius . chartulę .

+ ego æðered		wired .	ælfrie .
+ ego æðelfled . c . . .		cuðulf .	wulfsig .
.		[t]idelm .	aldred .
.		wigburg .	burgred
.		æðelswið .	wulfsig .
.		wulfgyð	
.	 d .	culfre .	
.	 un .	cineburg .	
.	 oð		

At the bottom of the charter are the upper portion of the letters ME . CRVCIS . + .

[Endorsed, "east hop ."; and in a hand of the 13th century, "donum effredi 'regis' de esthop scilicet stowell . patteneia ."]

[illegible]

ADDITIONAL CHARTER 19,791.

[*Werfrith, Bishop, A.D. 904.*]

C O R O G R A P H V M

Rixiendum on ecnisse ussum drihtne hælende criste seðe all ðing gemetegað ge on heofenum ge on eorðan þæs inflæscnisse
ðy gere þe agen wæs dcccc wintra 7 iiii winter 7 ðy uiī. gebon gere. ic uuerfrid bisco'p' mid mines arweorðan heorodes
geðafunga 7 leafe on weogerna ceastre sylle wulfsige minum gerefan wið his holdum mægene 7 eadmodre hernessee anes hides
lond on easttune swa swa herred hit hæfde on ðreora monna dæg 7 all ðæt inn lond beligeð án dic utane 7 þonne ofer
ðreora monna dæg agefe monn eft ðæt lond butan elcon wiðercwide inn to weogerna ceastre 7 ðis seondan ðara monna
noman ðe ðæt geðafedon 7 mid cristes rode tacne gefaestnedon + uuerfrið biscop + cynehelm abb + uuerfrið p̃rs
+ eadmund p̃rs + berhtmund p̃rs + tidbald p̃rs + hildefrið p̃rs + ecfrið p̃rs + eaduulf p̃rs + wiglaf p̃rs + oslac diacon
+ cynað diacon + berhthelm + wigheard + monn + earduulf + uullaf + berhthelm + heahred + cynelaf + uulfred
+ cynehelm + uulfric + cenfrið + hwituc + cynelaf + ceolhelm + uullaf + ealhmund + earduulf + uulfgar

[*Endorsed, "uulfsiges lond boc"; and in later hands, "heastunesboc" and "Eadward senior."*]

f l e b i h a p o n t r e a v e r t a n t o a . w a l l e n t a n f u l h i p u a c h a . d i n n e o b r e c h e h o n n i t o f q i m o n t a l z a c n . c u n e m f a t a l a t r a t i b u r . n o n i n o r p a c t i a m o d e p e p a c h p e c u n o r . r e d q u a l i t o c c o r
 a n f u e p e t e m u o r o s i m a n c a p u n o r . p r o u o a n t o a m m o n e r t . n a a t o c o m a t e n c o n a m n e c a m c a n b u r h u r . n o n o l u m d e f r i c h i d o . r e d e c i a m n e i c o f a t o i o r a m m e l a n c o b e n a n t a m . a b h o m m a t o
 f u i a m u r . c h e n n e t c o l l i s o e u a n g e l i c u m ; d a z e e d a b r e u n u o b u r ; Q u a d e h e i m p i m a . q u a l i t f i i p r a n a . q u i r q u i l a n a . a b i c i e n t . f u p e r n a c o m p e c h p r e c i o r o r u m m o n i l u m e l e t h u r .
 a n n u m f a n p e c h m i n z a n o r f u r h u r ; w a d r p e c h i d a m m e l l i p l e f d u l c e d i n n e m i l e t i n e l e t i c i e m e m o r t a l a n n e . G o e d e l f a n n u r n i e a n f o r u m .
 f a n o m p a c t u r d i t e c h a m c o t u r d y n e t a n n e p e t i n o d i o q u b l o m a t u r . q u a n d a m t e l l u n r p a r t i c u l a m . m a r t e d e l m i m p e r o p u l f z u p e t o f t n o u n c a n t a n u m . h i l o w q u e r o l o c o
 e a h a m m e n o c r a n t e t u n b u o . n e l l e a m p u n e n o d o f f p a r u n e c u n r . c u m p r i a t e r p a r e n t . r l u n u r . o m m b i q u o d a m n e l i t e a t b u r . n r e p a r t i n t e r i b u r . l i b a l a t e r a c e a n a l a t e r .
 q u a d i u m u o t h a b e t ; e r p o r t e z a h u a l a m . q u i o m m b u r e a t u r m e c h t u r q u e h o m m u n c u l u r . c o n t r a c t e r a n n u n t e m . c u i c u m q u e r u c c h r o m n r h a n d u o l u f t e . I m p r e a m d i e l i n q u e t .
 p r e d i c t a p r i n d a n t e l l u r . h u r e a m m u r . c u n c u n c i n c e a c l a r e f t e r ; w e f f e o n t a f e p a n d a n o n l i n l a n g e z a t e . J d o n n e o n l i n l a n g e m i d e r p a n d e . J d o n n e f u b i n t e r p a n a t e a n c a n t a l a .
 J d o n n e o p e d i n t e a n c a n t u m c a n t u m c o r p o r d e t z a t e . d o n o n o c o o p a l e d a t o f f i h e . d o n o n o n d o l o n g h i r p o d a t . o n b u n g h a n d e r a n t e r o . d o n n e p o r d t o b a n t a n t i c i o n . d o n o n o n h a n d a n l a n g e m i d e r p a n d e .
 d o n n e f u d o n g e n h a t . q u d l o n g h a m a d a n e . o d h i z c i m e d t o d a n e a f f e . d o n n e a n o n d b e r n u r p a l a n d a t o n a f a i d o n e i n a i z u n a f c .
 d o n n e n o n d o n d l o n g d i f l i n e f . d a t o n b o r a n h a n z n a n ; d o n n e o n d l o n g h a z a n . o n p a l i n g p a l o d a t e r p a n d e n ; d o n n o n d o f f a d a n e . o n m a f l i n e a f f e f a n d n e ; d o n n e a d a n e o n d a f t n e . o n b e r n a n
 h a m m i f h a z a n . o n b i e m e l a r p e d a n a n t e p a n d n e ; d o n n e o n d a b l a c a n t n a f a n . d o n n o n d b e d a n J h a p d a n t o d a n e p r o n t a n d i c . b u r a n a n a f t n e . d o n t o p u n g e l m a n e a d a n p e r . o n d l o n g r i t e r .
 t o o c c h r p o n d a . d o n o n c o p a d a m a n e . d o n t o d a n e f u r p a n h a z a n ; d a t o n l a n z a n h u n z n a n ; d o n o n o n d i n n a n z a t e ; d o n a f t o n l i n l a n g e z a t e .

[illegible]

COTTON CHARTER VIII. 16.

[*Æthelstan, Nov. 12th, 931.*]

† Flebilis fortiter detestanda . totillantis sæculi piacula . diris obscenę horrendęq; mortalitatis . circumsepta latratibus . non nos patria indoeptę pacis securos . sed quasi foetidę corruptelę in uoraginem casuros . prouocando ammonent . ut ea toto mentis conamine cum casibus suis . non solum despiciendo . sed etiam uelud fastidiosam melancolię nausiam . abhominando fugiamus . tendentes ad illud euuangelicum ; date et dabitur uobis ; Qua de ré infima . quasi peripsema . quisquiliarū abiciens . **superna** ad instar pretiosorum monilium eligens . animum sempiternis in gaudiis figens . ad adipiscendam mellifluę dulcedinis misericordiam . perfruendamque infinite letitię iucunditatem ; ego æðelstanus rex anglorum . per omnipatra'n'tis dexteram totius bryttanię regni solio sublimatus . quandam telluris particulam . meo fideli ministro wulfgaro . id est nouem cassatarum . in loco quē solicolę æt hamme . uocitant tribuo . ut ille eam sine iugo exosę seruitutis . cum pratis . pascuis . siluis . riulis . omnib;q; ad eam utilitatibus . rite pertinentibus . liberaliter ac ęternaliter . quādiu uiuat habeat ; et post generalem . qui omnibus certus incertusque homunculis . constat transitum . cuicumque successionis heredi uoluerit . imppetuum derelinquat . prædicta siquidem tellus . his terminis . circumcincta clarescit ; ærast ón eastewardan . ón lin leage geat . 7 ðonne on lin leage middewearde . 7 ðonon suðrihte wið ðara stan ceastla . 7 ðonne of ðæm stan ceastlum to pyddes geate . ðonon to oswaldes berghe . ðonon ondlong herpoðes . on burghardes anstigo . ðonne forð to bares anstigon . ðonon ón heardan leage middewearde . ðonne suð ón gerihte . ondlong henna dene . oð hit cimeð to ðære dic . ðonne west ut ðurh henna leah . oð hit cimeð to ðære efese . ðonne á norð be wyrt walan ðæt ónfen ðone greatan æsc ; ðonne norð ondlong ðæs 'h'linces . ðæt onbofan hangran ; ðonne ondlong hagan . on wifling falod westewardne ; ðoñ norð ofer dune . ón meos 'h'linc westewardne ; ðonne á dune on ða yfre . on beowan hammes hecgan . on bremeles sceagan eastewardne ; ðonne on ða blacan græfan . ðoñ norð be ðem 7 heafðan . to ðære scortan dic . butan anan æere ; ðoñ to fugel mere to ðan wege ; ondlong weges . to ottes forða ; ðonon to wudu mere ; ðoñ to ðære ruwan hecgan ; ðæt on langan hangran ; ðoñ on grendles mere ; ðonon on dyrnan geat ; ðoñ eft on lin leage geat .

Si autem quod absit . aliquis diabolico inflatus spū . hanc meę cōpositionis ac confirmationis breuiculam . infringere uel elidere temptauerit . sciat se nouissima ac magna examinationis die . stridula clangente archangeli salpice . bustis sponte dehiscientibus . somata iam rediuiua relinquentibus . elementis omnib; pauefactis . cum iuda p̃ditore . qui á satoris pio sato . filius perditionis dicitur . ęterna confusione . edacibus ineffabilium tormentorum flām̃is periturum . huius namque á ðo dñoque ih̃u xp̃o . inspiratę . atq; inuentę uoluntatis scedula . anno dominicę incarnationis . dcccº . xxxºiº . regni uero gratis mihi commissi . uiº . indictione . iiiiª . epacta nulla . concurrente . uº . ii . idus . nouēbris . luna . xxª . iiiiª . in uilla omnib; notissima . quę leowtun . nuncupatur . episcopis . abbatibus . ducib; . patr'i'ę procuratoribus . regia . dapsilitate ouantib; perscripta est ; cuius etiam inconcussę . firmitatis auctoritas . his testibus roborata constat . quorū nomina subtus . caracteribus depicta . ʸ' annotantur . + ego æðelstanus . florentis brytanię monarchia p̃ditus rex . huius indiculi fulcimentum . cum signo scę sempq; amandę c[r]ucis . corroborauĩ . et subscripsi . + ego wulfhelmus dorobernensis eclesię . archiepisc̃ . consensi . et subscripsi . + ego wulfstanus eboracensis eclesię . archiepisc̃ . consensi . et subscripsi . + ego howæl subregulus . c̃sensi . et subscripsi . + ego iuðwal subregulus . c̃ et subscripsi .

+ ego ælfwine . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego wired . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego ælfric . abb . c̃ et s̃ .
+ ego eadulf . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego ælfwald . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego eadwine . abb . c̃ et s̃ .
+ ego cunan . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego osferð . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego æðelnoð . abb . c̃ et s̃ .
+ ego ælfheh . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego aldred . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego bior'h'tsige . abb . c̃ et s̃ .
+ ego sigelm . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego uhtred . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego seaxhelm . abb . c̃ et s̃ .
+ ego cenwald . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego æsckerht . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego odda . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego beornstan . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego ælfstan . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego wulfgar . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego oda . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego uhterd . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego æðelstan . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego wunsige . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego urm . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego ælfheh . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego wulfhun . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego guðrum . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego æðelferð . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego ðeoderd . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego haward . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego ælfhere . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego cyneferð . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego gunner . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego æðelwold . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego tidelm . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego ðurferð . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego eadric . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego cunsige . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego ælferd . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego ælfwald . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego eadward . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego hadd . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego buga . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego æsckerht . ep̃sc . c̃ et sb̃s .	+ ego scule . dux . c̃ et sb̃s .	+ ego ælfric . m̃ . c̃ et s̃ .

+ ego beorhtulf . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ealhelm . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wunsige . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego hefa . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego æðelstan . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ælfhelm . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego ælfric . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ælfric . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ælferd . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego ælfsige . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ælfstan . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wulfric . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego sigeric . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wulfric . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ælfric . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego æðeric . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego æðelmund . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego æðelweard . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego ælfheh . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego burherd . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego eadulf . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego swiðulf . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wulfsige . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego æðelsige . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego wullaf . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego beorhtric . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wiferð . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ętðelm . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego æðelstan . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wulfhelm . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego eadric . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego æðelm . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego cyred . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego æðelweard . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wulfnoð . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego æpelstan . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego æðelmund . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wulfmær . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ælfnoð . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ealh'h'elm . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wulfbold . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ælfsige . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego æðelnoð . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wulfsige . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego æðelstan . m̃ . c̃ et s̃ .
+ ego wulfsige . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego wihtgar . m̃ . c̃ et s̃ .	+ ego ælfsige . m̃ . c̃ et s̃ .

[*Endorsed in a contemporary hand*, “þis is þæs landes boc æt hamme” ; *in one of the 12th century*, “Donum hamme latine et anglice” ; *in one of the 13th*, “Adelstani Regis” ; *and in one of the 16th*, “this is the landes booke of hame in yº Saxon Charater” “Wolstan Rex”.]

[Attached to the Charter is a copy of Wulfgar's will.]

+ Ic wulfgar an þæs landes æt collinga burnan ofer minne dæg æffan hiere dæg 7 heo tilige uncer begea sawla þearfe gemænelice ðær on 7 feormige þrie dagas þa godes þeowas þær min lic reste 'on þone gemynd dæg' 7 selle þam mæssepreoste fif peningas 7 þara oþra ælcum twegen 7 ofer hiere dæg to winte ceastre þam niwan hierede for mine sawle to habbenne 7 to brucenne 7 na of þam mynstre to sellanne. 7 ic an þæs landes æt inge penne ofer minne dæg æffan to brucenne 7 to bewitanne 7 þæt heo hæbbe ælce gere to þam tune ealra gearwæstma þa þrie dælas 7 þone feorþan to cynetan byrig þam godes þeowum for mine sawle 7 for mines fæder 7 for mines ieldran fæder. þonne ofer hiere dæg in to cynetan byrig to þære halgan stowe for wulfgares sawle þe ic hit in selle 7 for wulfrices 7 for wulfheres þe hit ærest begeat to habbenne 7 to brucenne 7 næfre ut to sellanne. þonne an ic þæs landes æt cræft ofer minne dæg wunsige 7 ælfsige 7 ealles þæs þe ic þær on begite 7 ic an þæs landes æt denforda ofer minne dæg æþelstane 7 cynestane gif hie me oþ þ on ryht gehieraþ. 7 ic an þæs landes æt buter mere ofer minne dæg byrhtsige twegea hida 7 ceolstanes sunum anes gif hie me oð ðæt on ryht gehieraþ. 7 ic cweþe on wordum be æscmere on minum geongū magum swelce me betst gehieraþ. 7 ic wille þ æffe feormige of þam þrim dælum æt inge penne þa godes þeowas æt cynetan byrig þrie dagas on twelf monþum ænne dæg for me oþerne for minne fæder þridan for minne ieldran fæder. 7 ic an þæs landes æt hamme æffan ofer minne dæg 7 heo tilige þær on uncer begea sawla þearfe 7 feormige þrie dagas þa godes þeowas þær min lic reste on easton 7 ofer hiere dæg in to winte ceastre to þam ealdan hierede to sēe trinitate. to hæbbenne 7 to brucenne 7 næfre ut to sellanne.

[Endorsed in a contemporary hand, "Her swutelap þ wulfgar geuþe hamme in to ealdan mýnstre æfter æffan dæge hys wifes."]

Je pulgum an þaq landa æt collinza buþman of þi minne dæg æþþan hie ne dæg y he g alize uneqi beza rapla þearfe ze marelice
 dæg on y þeop mize þrie dazap þa zo dæg þeopap þaþi min lie þa æt y þelle þam mape pæofte ppe þam nizar y þa na of þa
 ælcum tpega y of þi hie ne dæg to pin te cearþie þam napan hie ne de þop minie raple to habbanne y to bpu cenne y na
 of þam mape to þellanne. y leaþ þaq landa æt inge þam ne of þi minne dæg æþþan to bpu cenne y to be þitanne
 y þæt hie hab be æl ce zepe to þam tume æl þa zaþ þaþi na þa þrie dælaþ y þone þeop þam to ex ne tan by þiz þam
 zo dæg þu þum þop minie raple y þop minie þe dæg y þop minie iel dpan þe dæg þonne of þi hie ne dæg in to ex ne tan
 by þiz to þa hælþunfope þop pulþ zaþ þaþi raple þe iohit in þelle y þop pulþ þe dæg y þop pulþ þe dæg þe hie æþþa be
 zaet to habbanne y to bpu cenne y ne ppe ut to þellanne. þonne anle þaq landa æt cwaþ of þi minne dæg
 þri nize y æl nize þa llaþ þaþi þe le þaþi on be ze y leaþ þaq landa æt dæg þop da of þi minne dæg æþþa þa ne þa ne
 ze þie me of þon þi hie ze hie þaþi y leaþ þaq landa æt buþi me ne of þi minne dæg by þi nize tpega hida y
 æal þaþi þumum a neþ ze þie me oððæt on þi hie ze hie þaþi y le cpe þe on þop dūm be æþ me pe on minum zeonzu
 ma zum þi el ce me beza ze hie þaþi

[illegible]

Den spucelaf þ þulfsan se ufe
hamme in to ealdan mynstre
aft æffan dæge hyl pifes .

[illegible]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 31.

[*Æthelstan, A.D. 933.*]

+ Flebilis fortit̃ detestanda totillantis sc̃li piacula diris obscenę horrendęque mortalitatis circumsepta latratibus non nos patria indeptę pacis sec[u]ros sed quasi fetidę corruptelę in uoraginem casuros prouocando ammonent ut ea toto mentis conamine cum casibus suis non solum despiciendo sed etia[m] uelut fastidiosam melancolię nausiam abominando fugiamus tendentes ad illud euangelicum date et dabitur uobis. Qua de re infima. quasi peripsema q[ui]s quiliarum abiciens superna ad instar pretiosorum monilium eliens animum sempiternis in gaudiis fiens ad nanciscendam mellifuę dulcedinis misericordia[m] perfruendamq; infinite letitię iocunditatem ego æpelstanus per om̃ipatrantis dext̃am apice totius albionis sublimatus circumquaę basilicas in honore d̃[i] sc̃orumq; eius dedicatas prout potero ab antiquo ritu uectigalium redimam quod sibi mei antecessores usurpatue decreuerunt habere. nunc uero pro d̃i omnipotentis amore et beatę d̃i genetricis marię ueneratione sc̃orumq; om̃ium auctoritate necnon pro uenerabilis ep̃i eadulfi placabilis pecunię dation[e] id ÷ .lx. librarum argenti tantam libertatē episcopatui cridiensis ecclesię perdonare diiudicaui. ut sit perpetualiter tutus atq; munitus ab omnibus secularibz seruitutibz fscis regalibz tributis maioribz et minoribz atq; expeditionalibz uidelicet taxationibz omniumq; rerum nisi sola expeditione et arcis m[u]nitione. Si quis autem post hęc subdola cauillatione deceptus nostrum non perhorrescat machinari decretum sciat sē nouissima ac magna examinationis die classica archangeli clangente salpice bustis sponte patentibz somata iam rediuiua propellentibz cum iuda proditore infaustoz; pecuniarum compilatore suisq; impiissimis fautoribz sub æternę maledictionis anathemate edacibz innumerabilium tormentorum flammis sine defectu periturum. Acta est hęc p̃fatę libertatis munificentia .deccc. xxxiii. dominicę incarnationis anno. indictione .vi. his testibz consentientibz signumq; crucis xp̃i adponentibz quorum nomina infra caraxata esse monstrant. + Ego æpelstanus gratia d̃i largiente totius brittannie rex p̃fatam libertatem cum sigillo sc̃e crucis confirmaui.

+ Ego wulfhelm dorobornensis ecclesię archiep̃s eiusdem regis largitatem cum tropheo sc̃e crucis consignauī.		
+ Ego ælfheah wintaniensis ecclesię ep̃s triumphalem agię crucis tropheum impressi.	+ Ego ælfhere dux	+ Ego eadmund minister.
+ Ego þeodred lundoniensis ecclesię ep̃s consignauī.	+ Ego wulfgar dux	+ Ego wulfsige minister.
+ Ego coenwald ep̃s consensi.	+ Ego uhtryd dux	+ Ego wulmær minister.
+ Ego oda ep̃s confirmaui.	+ Ego odda minist̃	+ Ego ælfsige minister.
+ Ego wulfhun ep̃s roborauī.		+ Ego eadric minister.
		+ Ego ealhhelm minister.

[*Endorsed in a contemporary hand, "libertas totius cridiensis æclesię episcopatus."*; *in a hand of the 13th century, "Libertas totius cridianensis episcopatus concessa eaddulfo episcopo ab Adelstano rege pro sexaginta libris pecunie. Anno domini deccc. 'nongentesimo' tri[cesimo tercio]"; in one of the beginning of the 14th century, "Carta adelstani Regis ecclesie Creditonensi Anno domini Nongentesimo tricesimo tercio. Bene conseruetur' quia fide digna in perpetuum.:"*; *and in one of the 16th century, "Ista Carta concessa fuit ante conquestum cxxxij. Antiquitas eius delxxv. ad hunc annum mdevijj."*]

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

COTTON MS., AUGUSTUS II. 65.

[*Æthelstan, May 28th, 934.*]

†.Fortuna fallentis sæculi procax non lacteo inmarciscibilium liliorum candore amabilis. sed fellita heiulandæ corruptionis amaritudine odibilis foetentis filios ualle in lacrimarum carnis. rictibus debacchando uenenosis mordaciter dilacerat. quæ quamuis arrendendo sit infelicibus adtractabilis acherontici ad ima cociti ní satus alti subueniat boantis. impudenter est decurribilis. et ideo quia ipsa ruinosa deficiendo tan. liter dilabitur. summopere festinandum est ad amoena indicibilis lætitia arua. ubi angelica ymnidicæ iubilationis organa. mellifluaque uernantium rosarum odoramina. a bonis beatisque naribus inestimabiliter dulcia capiuntur. sineque calce. auribus cliupparum suauiam audiuntur cuius amore felicitatis illectus fastidiunt iam infima dulcescunt superna eisque pro percipiendis. semperque specie indefectiua fruendis ego æðelstan' rex angloꝝ p omnipatrantis dexterā toti' britannię regni solio sublimat' quandā telluris particulā meo fideli ministro ælfwaldo. id ē .xii. cassatarū eccl̃ę xp̃i cantuarie ciuitatis subiacens. in loco quem solicolæ. æt derantune. uocitant tribuo. Ut ille eam. sine iugo exosę seruitutis. cum pratis. pascuis. siluis. riulis omnibusque ad eam utilitatibus. rite pertinentibus. quamdiu aura naribus spirabili ocellorumque conuolatu cernibili potiatur habeat. et post generalem. qui omnibus certus incertusque homulis. constat transitum. cuicumque successionis heredi uoluerit in perpetuum contradendo liberaliter. derelinquat. predicta siquidem tellus 'h'is terminis circumcincta clarescit; ærast on æscwoldes hlaw. ðonne on gemot biorh. ðonne on setl ðorn. ðonne on lytlan biorh. ðonne on gat ham. ðonne on æðelgiðe deno. ðonne on widan leh. ðonan on wulfa biorh. ðonne betweonan twæm biorgum. ðonon on pæbbeles hol. ðonon on mearc biorh. ðonon on pis berh; 7 ðis synt ða denbæra ðe to ðissum londe mid rihte belimpað. hlos dionu. swana dionu. gehæg holt. prentsan hlau. ruwan biorg. ecgwealdes cumb. wæter ðorn. efor sol. ðyrran mere. bioh'h'an dun. wiðig wic. garunga leah. hudelinga scydd. scealces hom. broc hyrst. byring falod. fæstan falod. hæcinga hleah; Si autem quod absit. aliquis diabolico inflatus spiritu. hanc meæ compositionis ac confirmationis breuiculam. elidere. uel infringere temptauerit. sciat se nouissima. ac magna exáminationis die. tuba perstrep[en]te archangeli. bustis sponte de'h'iscantibus. somata iam rediuiua relinq'entibus. cum iuda proditore. qui a satoris. pio satoꝝ filius perditionis dicitur. eiusque complicitibus iudeis. cristum blasphemantibus. æterna confusione. edacibus. ineffabilium tormentorum flammis. perituum; huius namque á ðeo dñoque ih̃u xp̃o. inspiratæ atque inuentę uoluntatis scedula. anno dominicę incarnationis .decccº. xxxº. iiiiº. regni uero mihi commissi .xº. indictione .viiª. epacta .iiiª. concurrente .iiº. quinctis. iunii kalendis. luna .xiª; in ciuitate opinatissima. quæ winte ceaster nuncupatur. tota populi generalitate. sub alis regiæ dapsilitatis ouanti. perscripta est; cuius etiam. inconcusę firmitatis auctoritas. 'h'is testibus roborata constat. quorum nomina subtu. characteribus depicta. annotantur; + ego æðelstanus. singularis priuilegii. ierarchia preditus rex. huius indiculi acumen. cum signo scę semperque adorandę crucis. corroborauit. et subscripsi; + ego wulfhelmus dorobernensis. eccl̃ę. archiepisc̃s. consensi. et subscripsi; + ego wulfstanus. eboracensis. eccl̃ę. archiepisc̃s. consensi. et subscripsi; + ego howæl. subregulus. consensi. et subscripsi. + ego iudwal. subregulus. consensi. et subscripsi. subregulus. consensi. et subscripsi; + ego teowdor. subregulus. consensi. et subscripsi; + ego ælfwine. episcopus. consensi et subscripsi

+ ego eadulf. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego cenwald. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego biornstan. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego ðiodred. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfhun. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego wunsige. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego ælfred. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego tidhelm. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego burhric. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego ælfred. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego conan. episcopus. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfhelm. episcopus. consensi et subscripsi.
+ ego cunsige. episcopus. consensi et subscripsi.
+ ego wired. episcopus. consensi et subscripsi.
+ ego sæxelm. episcopus. consensi et subscripsi.
+ ego æscherht episcopus. consensi et subscripsi.
+ ego ordheh. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego ælfgar. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego æðelelm. m̃. consensi et subscripsi.
+ ego æðelwold. m̃. consensi et subscripsi.
+ ego eadstan. m̃. consensi et subscripsi.
+ ego æðered. m̃. [consensi et subscripsi.]

+ ego odda. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego wulfgar. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego æðelstan. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego ælfhæh. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego wulfsige. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego wihtgar. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego ælfhere. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego eadric. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego æðelwold. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego eadwald. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego ælfric. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego eadmund. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego wulfric. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego hun. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego æðelberht. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego wunsige. m̃. consensi et subscripsi.
+ ego æðelferð. m̃. consensi et subscripsi.
+ ego ælfstan. m̃. consensi et subscripsi.
+ ego æðelmund. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego æðelnoð. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego eadnoð [m̃. consensi. et subscripsi.]

+ ego ælfric. abbas. consensi. et subscripsi.
+ ego eadwine. abbas. consensi. et subscripsi.
+ ego æðelnoð. abbas. consensi. et subscripsi.
+ ego biorhtsige. abbas. consensi. et subscripsi.
+ ego ælfwald. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego oferð. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego æðelstan. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego urm. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego inhwær. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego halfdene. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego osulf. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego uhtred. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego æscherht. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego ælfstan. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego seule. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego hadd. dux. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfheh. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego wullaf. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfgar. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfmær. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfnað. m̃. consensi. et subscripsi.

+ ego aðulf. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego hæðred. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego sigered. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego æðered. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego eadwald. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego sigeferð. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego eadweard. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego æðelsige. m̃. consensi. et sub.scripsi.
+ ego ælfstan. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfrio. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego ælsige. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego biorhstan. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego ælsige. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego biorhtelm. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego eadsige. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego tiobcon. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfsige. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego ealhelm. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego wulfstan. m̃. consensi. et subscripsi.
+ ego berhtric. m̃. consensi. et subscripsi

The fifth line to the word subjacens is written over an erasure.

COTTON CHARTER VIII. 17.

[*Æthelstan, A.D. 938.*]

✠ Regnante in aeternum xpo filio di qui sicut tempora temporibus. ita etiam dat regna quibus uult regibus ego æðelstanus humilis et deuotus rex anglorum uenerabili epo frithestano uuentanę ꝥcclæ quæ in honore sðorū apłorum petri et pauli consecrata est. hanc cartulā fieri iussi. atq: in ea ꝑ indulgentia peccatorū meorū libertatē renouaui quā æðelheard rex dudū constituit: quia uolo ut pro pace regni et gentis salute ꝥcclā uuentana quæ caput est ecclesiarum quæ in occidentalium saxonū prouinciis construuntur: ęternam libertatē et reuerentiam et dominationem principalem sine fine possideat; Prefatus autem rex æðelheard sicut rogatus fuit a frýðegýpa regina dedit ad uillā tantun quę nunc est possessio et hereditas episcopalis uuentanę eccłæ. .iiii^{or} mansas in loco qui dicitur wiðiglea. ad pascua pecorum*. et .iii^{es} in loco qui cearn nuncupatur ad coquendam salis copiam. Istarum autem .vii. mansarum quantitas. iusto ualde iudicio totius populi et seniorum et primatum ablata fuit ab eis qui eorum possessores fuerunt: quia aperto crimine furti. usq: ad mortem obnoxii inuenti sunt. Ideoq: decretum est ab omni populo ut libri illorum quos ad has terras abebant ęternaliter dampnarent: et quicumque eos in adiutoriū sui umquam proferre presumeret: anathematizatus et maledictus ab omnib: xpianis haberetur. Nos quoq: nris temporib: dampnamus et maledicimus omnē hominem qui libertatē scę et dō dilectę uuentanę eccłę in magnis uel in modicis corrumpere seu diminuere presumpserit*: nec habeat hereditatē in regno xpi et di: quicumq: huic scissimę eccłę inimicus ꝑ aduersarius siue exterminator extiterit. nisi ante finem suum cū manifesta poenitentia maliti[ā] suā purgauerit. Et quicumq: huic eccłæ adiutor et amicus eē studuerit: benedictionē et salutē longā. et felicitatē temporum. et indulgentiam peccatorum: atq: societātē regni caelorum: consequatur in scła scłorum:— Limites terrarū predictarum diffunduntur sicut sermo anglicus monstrat subsequens.

+ Ærest on ucinge ford of ðæs [c]umbes heafde on þone smalan weg þurh ðone mor to wiðigslæde þæt to brocenan beorge. swa to wudu forda. ꝑ to lulles beorge. swa forð 7lang [h]arpaðes to mægenstanes dene swa to wiðleagate ꝑ to nædran beorge. ꝑ ðurh þone mor beriht gemære on wiðig mor ðæt eft on ucinge ford. + Ærest of sæ up on hengestes rigc. ðonan norð on gýrdweg. swa norð 7lang hricges on middeweardna sealtera cumb. ꝑ be cumbe ing on holan broc ꝑ 7lang streames ing on hlos moc. adune on stream on seofan æceras. þær of streame eft onbutan seofan æceras. eft suð on hlos moc. ðæt adune on stream oð ða suran apeldran. ꝑ suð on ða norð ræwe. ðanan eft ofer cern on gata ford. ðæt suð bufan litlan graf. swa suð on earnes hlinge. of earnes hlince eft ut on sæ.

Acta est haec præfata donatio. anno ab incarnatione dñi nri ihu xpi. dccccxxxviii. in quo anno bellū factū .ē. in loco qui bruninga feld dicitur ubi anglis uictoria data est de caelo.

+ Ego æðelstanus rex hoc donū meum regiae potestatis libertate confirmaui.			
+ Ego wulfhelm archieps hanc donationem scæ crucis titulo consecraui.			
+ Ego frithestan wintaniensis eps consignauī.	+ Ego alfwold. dux.	+ Ego ælfric. mī.	+ Ego æpelwold. mī.
+ Ego þeodred lundoniensis eps consolidauī.	+ Ego uhtred. dux.	+ Ego eadmund. mī.	+ Ego ælfheah. mī.
+ Ego cenwald eps prædictū donū conlaudauī.	+ Ego odda. mī.	+ Ego wulfsige. mī.	+ Ego ælfred. mī.
+ Ego oda eps hanc cartulam corroboraui.	+ Ego wulfgar. mī.	+ Ego ælfhere. mī.	+ Ego wulfmær. mī.
+ Ego æpelgar eps scā cruce signauī et oclusi.	+ Ego sigered. mī.	+ Ego wihtgar. mī.	+ Ego ordeh. mī.

Gratia. scītas. et sanitas. et caritas. patris et filii et sps scī omib: uuentanę eccłæ amicis et auxili[ia]riis semp. amen:—

[*Endorsed*, “+ þis is seo boc þe æpelstan cing gebocode frithestane biscoepe to wipiglea 7 to cearn þis sýndon tantunes land:—”; *in a hand of the 13th century*, “vacat”; *and in a hand of the 16th century*, “Donatio Adelstani Regis confirmans donationem adellardi regis factam Fridestanno episcopo pro terris in Tanton”.]

* The division of these words at the end of the line is marked by a hyphen in the margin.

f Anno ab incarnatione domine ddx. m. dccc. lxi. Ego æðelstan rex anglor. dabo pænā
peributione et peributione animar. mef. unam manram ubi in colf. uocitant
munra. cum. dō. et scē. marie nre non ē. sō. pēpō. pūcipi. aploz. ad monastēriū. qđ. ab
nobis nominat. exan. cearar. ut habeat. quā. diu. fider. catholica. in. gentē. anglorum
maneat. p. capm. qđ. et obsequant. in. dī. omīpōr. nōr. et. in. pē. q. unitat. honore. ut. nullo
homo. in. aliq. cōpore. unquā. hanc. nram. donationē. in. p. m. tē. p. auror. sit. S. et. p. abilis
sic. cor. dō. et. hominibz. usq. in. xlii. S. q. aut. hoc. in. aliq. p. m. tē. p. a. q. m. m. h. g. s. et. æ. p. e. t.
sciat. se. in. x. n. a. d. a. p. u. a. t. i. o. n. e. p. u. n. i. p. i. h. i. c. e. l. e. q. u. e. e. m. d. e. h. i. n. t. a. s. i. q. m. m. h. g. s. et. æ. p. e. t.
of. p. e. o. c. a. b. r. o. c. e. f. f. o. r. d. a. u. p. p. o. n. t. p. e. a. n. o. f. d. e. q. i. p. e. o. d. i. e. o. n. p. e. l. d. i. p. a. u. d. l. a. n. s. h. e. r. e. d. i. e. o. f. h. e. r. e. d. i. c. e. h. i. p.
ma. i. s. p. a. a. d. u. m. o. n. p. o. n. e. c. u. m. l. o. n. h. a. l. a. c. e. a. d. u. m. o. n. h. a. l. a. c. e. o. n. c. e. a. s. o. b. n. o. c. a. d. u. m. o. n. c. e. a. s. a. b. r. o. c. o. n. h. e. r. e.
d. i. c. e. e. n. d. e. s. p. a. e. a. s. t. o. n. h. a. d. i. e. o. f. h. e. r. e. d. i. c. e. h. y. p. n. a. n. s. p. i. p. i. d. o. n. h. a. d. i. e. o. n. p. o. n. e. s. e. o. d. h. e. r. p. a. d. p. e. t. o. n.
h. e. r. p. a. d. v. t. e. t. o. p. e. o. c. a. b. r. o. c. e. f. f. o. r. d. a.
f Ego æðelstan rex anglor. hanc meam donationē cum p. s. l. l. o. s. e. c. p. u. e. i. t. i. m. p. s. i.

f Ego radmund in dolis clito. con. p. e. n. i. t. i.

f Ego pulf. helm. archi. e. p. i. s. d. i. c. t. a. u. i.

f Ego adf. head. e. p. i. s. a. d. q. u. i. e. u. i.

f Ego æthelgar. e. p. i. s. n. o. t. a. u. i.

f Ego b. r. i. h. t. e. l. m. e. p. i. s. f. a. u. i.

f Ego p. y. n. i. s. e. e. p. i. s. c. o. n. c. l. u. s. i.

f pulf. helm. m. i.

f adf. head. m. i.

f æthelgar. m. i.

f b. r. i. h. t. e. l. m. m. i.

f p. y. n. i. s. e. m. i.

ADDITIONAL CHARTER 19,516.

[Æthelstan, A.D. 670 (938?).]

+ Anno ab incarnatione dominicę delxx. indicī xi. Ego æðelstan rex angloꝝ dabo ꝥ eġna retributione et ꝥ expiatione animę meę unam mansam ubi incolę uocitant muneca tun. ðo et sċę marię nec non et sċo petro ꝑ'ncipi aploꝝ ad monasteriū qđ ab incolis nominat' exan ceaster. ut habeat quā diu fides catholica in gente anglorum maneat ꝑ'cipim⁹ q^oq. et obsecram⁹ in đī omīptis noīe et in sċę trinitatis honore. ut null⁹ homo in aliq^o tēpore. umquā hanc nġam donationē infringere ausus sit. set stabilis sit corā ðo et hominibꝫ usq. in scġm. Si q's auġ hoc in aliq^o frangere ꝑ minuere tēptauerit. sciat se in ęġna dāpnatione puniri. n' hic celerit ēmdet. huius agri ġmini hęc st. ærest of sceoca broces forda upp on stream oꝝ ðær seo dic onfehð. swa andlang þære dic of þære dice hýrnan. swa adún on þone cumb on þa lace. adun on þa lace on ceacga broc. adun on ceacga broc on þære dice ende. swa east on þa dic of þære dice hýrnan. swa suð on þa dic on þone þeod herpað west on herpað eft to sceoca broces forda

+ Ego æpelstan rex angloꝝ hanc meam donationē cum sigillo sċę crucis imp̃ssi.		
+ Ego eadmund indolis clito. consensi.		
+ Ego wulfhelm archieꝑs dictaui.		
+ Ego ælfheah eꝑs adquieui.	+ wulfgar dux.	+ wulfhelm mī.
+ Ego æpelgar eꝑs. notauī.	+ ælfhere dux.	+ ælfheah mī.
+ Ego brihtelm eꝑs. faui.	+ æðelstan dux.	+ æðferð mī.
+ Ego wýnsige eꝑs. conclusi.	+ odda mī	+ wihtgar mī.

[Endorsed in hands contemporary with the writing of the charter, “Munecatunes boc.” and “to muneca tune”; in a hand of the early part of the 13th century, “Regis ædelstani de munecatun.”; and in hands of the early 14th century, “Carta Adelstani Regis. super manso quod olim vocabatur moneketoñ. modo tamen Exchestre pro fundacione Ecclesie.” “Carta Adthelstani Regis concessa Beato Petro de manso quod antiquitus uocabatur moneketoñ 'ad monasterium' quod nunc nuncupatur exechestre. [ad fundandum monasterium*] et diuise mansi sunt hee. primo de scokebroc forde. sursum per rium etc. ut infra patet.” “Deuon.”]

* Erased.

[illegible]

COTTON CHARTER VIII. 22.

[Æthelstan, A.D. 939.]

† Ægregius agonista sermocinatus est in scripturis diuinis oīa quę uidentur temporalia sunt quę autem non uidentur æterna . Idcirco supflua utentibus diuinus sermo ut supra taxati sumus terribiliter pręmonet ut huius scēi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes cælestia properemus ad regna . Quapropter ego . æpēlstanvs . diuina mihi adridente gratia rex anglorū et eque totius bryttannię curagulus aliquā partem terre iuris mei perpetuali donatione libenter concedo . cuidam scē conuersationi dedite xpī ancille nomine . wulfswyþe . eatinus ut mei memoriam suis scīs orationibus indesinenter h'abeat . xv . mansas agelluli iuxta diriuatiuis fluentiū successibus . æt cynetan . in illo loco ubi ruricoli antiquo usu nomen indiderunt . uferan tun . Quatinus illa bene perfruatur ac ppetualiter possideat quamdiu istius caducis scēi uitam tenere presumet . post se cuicumque uoluerit ceu corroborauiumus p[en]ni]ter heredi derelinquat ceu supradiximus in æternam hereditatem . Sit autem prędictū rus liber ab omni mundialis obstaculo cum o[m]nibus ad se rite pertinentibus campis pascuis pratis siluis . excepto istis tribus expeditione pontis arcisue c[on]s[tr]uction[e] [aut]em quod non optamus hanc nřam difinitionem elationis habitu incedens aut infringere temptauerit ibus et pennino exercitu malignorū spirituū nisi prius inriguis penitentię gemitibus et pura terminibus prędicta terra circumgyrata esse uidetur . Þis synt þa land gemæro to uferan tune nes dene . þonne to wuda on mær wege . þoñ on hyrs leage up to wodnes dic on titferþes geat . þoñ on wiþig tan to æpelferþes setle on þone stanihtan weg . þonne on smalan leage . þoñ þurh scythangran 7lang þæs weges to þæm þonne norð ofer dune on þæt riht gemære . þær to tune . þonne on cynetan on sealt ham . of sealt hamme up betweox un on þæs furlanges west heafde . þoñ on scropes pyt þonne on þone pan crundel midde wer e . þonne on coltan beorh acan penne . þoñ andlang herpæþes on þa dic . wiþ suþan æpelferþes stane . þoñ suþ andlang hric weges . on þone dunnan stan . þoñ west dland on pyttel dene . þoñ úp on lamba pæþ suð on þone hline ufeweardne . on hole weg . þon eft on cynetan . þonne is þis þara gemære 7 þæs dun landes on mappeldre len westweardre . þoñ norþ up anlang stan ræwe . þoñ on þa byrgelsas . þoñ suþ andlang weges e andlang hlincas on þæt suþ heafod . þonne adune on þæt slæd . þonne úp andlang weges eft to mappeldre lea [hæ]c pręfata donatio . Anno ab incarnatione dñi nři iřu xpī . dccccxxviii . Indictione . xii .

[+ Ego æpēl]stanus rex totius bryttannię pręfatam donationem cum sigillo scē crucis ⁺ confirmaui .
[+ Ego wul]fhelm dorobonensis æcclē archiep̃s eiusdem regis donationem cū tropheo agie crucis ⁺ consignaui .
[+ Ego ælf]heah wintaniensis æcclē ep̃s triūphalem tropheum agie crucis inpressi .
[+ Ego þeodr]ed lundoniensis æcclē ep̃s consignaui + ælfric . mī . + wulfgar . mī . + æþered mī .
. ep̃s prędictum donum consensi . + eadmund . mī . + ælfsige . mī . + æþelmund . mī .
. ep̃s consensi . + ælfhere dux . + wulfsige . mī . + ordeah . mī . + wulfhelm . mī .
. ep̃s confirmaui . + wulfgar dux . + wihtgar . mī . + sigulf . mī . + wullaf . mī .
[+ Ego wulfh]elm ep̃s consignaui . + æpelstan dux . + æpelwold . mī . + eadric . mī .
[+ Ego burh]ric ep̃s consensi . + uhtred dux . + ælfred . mī . + ealhhelm . mī .
[+ Ego æpel]gar ep̃s roborauī . + odda mī . + wulfmær . mī . + ælfsige

[Endorsed in a contemporary hand, “þis is oferan tunes lan[des boc] þe æpelstan cing gebo[code] wulfswyþe on ece yrfe”; and in one of the 13th century, “monachorum.”] “Ofretone . Donum Adhelstani Regis Ancille sue Wlfihe iuxta Ripam Kinete.”]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 23.

[Æthelstan, A.D. 939.]

† Regnante in perpetuum dño nŕo iŕu xŕo. omnia de summo cæli apice uisibilia et inuisibilia ordinabiliter gubernante presentisque uitæ semper curriculo cotidie decrescente ac nobis mortalibus temporalia gaza necnon et lucra possessionum inaniter fruentibus facescunt ac defluunt. Quapropter ego .ÆPELSTANUS. diuina mihi adridente gratia rex anglorum et curagulus totius bryttanniæ aliquam partem terrę iuris mei perpetuali donatione libenter concedo. cuidam fideli meo ministro. nomine. eadulfo .xii. mansas in illo loco cui ruricolę apellatiuo usu ludibundisque uocabulis nomen indiderunt. æt meap hām. quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu. istius caducis scli uitam tenere presumet. et post sé cuićumque uoluerit ceu corroborauimus perhenniter heredi derelinquat in æternam hereditatē. Sit autem predictum rus liberū ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad sé rite pertinentibus. campis. pascuis. pratis. siluis. exceptis istis tribus expeditione pontis arcisue constructione. Si quis autem quod non optamus hanc nŕam difinitionem elationis habitu incedens infringere temptauerit perpessus sit gelidis glaciарum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum. nisi prius inriguis pænitentiaē gemitibus et pura emendatione emendauerit. Istis terminibus predicta terra circūgyrata esse uidetur. Þis synt þa land gemæro to meap hām on suþan 7 on westeward setl þoñ norþ fram setle to netles stede to þære hāne þonan norþ on gerihte andlang hrycges oþ hredles stede þæt forþ þonan to fearn leage geate þoñ norþ þonan to cobba hammes mearce þonan east on gerihte to heorot felda geate fram þam geate east 7 suþ on hludes beorh of þam beorge forþ be þære mearce oþ þone calewan stoc þonan suþ to blacan meres geate þæt suþ þonan on þone óran foran wiþ eastan ecgulfes setl west be þam oran eft toward setle. þis synt þa den bæra on wealda þe þærto gebyriað be suþan ea stanihtan hýrst. 7 ceolan hýrst 7 be norþan éa gelecan camp 7 gumbrihting hýrst 7 ceorla den
Acta est hæc prefata donatio. Anno ab incarnatione dñi nŕi iŕu xŕi .dcccxxxix. Indictione .xii.

- + Ego þelstanus rex totius bryttanniæ prefatam donationem cum sigillo sŕe crucis⁺ confirmaui.
- + Ego wulfhelm dorobonensis æccleę archiepiš eiusdem regis donationem cum tropheo agie crucis⁺ consignauī.
- + Ego ælfheah wintaniensis æccleę eþs triumphalem tropheum agie crucis⁺ inpressi. + æþered. mī.
- + Ego þeodred lundoniensis æccleę eþs consignauī. + ælfric. mī. + wulfgar. mī. + æþelmund. mī.
- + Ego cenwald eþs predictum donum consensi. + eadmund. mī. + ælfsige. mī. + wulfhelm. mī.
- + Ego wulfhun eþs consensi. + ælfhere. dux. + wulfsige. mī. + ordeah. mī. + wullaf. mī.
- + Ego oda eþs confirmaui. + wulfgar. dux. + wihtgar. mī. + sigulf. mī. +
- + Ego wulfhelm eþs consignauī. + æþelstan. dux. + æþelwold. mī. + eadric. mī.
- + Ego burhric eþs consensi. + uhtred. dux. + ælfred. mī. + ealhhelm. mī.
- + Ego æþelgar eþs roborauī. + odda. miš. + wulfmær. mī. + ælfsige. mī.

[Endorsed in a contemporary hand, “ + þis is meap hames land boc þe. æþelstan cing gebocode. ealdulfe his þegne on ece yrfe.”; and in one of the 12th century, “Ethelstanus Rex dedit .xii. mansas apud meapham. eadulfo ministro suo.” “latine.”]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 62.

[*Eadmund, A.D. 940.*]

† Regnante inperpetuum dño nro ihu xpo. Dum conditoris nri providentia omnis creatura ualde bona in principio formata formoseque creata atque speciose plasmata est supra et infra caelos tam in anglis quam etiam in hominibus ac in multimodis ac diuersis speciebus iumentorū animalium piscium uolucrū. Sicque ab initio mundi usque ad finem statuta precepta conditoris sui iure custodiunt nisi homo solus qui ad imaginem suū creatus et omnibus prelatus creaturis propter pręuaricationem conruens in mortem. Quapropter ego .EADMUNDVS. rex anglorū cælestis patrie exardens cuidam religiose scē monialis femine uocitate .ÆÐELSWIPE .X. mansas largiendo condonauit illic ubi uulgus prisco relatione uocitat .ÆT OSWALDING uillam. Quatinus illa bene perfruatur ac perpetualiter possideat dum huius labentis eui cursū transeat inlesus atque uitalis sps in corruptibili carne inhereat. et post sé cuicumque uoluerit perenniter heredi derelinquat ceu supra diximus in æternam hereditatē. Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite pertinentibus. campis. pascuis. pratis. siluis. siluarūque nemoribus. excepto istis tribus expeditione pontis arcisue cōædificatione. Si quis h quod non optamus hanc nām difinitionem elationis habitu incedens infringere temptauerit perpassus sit gelidis glaciārū flatibus et pennino exercitu malignorū spiritū. nisi prius in riguis poenitentiae gemitibus et pura emendatione emendauerit. Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse uidetur. Þis synt þa land gemæro to oswalding tune. ærest ælgyðe mearc on eastan oð teting ford þon þonan west oþ done þonne þonan oþ eadgife mearce þonne þonan to þæs biscopes mearce to cirringe of cirringe norþ þonan to emecing mere. to oswalding tune hierþ. hōlen hyrst. 7 byrhttring den. 7 eoreding den. 7 liccing den. 7 hereferþes lea. 7 dynning den. 7 cyrþring hyrst. 7 trip hyrst 7 insnadis into oswalding tune. 7 seo mæd æt brunes forda 7 seo mæd æt beo broce hierþ into oswalding tune. Acta est hæc prefata donatio. Anno ab incarnatione dñi nri ihu xpi .dcccexl. Indictione xiii.

+ Ego eadmundus rex anglorum præfatam donationem cum sigillo scē crucis confirmaui.
 + Ego wulfhelm dorobonensis æccle archiep̃ eiusden regis donationem cū tropheo agiꝥ crucis consignaui.
 + Ego eadred eiusdem regis frater consignaui.
 + Ego þeodred lundoniensis æccle ep̃s consignaui.
 + Ego ælfheah wintaniensis æccle ep̃s triumphalem tropheū agiꝥ crucis inpressi.
 + Ego cenwald ep̃s predictū donum consensi. + eadmund. mī. + ælsige. mī. + wulfhelm. mī.
 + Ego oda ep̃s confirmaui. + ælfhere. dux. + wulfsige. mī. + ordeah. mī. + wulfheah. mī.
 + Ego ælfric ep̃s consignaui. + wulfgar. dux. + wullaf. mī. + eadric. mī. + wulfsige. mī.
 + Ego wulfhūn ep̃s consensi. + æthelstan. dux. + wihtgar. mī. + ealhhelm. mī. + wulfnoð. mī.
 + Ego wulfhelm ep̃s consignaui. + uhtred. dux. + æpelwold. mī. + ælsige. mī. + æðelstan. mī.
 + Ego burgic ep̃s consensi. + odda. mī. + ælfred. mī. + æþered. mī. + æðelsige. mī.
 + Ego æþelgar ep̃s roborauit. + ælfric. mī. + wulfgar. mī. + æpelmund. mī. + eanulf. mī.

[*Endorsed in a contemporary hand, " + þis is oswalding tunes boc þe eadmund cing gebocade æpelswiþe [on] ece yrfe", and in a hand of the 12th century, "Rex edmundus dedit oswalding tun cuidam femine nomine epelsuipe. .latine."*]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 63.

[*Eadmund, A.D. 944.*]

† In nomine dñi nři ihu xpī. Quō quidem transeuntis mundi uicissitudo cotidie per incrementa temporum crescendo decrescit. et ampliando minuatur. crescentibusque repentinis uariorum incurs[u]ū [ru]inis uicinus finis terminus esse cunctis in proximo cernitur. idcirco uanis ac transibilibus rebus mansura cælestis patrię præmia mercanda s̄t; Quam ob causam ego .EADMUNDVS. gentis anglorum rex. cuidā pontifici meo mihique dilecto nomine .ælfrico. ob ipsius laudabili ob[edi]entię zelo eiusdemque seruitute placabili. dignatus sum impertiri .xxx. mansas. in illo loco ubi iamdudum solicolę illius regionis n[omen] inposuerunt. æt baddan byrig 7 to doddan forda 7 to efer dune; Tali autem tenore hōc præfatę munificentię munus tradendo concessi. ut possideat et firmiter teneat hānc prædictam terram perpetualiter. cum omnibus utensilibus quę đs cælorum in ipso telluris gramine creauit; Tam in notis causis et ignotis in modicis et in magnis. campis. pascuis. pratis. siluis siluarumque densitatibus donans donabo libertatem. ut postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem iucunditatis uiam per gratiam superni iudicis adierit succedentium sibi cuicumque libuerit æternaliter derelinquat ceu superius p̄notauī. Sit autē prædictum rus liber ab omni fiscali tributo sæculariumque seruitutum 'exactione' exinanitum. sine expeditione et pontis arcisue instructione. P̄cipioque in nomine đī summi tam nobis uiuentibus quam ætiam 'sequentib;' diuina p̄cepta prædicantibus huius libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat. Quisquis beniuola mente meam donationem amplificare satagerit in hōc p̄senti sæculo uitam illius prospera feliciter longiturnę uitę gaudia teneat. si quis autē propria temeritate uiolenter inuadere præsumperit. sciat se procul dubio ante tribunal districti iudicis titubantem tremebundumque rationem redditurum. Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit. Istis terminibus prædicta terra circumgýrata esse uidetur.

+ Dis sint þa land gemæra 7 se embegang þara landa to baddan byrig 7 to doddan forda 7 to efer dune. Ðæt is þoñ ærest æt baddan býrg westewardre 7 norðewardre æt þam lýtlan toclofenan beorge. þoñ on gerihte of ðam beorge norð to wearge dune. betweox þa lýtlan twegen beorgas. þæt þær norð 7lang ðære lýtlan díc æt þæs grafes ende oð ða smalan ðornas. Ðoñ of ðam þornum úp on ða lýtlan dune middeawardre. þoñ of ðære dúne east on fox hýlle eastewardre. þoñ geuðe ic ælfwine 7 beorhtulfe þæs leas 7 þæs hammes be norðan þære lýtlan díc. Ðoñ lið ðæt gemære on gerihte of fōx hýlle norðewardre on þone holan weg æt hinde hlýpan. þoñ of hinde hlýpan on þone wýlle æt þam lea ufewardan. of ðam wýlle on ðæt heorot sol. of ðam heorot sole norð' on gerihte on ðone beorg. þoñ of ðam beorge on gerihte to ðam lea. þ̄ forð be lea on wiðigwýlles heafud. of ðam wýlle norð on gerihte on ða ðórnehtan dune to emnes þam geate æt þære ealdan býrg. þæt fram ðam geate on gerihte east to mær pýtte. þoñ of ðam pýtte on gerihte to ðam stane æt þam wýlle wið norðan mæres dæl. þoñ suð on gerihte 7lang wæclinga stræt on þone weg to weoduninga gemære. þoñ west 7lang weges on ðone lýtlan beorg. Ðær se stoc stod. ðæt þonan suðrihte on ðone ealdan mýlier þær þa welegas standað. ðæt west 7lang burnan oð hit cýmð þær bliðe utscýt. þæt 7lang bliðan oð ða stan briegge. þ̄ east of ðære briegge. 7lang díc oð ðone hæþenan býrgels. of þam býrgelse forð norð be wýrttruman oð ðæs heges ende be weoduninga gemære. þ̄ þonan 7lang gemæres on gerihte to ðam stocce on eastewardan þam lea. of ðam stocce suðrihte on þære stræt. 7lang stræt to þære fýrh ðe scýt suðrihte to þære miclan stræt æt þæs wýlles heafde æt snoces cumbes gemære. þ̄ west 7lang stræt on ðone æsc. þæt fram ðam æsce 7lang stræt betweox þa twegen leas on ða ealdan sealt stræt oð ðone steort. fram þam steorte 7lang þæs fulan broces oð bliðan. Ðoñ is þ̄ land æt snoces cumbe healf þæs cinges healf 'uncer' brentinges. buton me god geunne 7 min hlaford þæt he his me geunnan wille. þoñ gæð sio mearc forð 7lang bliðan west oð ðæt seo lacu utscýt on bliðan wið ufan stan briegge. þ̄ norð 7lang lace. oð ða díc þoñ 7lang díc oð ðone weg þe scýt to fealuwes lea on þam slade. þæt on fealuwes lea þær ælfric biscep redan het to þære ealdan díc. 7lang díc to ðam wege þe scýt úp to ðam hricgge. 7lang hricgges to þam wege þe scýt fram fealuwes lea to baddan bý ane lýtle hwile. þoñ of ðære apuldre þe stent wið westan þam wege þurh þone lea to þam miclan hæsl wride. of þam hæsl wride adun on þa blacan rixa. of þam rixun on þa lýtlan hecggan æt þam wege þe scyt fram baddan bý to cear wyllun. 7lang weges oð ðone broc þe scýt to fealuwes lea to þā forda ðæt west æfre 7lang broces oð ðone weg þe scýt to stæfer tune wið suðan þa ealdan burh æt baddan byrg þ̄ west 7lang weges oð to emnes þære micelan díc oð westewearde þa burh. 7lang ðære díc 7 be þære býrg westewardre norð oð ðone tobrocenan beorg. Ðe þær is toclofen on norðewardre 7 on westewardre baddan býrg

Acta ést hæc præfacta donatio. Anno ab incarnatione dñi nři ihu xpī .dececxliiii. indictione .ii.

- + Ego eadmundus rex anglorum præfatam donationem cum sigillo s̄cē crucis confirmauī.
- + Ego eadred eiusdem regis frater prædictum donum consignauī.
- + Ego eadgifu eiusdem regis mater confirmauī cum sigillo s̄cē crucis.
- + Ego oda dorobonensis eccleę archieþs eiusdem regis donationem cum tropheo agię crucis subarraui.
- + Ego wulfstan archieþs eiusdem regis donationem confirmauī.
- + Ego ðeodred lundoniensis eccle eþs consensi.
- + Ego ælfheah wintaniensis eccle eþs triumphalem tropheum agię crucis inpresi.
- + Ego cenwald eþs consensi.
- + Ego ælfred eþs confirmauī.
- + Ego æpelgar eþs roborauī.
- + Ego wulfsie eþs consignauī.
- + Ego wulfhelm eþs subarraui.
- + æpelstan dux
- + æpelwold dux
- + æpelstan dux
- + ealhhelm dux
- + aðelmund dux
- + wulfgar miš.
- + eadmund miš.
- + ælfsie miš.
- + ælfstan miš.
- + wulfrie miš.
- + ælfsie miš
- + ælgedard miš
- + wulfrie miš
- + wihtgar miš
- + ælfred miš
- + æþered miš

[*Endorsed in a hand of the 12th century, “Badebi”; and in one of the 13th, “Baddebi”.*]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 73.

[*Eadmund, A.D. 946.*]

+ IN NOMINE SCAE TRINITATIS. Imminentibus uitę caducis terminis qua in nos sceleris licet onere pressi nutu diuino statuti. Tamen dominica prosequentes monita prout quimus scđm illud euangelii. ubi dicitur. date et dabitur uobis. Quapropter ego .EADMYNDVS. rex anglorū ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector. quibusdam meis hominibus id est duobus fratribus. ordhelmo. et alfwoldo. aliquā portionem hereditatis meę in æternā possessionem concedo. quod cantigene scđm suam propriā linguam dicunt. an ivelæte et insuper .x. segetes. vbi ruricoli appellatio usu ludibundisque uocabulis nomen indiderunt. ET GAMELANWYRÐE. eatenus ut hoc diebus suis possideant tramtibusque uitę suę. et post se cuicumque sibi placuerit post hoc tradant hereditario æternaliter ceu prędixi illis. Maneatque prout iam prędixeram donū istud ab omni scłari seruitio exinanitum cum omnibus ad se rite pertinentibus campis. pascuis. pratis. siluis. excepto istis tribus. expeditione. pontis. arcisue constructione. Si quis autem quod non optamus hanc nřam diffinitionē elationis habitu incedens infringere temptauerit perpessus sit gelidis glaciærum flatibus et pennino exercitu malignorū sp̄ituum. Nisi prius inriguis penitentię gemitibus et pura emendatione emendauerit. Istis terminibus prędicta terra circumgyrata esse uidetur.

þis synt þa land gemæro to gamelan wyrþe. sup fealcing rip oþ sæ. widan fleot mearc on west hand æt þara hina lande to folces stane 7 þonne þæs biscofes mearc on norþ healfe 7 on east healfe ut to sæ.

Acta est hæc pręfata donatio. Anno ab incarnatione dñi nři ihu xpi .decccxlv. indictione .iiii.

+ Ego eadmundus rex anglorum pręfatam donationem cum sigillo scę crucis confirmaui.	
+ Ego oda dorobonensis æccłę archiep̄s eiusdem regis donationem cum sigillo scę crucis conclusi.	+ ælfgar miš.
+ Ego ælfheah wintaniensis æccłę ep̄s triumphalem tropheum agie crucis inpressi.	+ ælfwold miš.
+ Ego ælfsige miš.	+ beorhtsige miš.
+ Ego burgric episcopus consensi.	+ ælstan miš.
+ Ego ælfred episcopus confirmaui.	+ ælfwold miš.
+ æpelwold dux.	+ ælfic miš.
+ eadmund miš.	
+ æpelstan dux	
+ wulfrie miš	

[*Endorsed in a contemporary hand, “+ þis is þæs landes boc æt gamelan wyrþe”; and in one of the 12th century, “Rex edmundus dedit gameling wýrthe. ordelmo et alfwoldo.” “latine.”*]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 83.

[Eadred, A.D. 947.]

† IN NOMINE SCĒ TRINITATIS. Quāuis decreta pontificū et uerba sacerdotū uelud fundamenta montiū in districtis ligaminibz fixa sint. Tamen plerumque tempestates et turbines sæculariū rerum etiam religio scē dī æccle maculis reproborū dissipabitur ac rūpitur. Idcirco incertū futurorū temporū statū prouidentes posteris succedentibus profuturū esse decreuimus ut ea quę communi tractu salubri consilio definiuntur sertis litterulis roborata confirmentur. Quapropter. EGO EADREDVS. rex angloꝝ ceterarūque gentium in circuitu persistentiū gubernator et rector. cuidam mihi fidelissimo ministro. OSWIG. nomine. deuotionis eius sollertia eiusdēque placatus obsequio dignatus sū impertire. bis denas mansas. quod anglice dicitur. twentig hida. in illo loco ubi iam dudum solicole illius regionis nomen inposuerunt. ÆT MEARSÆT HAM. Tali autem tenore hoc pręfate munificentię munus tradendo concessi. Vt possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursū uitę suę cum omnibus utensilibus quę dō cælorū in ipso telluris gramine creauit. Tam in notis causis et ignotis in modicis et in magnis. campis. pascuis. pratis. siluis. siluarūque densitatibus donans donabo libertatē. et postquā humani generis fragilitatē deseruerit et ad desiderabilem iucunditatis uiā per gratiā superni iudicis adierit. succedentium sibi cuicumque placuerit æternaliter derelinquat ceu superius prenotauī. Sit autem prędictū rus liber ab omni fiscali tributo sæculariūque seruitutum exinanitum. sine expeditione. et pontis. arcisue instructione. Pręcipioque in nomine dī summi tam nobis uiuentibus quā etiā qui xpianitatis nomine et diuinę agnitionis fidei censentur huius libertatis statuta ad irritū deducere minime quispiā pręsumat. quisquis beniuola mente meam donationē amplificare satagerit in hoc pręsenti scō uitā illius prospera feliciter longiturnę uitę gaudia teneat. Si quis uero atri demonis face inflammatus contra hoc nřm decretum quod neutrū aut optamus uel desideramus machinari infringereque aliquid uoluerit. sciat se trustū sub undam stigei fluminis atque cū illis nefandis legem dī blaphemantibus in picea custodia tētrę tortionis mancipatum. nisi prius xpī coortatione compulsus ad satisfactionē uita comite festinanter peruenerit. Istis terminibus prę[di]c[t]a terra circūgyrata esse uidetur. þis synt þa land gemæro to mearsætham on þone þorn be norþan eadrices stane þonon up to bean stede betwih þam twam hammū. of bean stede swa forþ on þa ruwan apuldre. þonon on esnes ham. of esnes hamme on cusesstede beorh of þā beorge on tunles weorþ eastewardne. þonon þurh þa ige on þone fulan broc. of þā broce 7lang streames on þone blæc pol. of þam pole ut to þā beorgum þæt þonon on becces ham westewear'd'ne þonon forþ to bade woldes hagan westewardne of þā hagan on todan camp of todan campe on ceomman treow þonon on scynes weorþ westewardne of scynes weorþe on þone hundes þyfel. of hundes þyfele forþ be wyrtwalan on þone þorn be norðan eadrices stane. þis synt þa den to mearsætham. pedan hrycg 7 æt lace þæt forræpe on þunres feld norþan an hid. Acta est hæc pręfata donatio. Anno ab incarnatione dñi nři ihu xpī .decccxlvii. indictione .v.

+ Ego eadredus rex anglorū pręfatam donationē sub sigillo scē crucis indeclinabiliter consensi atque roborauī.

+ Ego eadgifu eiusdem regis mater prędictum donum cum sigillo scē crucis confirmaui.

+ Ego oda dorobernensis æcclē archieps eiusdem regis principatū et beniulentiam cum sigillo scē crucis conclusi.

+ Ego wulfstanus archons diuinę seruitutis officio mancipatus eboracę ciuitatis archieps sigillum scē crucis impressi.

+ Ego þeodred lundoniensis æccle eps corroboraui.

+ Ego ælfheah wintaniensis æccle eps testudinē scē crucis subscripsi et confirmaui. + wulfric mis.

+ Ego cenwald eps consensi. + æpelstan dux. + æpelmund dux. + ælsige mis.

+ Ego ælfric eps consignauī. + eadric dux. + ælfgar dux. + wulfic mis.

+ Ego æpelgar eps corroboraui. + æpelstan dux. + scule dux. + æpelgeard mis.

+ Ego ælfred eps confirmaui. + wulfgar dux. + eadmund mis. + beorhtsige mis.

+ Ego wulfsige eps conclusi. + ealhhelm dux. + ælfstan mis. + æpelnoþ mis.

+ Certis uero causis et in certis temporibus unicuique pręcauendum est ut tutelā defensionis pręponat antequā machinatores retinacula fraudulenter insidiationis muscipulā illum defraudauerint a fastigio recte et iustę tramitis studio quia iniquitatis adquisitores alienū lucrū sibi usurpatue cū ambitione iniquitatis uendicare satagunt. Sed torpentes auaritię omni modo interdico. Ita ut meum donum corroboratū sit cum signaculo scē crucis. etiam si quis aliū antiquū librū in propatulo protulerit nec sibi nec aliis proficiat. Sed in sempiterno graphio deleatur et cū iustis non scribatur nec audiat.

[Endorsed in a contemporary hand, " + þis is þara twentiga hida boc æt mearsætham þe eadred cing gebocode oswige his þegne on ece yrfe."; and in one of the 12th century, "Rex eadredus dedit duas mansas id est duas hidas apud mericham oswic ministro suo. latine."]

COTTON CHARTER VIII. 11.

[Eadred, A.D. 948.]

† IN nomine almi et agiæ sophiæ· qui monarchiam mundi totius ac celsitudinem cælorū abditamq· profunditatem turgentis oceani in altis et in imis. om̃a cum suæ magestatis imperio nunc et in ęuum gubernat. ceu pupillarū obtutus p triquadrū mundū cotidię cernitur ac manifestata signa declarantur quomodo transeuntis mundi uicissitudo diuturnis horis crescendo decrescit. et ampliando minuatur. Tamen supno fulti adminiculo psequi indigemus ad alta· cuius scilicet feruoris igne succensus. ego eadredus. basileus anglorū ceterarumq· gentiū in circuitu psistentiū gubernator et rector sċæ đi eccċiæ uuentana ciuitate beato petro apforū principi eiusq· coaplo paulo. ob reuerentiæ trinitatis honore. ælfheago eiusdem sedis pontifice impetrante uti cyneuualh in exordio xpianę reli[gi]onis dñō nŕo iĥu xpō eiusq· prenomina^{tis} aplis deuotus concesserat. successoresq· sui .cyneuulf. et egcbriht reges. ratis territoris renouando cum signo crucis itidem confirmauerat .c. mansas. in duntune et in ebles burnan· .lv· uidelicet in duntune. et xlv· in ebles burnan. restituendo quod iniuste tam a me quam a predecessorib· meis possessū fuerat uel minutum. ęterna largitus sū hereditate· Maneat igitur meum hoc immobile donum æterna libertate iocundū. cum om̃ibus quæ rite ad predicta loca ptinere dinoscuntur. campis. pascuis. pratis· excepto communi labore. expeditione pontis. arcisue constructione· Si qui deniq· mihi non optanti hanc libertatis cartam liuore depres [sa]ta- gerint. agminib· tetrę caliginis lapsi uocem audiant examinationis die arbitris sibi dicentis. discedite a me maledicti in ignem æternum ub[i] nib· crudeli torqueantur in poena· si non [ant]e mortē digna hoc emendau[er]int poenit[entia]

. l on wereðan hylle. on fyrdinges lea. on ebles burnan to afene. on pysere. on ða suðan lace. on earnes beorh. on dic. æt beoredes an to pytan wyrðe. on dyre broc. on welewe. on ða dic æt hicles wyrðe. þonne ofer ðone feld on hagan ut þurh brember wudu anlang herepaðes to ðæs hagan ęnde to fæger hylde forða. on ðone hagan on ceorles . . æwe. on crawan crundul· ðonne on ða n hric. anlang weges on ða dic to býmera cumbe. 7 ðær ðwýres ofer ðreo crundelas. ofer ða stræt. ðwyres ofer ða dune to wudu une. on ðæs hlincas ænde. on ðones halan weg. ofer hig cumb. on ðam smalan wege. on ðæne stan. on ðæt hæð westeweard. on ðone beorh dingealand sceare. þ̅ suð on strætford :~ Acta est hæc p̅fata donaĭ· anĭ ab incarū dñi .decccxlviii. indict. vi^a.

. [donat]ionem sub sigillo sċę crucis indeclinabiliter consensi atq· roborauī·
. [sigil]lo sċę crucis conclusi·
. n principatū et beniuolentiā cū sigillo sċę crucis confirmaui· + æðelmund. dux + uulfrie miñ
. o mancipaġ eboraci ciuitatis archiep̅s sigillū sċę crucis impressi· + ælfgar dux. + ælfsige miñ
. + Ego æðelgar ep̅s. confirmaui· + æðelstan dux + eadmund m[i]ñ. + æðelnoð miñ
. crucis subscripsi. et confirmaui· + eadric dux + ælfstan [mi]ñ + ælfred miñ
. nauī· + Ego ælfred ep̅s corroborauī· + ealhhelm dux

[Endorsed in a contemporary hand, “pis is ðæs landes boc æt duntune .ðe eadred cyngc ednywon gebocade sċæ trinitate. and sċæ petre. and paule ing to ealdan mynstre:~”; in one of the 13th century, “[D]UNTUN” “confirmatio Regis”; and in one of the 16th century, “. Alredus in manerio de Dunton in eblesburnam xlv mansas”.]

[illegible]

ut quibusque quolibet distans videtur. —

H 50
 H 51
 H 52
 H 53
 H 54
 H 55
 H 56
 H 57
 H 58
 H 59
 H 60
 H 61
 H 62
 H 63
 H 64
 H 65
 H 66
 H 67
 H 68
 H 69
 H 70
 H 71
 H 72
 H 73
 H 74
 H 75
 H 76
 H 77
 H 78
 H 79
 H 80
 H 81
 H 82
 H 83
 H 84
 H 85
 H 86
 H 87
 H 88
 H 89
 H 90
 H 91
 H 92
 H 93
 H 94
 H 95
 H 96
 H 97
 H 98
 H 99
 H 100
 H 101
 H 102
 H 103
 H 104
 H 105
 H 106
 H 107
 H 108
 H 109
 H 110
 H 111
 H 112
 H 113
 H 114
 H 115
 H 116
 H 117
 H 118
 H 119
 H 120
 H 121
 H 122
 H 123
 H 124
 H 125
 H 126
 H 127
 H 128
 H 129
 H 130
 H 131
 H 132
 H 133
 H 134
 H 135
 H 136
 H 137
 H 138
 H 139
 H 140
 H 141
 H 142
 H 143
 H 144
 H 145
 H 146
 H 147
 H 148
 H 149
 H 150
 H 151
 H 152
 H 153
 H 154
 H 155
 H 156
 H 157
 H 158
 H 159
 H 160
 H 161
 H 162
 H 163
 H 164
 H 165
 H 166
 H 167
 H 168
 H 169
 H 170
 H 171
 H 172
 H 173
 H 174
 H 175
 H 176
 H 177
 H 178
 H 179
 H 180
 H 181
 H 182
 H 183
 H 184
 H 185
 H 186
 H 187
 H 188
 H 189
 H 190
 H 191
 H 192
 H 193
 H 194
 H 195
 H 196
 H 197
 H 198
 H 199
 H 200
 H 201
 H 202
 H 203
 H 204
 H 205
 H 206
 H 207
 H 208
 H 209
 H 210
 H 211
 H 212
 H 213
 H 214
 H 215
 H 216
 H 217
 H 218
 H 219
 H 220
 H 221
 H 222
 H 223
 H 224
 H 225
 H 226
 H 227
 H 228
 H 229
 H 230
 H 231
 H 232
 H 233
 H 234
 H 235
 H 236
 H 237
 H 238
 H 239
 H 240
 H 241
 H 242
 H 243
 H 244
 H 245
 H 246
 H 247
 H 248
 H 249
 H 250
 H 251
 H 252
 H 253
 H 254
 H 255
 H 256
 H 257
 H 258
 H 259
 H 260
 H 261
 H 262
 H 263
 H 264
 H 265
 H 266
 H 267
 H 268
 H 269
 H 270
 H 271
 H 272
 H 273
 H 274
 H 275
 H 276
 H 277
 H 278
 H 279
 H 280
 H 281
 H 282
 H 283
 H 284
 H 285
 H 286
 H 287
 H 288
 H 289
 H 290
 H 291
 H 292
 H 293
 H 294
 H 295
 H 296
 H 297
 H 298
 H 299
 H 300
 H 301
 H 302
 H 303
 H 304
 H 305
 H 306
 H 307
 H 308
 H 309
 H 310
 H 311
 H 312
 H 313
 H 314
 H 315
 H 316
 H 317
 H 318
 H 319
 H 320
 H 321
 H 322
 H 323
 H 324
 H 325
 H 326
 H 327
 H 328
 H 329
 H 330
 H 331
 H 332
 H 333
 H 334
 H 335
 H 336
 H 337
 H 338
 H 339
 H 340
 H 341
 H 342
 H 343
 H 344
 H 345
 H 346
 H 347
 H 348
 H 349
 H 350
 H 351
 H 352
 H 353
 H 354
 H 355
 H 356
 H 357
 H 358
 H 359
 H 360
 H 361
 H 362
 H 363
 H 364
 H 365
 H 366
 H 367
 H 368
 H 369
 H 370
 H 371
 H 372
 H 373
 H 374
 H 375
 H 376
 H 377
 H 378
 H 379
 H 380
 H 381
 H 382
 H 383
 H 384
 H 385
 H 386
 H 387
 H 388
 H 389
 H 390
 H 391
 H 392
 H 393
 H 394
 H 395
 H 396
 H 397
 H 398
 H 399
 H 400
 H 401
 H 402
 H 403
 H 404
 H 405
 H 406
 H 407
 H 408
 H 409
 H 410
 H 411
 H 412
 H 413
 H 414
 H 415
 H 416
 H 417
 H 418
 H 419
 H 420
 H 421
 H 422
 H 423
 H 424
 H 425
 H 426
 H 427
 H 428
 H 429
 H 430
 H 431
 H 432
 H 433
 H 434
 H 435
 H 436
 H 437
 H 438
 H 439
 H 440
 H 441
 H 442
 H 443
 H 444
 H 445
 H 446
 H 447
 H 448
 H 449
 H 450
 H 451
 H 452
 H 453
 H 454
 H 455
 H 456
 H 457
 H 458
 H 459
 H 460
 H 461
 H 462
 H 463
 H 464
 H 465
 H 466
 H 467
 H 468
 H 469
 H 470
 H 471
 H 472
 H 473
 H 474
 H 475
 H 476
 H 477
 H 478
 H 479
 H 480
 H 481
 H 482
 H 483
 H 484
 H 485
 H 486
 H 487
 H 488
 H 489
 H 490
 H 491
 H 492
 H 493
 H 494
 H 495
 H 496
 H 497
 H 498
 H 499
 H 500
 H 501
 H 502
 H 503
 H 504
 H 505
 H 506
 H 507
 H 508
 H 509
 H

Ego odo tunc tibi metropolitano primum Subfucmine hoc donum tu concepit et manifestavit. Et sic placuit.

Esopulſſam quē ipſ mētopolici hononur poſtigo. ebora cūri curatoe pūpūtois hūc langūatē cūctm appēpſi.

Ego etiam deo unumquodque scilicet hoc donum prout crucis comprehendam; + Ego cognato deo confiteri audire.

159
 eximiam p[ro]p[ri]am uim carnis p[ro]p[ri]am p[ro]p[ri]am
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665

E. 50
E. 51
E. 52
E. 53
E. 54
E. 55
E. 56
E. 57
E. 58
E. 59
E. 60
E. 61
E. 62
E. 63
E. 64
E. 65
E. 66
E. 67
E. 68
E. 69
E. 70
E. 71
E. 72
E. 73
E. 74
E. 75
E. 76
E. 77
E. 78
E. 79
E. 80
E. 81
E. 82
E. 83
E. 84
E. 85
E. 86
E. 87
E. 88
E. 89
E. 90
E. 91
E. 92
E. 93
E. 94
E. 95
E. 96
E. 97
E. 98
E. 99
E. 100

.Eso æternæ sp̃s huius donationis conspulationis signu crucis obp̃nti,

Ego pueriſe q̄s huius laniſi p̄ſui munſur domū n̄gno ſalubm adnotauit. + Ego adhelu ubbay clauotay in hoc p̄ſta.

Ego tunc non dubitavi hanc inpiratione patribus communicare. + sic osule de consilio & humiliter affari.

Ego dicens hoc de infanzie donū emier hāc confuzatunū.
Ego dicens hoc de infanzie donū emier hāc confuzatunū.

Ego
archidied
per hoc do infans ante donu episcopi confispirata manu.

71. Ego bilitize ip̃s huiusce donationis corroboracionem contrah.
 + Ego edictum tunc p̃sumto animo confirmasti.

[illegible]

¶ Ego ad gratia regis gratia p̄pata anno
hunc p̄pata lacobundo lxx p̄o lxx p̄o
obp̄tabilis p̄pata lxx p̄o lxx p̄o
p̄pata lxx p̄o lxx p̄o lxx p̄o
p̄pata lxx p̄o lxx p̄o lxx p̄o

Et ego cum sancta trinitate dignus abbas regis ad pedes
 et pariter huic domino meo hereditarium
 capitulum vicatando composui et propriis
 discipulis articulis prefecisti.

COTTON MS., AUGUSTUS II. 57.

[*Eadred, A.D. 949.*]

† Multis itaque uitiorum p̄strigiis mentes humanas incentor fraudulentus pingulando deludit. nunc inquā promissis quasi prolixioris int̄a stadiis decipit; nunc rebus migrantibus puicaciter q̄si necessariis inlicit. in̄tea etiam stigia inferni subplicia tamquā leuia et transitoria suggerit. quatenus miserorum corda in cupiditate lasciuiat; ener̄t dissoluat. secumque cabeata ad tartara ducat; Sed s̄ci uiri p̄sago sp̄u bestiales procognoscentes insidias scuto bonę uoluntatis coronati quicquid in semetipsis terrenū sentiunt indesinenter adque nauit opib; s̄cis exauriunt unde dissoriat̄is corā xp̄o iħu meritis rutilantes simillima titanei fulgoris luce p̄sentent. De quorum p̄conio tuba s̄cæ scripturæ rebohans inter alia testimonia p̄pensius intellegenda n̄ris hæc gemina aurib; resultando pfudit; Beati quorum uestimenta alba sunt in conspectu dñi et alibi iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorū; Huius ergo dñici conspectus et pañi amore regni pfusus. unde nobis uictus restat sine dubio certus defuictorq; dñs dixit. beatus qui manducabit panem in regno dī; Ego EADRED REX diuina gratia totius albionis monarchus. et primicerius xp̄o regi meo. in throno regni pennis ptualiter subthronizato. et concessis mihi ab eodem labillum gazis rerum accepti tirocinii quarto mei terrestris regni anno. ad templū sue inconp̄hensibili dedicatū n̄mi. in urbe dorobernia ODONĒ archiep̄o metropolitanam cathedram p̄sidente et regni c̄lestis sup arua brittannica claues p̄portante. monastium raculfense bis denis senisque c̄stimatū cassatis in̄tius ex̄triusq; cum omnib; ad hoc rebus rite ptinentibus. siue litorum siue camporum agrorum saltuumue. sicut inferius territoria pmulgantur. humillime atque deuotissime sincero corde in ppetuum ius quandiu xp̄ianitas uigeat p meis abluendis excessibus indeterminabiliter inpendo. Si quis aut q absit tirrannica fretus potestate regalis ep̄iscopalis siue homo alicuius dignitatis hoc decretum a dō mihi conlatum. infringere temptauerit. siue huiuscę donationis a p̄fata ec̄clesia uel passum pedis segregauerit. ni primus hoc inorme scelus poenitendo deteriserit. se sacrilegii culpam incurrisse et a dño iħu xp̄o in ppetuū sine ullo subtractionis rescilatu dampnaturum psentiat; Hæc enim singrapha anni dñicæ incarnationis .deccc̄xlix. orthodoxorum scripta ÷ unanimo consensu uirorum quorū inferius n̄ma litteraria qualitate distingui uidentur.~

- + Ego eadred rex diuina protegente gratia albionis summam p̄sicens agiæ crucis hanc cartulam notamine pstrinxi.
Ego odo ārceps. metropolitano p̄sicens gubernamina hoc donum regia concessum munificentia signo crucis fixi.
Ego wulfstan ārceps metropolici honoris fastigio eboracensi ciuitate suffultus huic largitate crucem asscripsi.
Ego ælfheah ep̄s uuintanensis ec̄clesie hoc donum signo crucis confirmaui. + Ego coenwald ep̄s consensu adibui.
Ego ætehelgar cridienensis ec̄clesię p̄sul hanc largitatē corroborauī. + Ego cynesige ep̄s unamitatem p̄bui.
Ego ælfric ep̄s huius donationis constipulator signū crucis depinxi. + Ego wulfhelm ep̄s permissionē pfudi
Ego wulfisige ep̄s huius largiflui muneris domū regno salubri adnotauī. + Ego eadhelm abbas deuotus in hoc p̄stiti.
Ego theodred ep̄s pdigum hanc inpensionē patibuli confirmatu addidi. + Ego osulf dux consensi et humiliter asstiti.
Ego ælfred ep̄s hoc dō instigante donū crucis xp̄i constipulatu muniui. + Ego eadmund dux libens consilio aderam
Ego birhtsige ep̄s huiuscæ donationis corroborationem contuli. + Ego æðelstan dux prumto animo consensi
- + Ego eadgifu regis genetrix p̄fati animo hanc p̄fatam letabundo in xp̄o largitionē ob optabilem remunerationē concessam signi corroboratione saltiferi humillime consignaui.~
- + Ego dunstan indignus abbas rege eadredo impante hanc domino meo hereditariam kartulam dictitando conposui et propriis digitorum articulis pscripsi.~

- + His inquam limitibus hec telluris particula circumgirari uidetur. Ærest on n[or]ð healfe. æðelferðes londe swa forð be sande of norð muþan from norð muþan to macan broce ðonne to ærne wege of ærne wege to eanflæde muþan of eanflæde muþan on mearc fleotes muþan of mearc fleotes muþan eft on eanflæde muðan ðonne on east healfe to mylen fleotes muðan oð suð tun of suð tune andlang broces to haðe mæringe ðonne on suð healfe of haðe mæringe to stoccum. of stoccum andlong stræte oð s̄c̄e agustines mearce fr̄ s̄c̄e agustines mearce oð bróc andlang broces oð stan brycege suð from stan brycege oð wifelinges to cristes cirican gemære fr̄ cristes cirican gemære oð ealdan hege on west healfe ealdan hege to feaxum. ðonne west from feaxū to celdan to cinges gemære from cinges gemære oð gata gehægge. ðonne siendan feower swulung binnan ea ðæs londes þe gebyreð innto raculfe. on tænett feower swulung ond an læs on waruðe gebyreð innto raculfe. ðonne is ealles þæs landes xxv. swulga 7 an swulung on ceolulfig tune suð be wealda þære cirican to bote.

[*Endorsed in a contemporary hand, "raculfes boc"; in one of the 12th century, "Rex eadredus dedit ecclesie christi cantuarie monasterium de raculf cum omnibus ad eam rite pertinentibus. tempore odonis archiepiscopi et hanc cartam dictavit sanctus dunstanus." "latine."; and in one of the 13th century, "Anno deccc̄ .xlix̄."*]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 44.

[*Eadred, A.D. 949.*]

† IN ÆTERNITATE PERENNI cosmi sother oīa iura regnorū ab alto cēli culmine gubernans ac disponens qui quidem scientiꝥ dona monstrando indeficienter conspicitur cēlum ac terrā camposque liquentes lucentemque globū lunę titaniaque astra sua ineffabili gratia retinens ac custodiens. Quapropter EGO EADREDVS. diuina indulgente clementia rex anglorum. cuidam mihi intimo pręcordialis affectu amoris fideli. immo et priuilegio dilectionis in omnibus mihi caro uocitato nomine ·VVVLFRICTO· XVIII. mansas dedi. in illo loco ubi iamduđū solicole illius regionis nomen inposuerunt ·ÆT WELIGFORDA. pro commutatione alterius terrę quę sita 'Ē' in cornubio narratur. ubi ruricole illius pagi barbarico nomine appellant ·PENDYFIG· quatenus habeat ac possideat quamdiu uiuat. et post se cuicumque sibi libuerit superstiti derelinquat in æternam hereditatem. Sit autem prędictū rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite pertinentibus. campis. pascuis. pratis. siluis. excepto communi labore expeditione. pontis. arcisue coedificatione. Si quis uero hominum hanc meam donationem cum stultitię temeritate iactitando infringere certauerit. sit ipse grauibz per colla depressus catenis inter flāmiuomas tetrorum demonum cateruas. nisi prius hic ad satisfactionem uenire maluerit.

Istis terminibus prędicta terra circumgyrata esse uidetur. Þis synt þa land gemæro to weligforda. ærest of wines treowe 7lang dene þæt up on þone weg þonon on bradan leage norþeweardre on anne ham 7 þoñ þurh ut þone lea on anne ham supewardne on þa ealdan hege ræwe in on wopig hangran of þā hangran on scilling hangran þonon on bradan ham westewardne on þā hamme on cardan hlæw on þā hlæwe on lāmburnan þonon up on deoran treowe of þā treowe on þone elebeam styb þonon on ceolbaldes wylle of þā wylle on cytasihtes ford os þā forda to wulfrices gemære þonon to hord hlince ufewear'dum of þā hlince on sihtre mæde norþeweardre swa forþ on cenelmes stān of þā stane on þone grenan weg on þā wege to rige hamme þonon ut on þa lām pyttas on þane crundel of ðā crundele on þone æsc þonon forþ ofer burnan 7lang mylen papes on þa þrie þornas 7 swa forþ 7lang hlinces on cardan ham of þam hamme ut þurh þone lea on grenan beorh of þā beorge on ecgunes treow of þā treowe on mearc weg þonon on þa dene 7 swa forþ to þam þrim gemærum of þam gemærum eft on wines treow.

Acta est hæc pręfata donatio. Anno ab incarnatione dñi nři ihu xpī .decccclix. Indictione .vii.

- + Ego eadredus rex anglorum pręfatam donationē sub sigillo sčę crucis indeclinabiliter consensi atque roborauī.
- + Ego eadgifu eiusdem 'regis' mater cum sigillo sčę crucis confirmaui.
- + Ego oda dorobornensis æccłę archiep̃s eiusdem regis principatum et beniulentiā sub sigillo sčę crucis conclusi.
- + Ego wulfstanus archons diuinę seruitutis officio mancipatus eboracę ciuitatis archiep̃s sigillum sčę crucis impressi.
- + Ego þeodred lundoniensis æccłę ep̃s corroboraui
- + Ego ælfheah wintaniensis æccłę ep̃s testudinem sčę crucis subscripsi et confirmaui.
- + Ego wulfsige episcopus consensum prębui figens crucem.
- + Ego ælfric episcopus donum regis confirmaui.
- + Ego æpelgar episcopus crucis uexillo corroboraui.
- + Ego ælfred episcopus crucis modum depinxi.
- + wulfric mis.
- + ælfsige mis.
- + wulfric mis.
- + ælfund dux.
- + ælfic mis.
- + æpelsige mis.
- + æpelgeard. mis.
- + ælfheah. mis.
- + æperic. mis.
- + ælfred. mis.
- + osferþ. mis.

[*Endorsed by a contemporary hand, " + þis is þara .xviii. hida boc æt welig forda þe eadred cing gebocode wulfrice his þegne on ece yrfe. wiþ þæs landes gewrixle þe on wealū is æt pendyfig."*; by one of the 12th century, "carta de Weliford."; by one of the 13th "prima."; and by one of the 15th, "Iste Rex concessit istam terram cuidam amico suo carissimo."]

In nomine circitricis omnium rerum & dominatricis scæ trinitatis omnipotentis
X quæ sola regnum immutabile & incorruptibile atq; ineffabile ppetua potestate
 possidet ac continet. Ego Eadwig indultus anglorū rex. ceterūq; gentiū incircu
 ita p̄sistentiū gubernator & rector. primo anno imperii mei litteratoris apicib; hanc
 roboravi cartulam. quam cū consensu hereticorū uirorum tradidi cuidam comiti. non
 solum mihi p̄m̄ta fidei subiectione obtemperanti. uerum & iam in omnib; meū uelle
 subicienti asuis carissimis prædecessoribus clario insignitus nomine ALIHER. modicā
 in regno meo partem idest. xx. mansos ppetualiter impendo. penes illum locū qui asser
 tione multorū hominum p̄fertur ita. æt s̄p̄enerdune. Precipiens itaq; precipio ut
 terram iam prefatam meo scilicet ouanti concessu in omni suæ curiculo possideat uitæ.
 Deinceps namq; sibi succedenti cuicumq; uoluerit heredi derelinquat in ppetuam here
 ditatem. Maneat igitur meū hoc immobile donū ppetua libertate munitū. cum
 omnibus ad se p̄tinentib; campis. pascuis. pratis. siluis. excepto cōmuni labore expediti
 one pontis artisue coedificatione. Siqui deniq; me non optanti hanc libertatis cartā
 cupiditatis luore depressi uiolare satageant. cū agnūib; terre caliginis lapsi. uocē
 audiant in examinationis die arbitris sic dicentis. Discedite ame maledicti in ignē
 æternū. ubi cum demonib; ferreis sartaginib; crudeli torqueantur in poena. si non
 ante mortē hoc emendauerint poenitentia. *þis þynoden þa land 7e mæru to cūþener
 dune. xx. hwa. 7 hwaþena forða on holan 7e. of holan forða on lalhan mepe. 7 lang þu þis
 on þuadan mæra. 7 þa nops 7 lang þu þa on set þopin. of set þopne on fulan þu þis on anne þyt. of þa þytte 7 lang
 þu þis on þæt heapodlon. of þa heapodon 7 lang þu þa. on þæt þopin on þopne þæt dūne can þæt þæt hlau. of can þæt þæt hlape
 7 lang þu þæt. þæt on an þu þis. 7 lang þu þis. 7 lang þu þis. 7 þa ne dic. 7 lang dices on dnygean þu þis. þæt þa 7 lang dices
 on mæpelle þu þis. 7 lang þu þis on mæpelle. of mæpelle. on þæt heapodlon on geþuhte to s̄p̄æt. þonne east
 7 lang s̄p̄æt. of þæt a s̄p̄æt a gelato. 7 þa þuhte nops on dlon 7e þæt of þa heapod þon mæp. 7e 7e mæp. 7e 7e mæp. 7e 7e mæp.
 þon butan ceopila 7e þæt. on þæt þu þis. of þæt þu þis on þone hld þe. 7e 7e þe. on þu þe mæp. 7e 7e mæp. 7e 7e mæp.
 on þa hldan. þæt of þæt hldan on þa stan þu þis. 7e 7e healtuney 7e mæp. on þu þe dene. þæt of þu þe dene
 on geþuhte on þæt þu þis. of þa þu þis on þa s̄p̄æt. 7e 7e s̄p̄æt on holan þu þis. 7e 7e þu þis on þæt þu þis on þæt
 7e 7e mæp. þæt of þæt on þæt þu þis. Hæc astascrip. anno dñice incarnationis dccclvi. Indictione xiiii.*

+ Ego Eadwig rex anglorum indeclinabiliter concessi.

+ Ego Eadgar eiusdem regis fr̄ celeriter concessi.

+ Ego Oda archi ep̄s cum signo scæ crucis roboravi.

+ Ego ælfric prefat sigillum agie crucis impressi.

+ Ego b̄p̄htelm ep̄s confirmaui. + Ego ælfstan dux

+ Ego oforcel ep̄s adquisiui. + Ego Eadmund dux

+ Ego ofulf ep̄s non renui. + Ego ælfstan dux

+ Ego ælfric ep̄s subscripsi. + Ego ælfstan dux

+ Ego daniel ep̄s c̄clusi. + Ego Eadric dux

+ ælfheah	Annis	ter
+ ælfred	annis	ter
+ ælfstan	annis	ter
+ ælfstan	annis	ter
+ ælfstan	annis	ter
+ ælfstan	annis	ter
+ ælfstan	annis	ter
+ Eadric	annis	ter

COTTON MS., AUGUSTUS II. 33.

[*Eadwig, A.D. 956.*]

✠ In nomine creatricis omnium rerum et dominatricis s̄cae trinitatis omnipotentis quae sola regnum immutabile et incorruptibile atq: ineffabile ppetua potestate possidet ac continet· Ego Eadwig industris anglorū rex. ceterarumq: gentiū in circuitu psistentiū gubernator et rector. primo anno imperii mei litteratoriis apicib: hanc roborauī cartulam. quam cū consensu heroīcorū uirorum tradidi cuidam comiti. non solum mihi p om̄ia fideli subiectione obtemperanti. uerum etiam in omnib: meū uelle subicienti a suis carissimis praedecessoribus claro insignitus nomine ÆLFHERE. modicā in regno meo partem id est .xx. mansos ppetualiter inpendo. penes illum locū qui assertionē multorū hominum pfertur ita. æt [c]uþenes dune. Precipiens itaq: precipio ut terram iam prefatam meo scilicet ouanti concessu in omni suae curriculo possideat uitae. Deinceps namq: sibi succedenti cuicumq: uoluerit heredi derelinquat in ppetuam hereditatem· Maneat igitur meū hoc immobile donū ppetua libertate munitū. cum omnibus ad se ptine'n'tib: campis. pascuis. pratis. siluis. excepto cōmuni labore expeditione pontis arcisue coedificatione· Si qui deniq: me non optanti hanc libertatis cartā cupiditatis liuore depressi uiolare satagerint. cū agminib: tetrę caliginis lapsi. uocē audiant in examinationis die arbitris sic dicentis· Discedite a me maledicti in ignē aeternū. ubi cum demonib: ferreis sartaginib: crudeli torqueantur in poena. si non ante mortē hoc emendauerint poenitentia· Þis sýndon þa land gemæru to cuþenes dune .xx. hida. [of] hrypera forda on holan ford: of holan forde on lahhan mere 7lang ripiges on bradan mædwa· þæt swa norð 7lang fura on set þorn. of set þorne on fūlan ripig on anne pýt. of þā pýtte 7lang ripiges on þæt heafod lond. of þā heafodon 7lang fura. on pric þorn on foreweardne eanferþes hlau. of eanferþes hlawe 7lang fure. þæt on án ripig. ~~7lang ripiges.~~ 7lang ripiges þ on ane díc. 7lang dices on drygean bróc. þæt swa 7lang dices on mærwelle bróc. 7lang broces on mærwelle. of mærwelle. on þæt heafod long on gerihte to stræt. þonne east 7lang stræte. oþ þæra stræta gelæto. þ[on]an rihte norþ onðlong weges oþ þa heafdo þ on mær weg. 7long mær weges þ onbutan ceorla gráf. on fost bróc. of fost bróce on þone hlið weg. 7long weges on hina gemæro. 7long hina gemæres on þa hlýdan. þ of þær hlýdan on þa stan bricge. 7long healhtunes gemæres on risc dene. þæt of risc dene on gerihte on þæt þriex. of þā þriexe on þa stræt. 7long stræte on holan bróc. 7long broces on herpaþ ford on tame 7long tame þ eft on hrypera ford. Hæc carta scripta ē. anno dñice incarnationis decccclvi. indictione xiiii.

+ Ego eadwig rex anglorum indeclinabiliter concessi.		
+ Ego eadgar eiusdem regis fr̄ celeriter consensi.		
+ Ego oda archiep̄s cum signo s̄cae crucis roborau.		+ ælfheah minister
		+ ælfred minister
+ Ego ælfsinus presul sigillum agie crucis impressi.		+ æpelmær minister
+ Ego brihtelm ep̄s confirmaui.	+ Ego æpelstan dux	+ ælfsige minister
+ Ego oscýtel ep̄s adqueiui	+ Ego eadmund dux	+ ælfwine minister
+ Ego osulf ep̄s non rennui.	+ Ego æpelstan dux	+ wulfstan minister
+ Ego alfwold ep̄s subscripsi.	+ Ego æpelsige dux	+ wulfgar minister
+ Ego daniel ep̄s conclusi.	+ ... dux	+ eadric minister

[*Endorsed in a contemporary hand*, “þis is seo lanboc to cuþenes dune to þan twentigan hidan þe Eadwig cýnc gebocede ælfhere his ealdormen on ece ýrfe.”; *and in one of the 12th century*, “eduii” “carta de codesdona”.]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 41.

[*Eadwig, A.D. 956.*]

+ Creator celi ac terre p uerbū spūi sēo coęfnū in principio. karismata p tēpora legis naturę. litterę ĩ gratię distribuit gubernando generi humano: sed ubi descendere dignatus đs uerus et homo. amplexatus est iure hereditario septiformē spm quo repleuit orbē terrarū. unicuiq. diuidens katacapta singulorū. ex quo puenti ingenio fulgent. uiribus pollent. dominari iā audent utiis suis. quippe puncti nomine xpi. pindeq. nonnulli minime hesitant disptiri caduca uilia deputantes cōparando mansura. Idcirco ego eadwig đi largiente gratia rex anglorū adornari cupio quēq. deuotū. Huic etiā meo familiarissimo. ælfwine. uocitato .xv. mansas æt middeltune in hereditatē concedo pennē cū omnibus ad se ptinentibus possidendā et tradendā quandoq. cuicūq. uoluerit heredi. Acta est auť haec solutio agri ab omni censu regali libera. excepta. expeditione pontis arcisq. cēstructione. anno .decccclvi. ab incarnatione dnica indiē .xliii. primo uero anno imperii mei corā testib; idoneis. þis sint þa land gemæra. ærest of cealc forda on ealdan lacing þanune on dyðmere. þanune on sceortan mor þanune on þone anlipan beorh þanune on hæsel broc þanune up to gynan bæte þoñ to þā stodfalde þanune to seofan þornū þoñ to smalan wege 7 on lacing 7 syx cotsetlan.

+ ego eadwig rex đo fauente anglorū hanc donationē tropheo sēę + crucis sigillo

ego eadgar indoles clito annui	+ æpelstan	+ ælfgar m̃ t̃	+ æpelwold m̃ t̃
ego ælsige eþs cēseni	+ æþelsige	+ Byrhtferð m̃ t̃	+ ælfre m̃ t̃
ego wulfsige eþs cēfirmaui	+ ælfhere	+ æpelmær m̃ t̃	+ ælfred m̃ t̃
ego oscytyl eþs faui	+ æpelstan	+ ælsige m̃ t̃	+ wulfric m̃ t̃
ego osulf eþs dictaui	+ æpelmund	+ ælfheah m̃ t̃	+ ælfheah m̃ t̃
ego Daniel eþs subscripsi	+ Byrhtferð	+ æpelgeard m̃ t̃	+ æpelweard m̃ t̃

Hoc donū amodo seruaturus glorificetur a xpo. destruens uero conatū illū n̄ impleat. sed pēipitatus corruat in barathri pfundo:~

[*Endorsed*, “þis is þara .xv. hida boc æt middeltune þe eadwig cing gebocode ælfwine on ece yrfe:~”; *in hands of the 13th century*, “Karta de mideltona.” “Midelton.”; *and in one of the late 15th century*, “Codicelle Edwii Regis”].

COTTON MS., AUGUSTUS II. 43.

[*Eadwig, A.D. 956.*]

Xp̃o tripudiante sagaci prouidendo intuitu casus lapsusq, nat'æ humanæ. de qua ecclesiastes uanitas inquit uanitatum et om̃ia uanitas incessanter referre debitrices gratias oportet ei scilicet cuius bonitate dū non essemus conditi sumus. dum pereclitām' beneficiis refocillamur dū deniq, omnino æt̃na pditi nece ipsius unigeniti liuore nos esse credimus redintegratos ad uitā et eandem mercando mutuari conceditur æt̃na caducis. ueritate dicente. Thesaurizate uobis thesauros in cælo et cæta. Qua de re ego eadwig rex et primicerius totius albionis d̃o opitulante cuidam ministro nomine brihtric .v. cassatos in loco qui dicitur tademær tun in hereditatē ppetuā concedo cum om̃ibz ad sé ptinentibz ad possidendū atq, tradendū cui sibi placuerit. Solutum etiā hoc idē rus pmaneat omni iugo regali pret̃ expeditionem pontis arcisq, constructionē. Si quis uero huic donationi contrauenire nitatur poenas sentiat auerni ibi erit fletus et stridor dentium; Ðis sýndon ða land gemæro æt tademærtune ðara .v. hida. æt rest of eadwardes mýlne þ on ða ealdan dic of ðære dic on mær broc of mærbroce on þ eastre sic of ðam sice on mær stan of mær stane on ðane ealdan garan of ðan garan a be heafdan a be heafdan þ on ðone broc of ðam broce ongean stream þ on þ riscbed of ðam riscbedde þ on ðone weg þ suð 7lang weges þ on þ slæd þ of ðan slæde up on þa ecge þ 7lang ecge on heort wýllan of heort wýllan on ða ealdan stýge þ 7lang stýge on ðone mær pýt of ðam pýtte on wilbaldes ecge of wilbaldes ecge þ eft on eadwardes mýlne.

Acta est autem hæc donatio anno ab incarnatione dñica .dcccclvi. indic̃t .xiiii. regni autem mei primo anno;

Ego eadwig rex anglorum hoc donum cum triumpho sc̃e crucis impressi .		
Ego eadgar frater eiusdē regis confirmaui	+ æðelstan dux	+ ælfgar m̃t
Ego oda archieps̃ consignaui	+ æðelsige dux	+ býrhtferð m̃t
Ego ælsige eps̃ consensi	+ ælfhere dux	+ ælfheah m̃t
Ego osulf eps̃ corroboraui	+ eadmund dux	+ æðelgeard m̃t
Ego brihtelm eps̃ faui	+ aðelwold dux	+ ælfryd m̃t
Ego wulfsige eps̃ dictaui	+ æðelmund dux	+ æðýlmær m̃t
Ego daniel eps̃ subscripsi	+	

[*Endorsed in a contemporary hand, "ðis 'is' ðara .v. hida boc æt tademær tune ðe eadwig cýning gebocaþ brihtrice on ece ýrfe ."; and in one of the 12th century, "carta de tademertona". "III."*]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 45.

[*Eadwig, A.D. 956.*]

✠ In sc̅e et individv̅e trinitatis uocamine . ego eadwig . egregius angul saxonum basileus cæterarumque plebiū hinc inde habitantium crebro quidem coepi rimari quod ea quę uidentur temporalia ac caduca sunt et quę non uidentur æternaliter mansura . Idcirco cuidā meoꝝ optimatū cui nomen insitum est . eadmvndo . xvi . cassatos perenniter impendo penes illum locum quo assertione multorū hominū profertur ita . æt anninga dvne . dum uero uitale spiramen suum fouerit corꝑ animo iocunda nra dapsili deditione perfruatur decurso scilicet suæ curriculo uitæ heredi cui uoluerit impendat in ppetuū karisma . cum campis . pascuis . pratis . silvis . Hæc tellus a cuncto sit immunis seruitu nisi pontis et arcis expeditionis iuuamine . Augens fruatur dño . minuens ipse zabulo .

Istis terminis circumgyrata assertur ante scilicet supradicta terra .

Þis sint þa land gemæro to anninga d[u]ne ærest on þa deopan riþe be eastan bremre swa west ofer bremre to cumb hæma gemæro swa be cumb hæma gemæra to den tunninga gemære of den tunninga gemære swa to suntinga gemære swa be suntinga gemære to bidelinga gemære swa þ[on]ne forþ east be bidelinga gemære oþer to . . . bremre . þis sint þa den stowa broc hyrst 7 beaddan syla 7 æt fyrnþan 7 hliþ wic 7 strod wic .

Hæc carta scripta est . ANNO DOMINICę incarnationis dcccclvi . INDICTIONE . xiiii .

+ Ego eadwig gratia dī totiz brittannicę telluris rex meū donū proprio sigillo confirmaui

+ Ego eadgar eiusdem regis fr̅ cæleriter consensi .

+ Ego oda dorouernensis æccle̅e archiþsul almę crucis signo roborauī .	+ ælfgar mis
+ Ego ælfsinus uuintaniensis æccle̅e diuinę speculator propriū sigillū impressi .	+ byrhtferþ mis
+ Ego oscytel placabili mente consensi .	+ æþelstan dvx
+ Ego osulfus non rennui .	+ ælfsige mis
+ Ego byrhtelm adqueui .	+ wulfrie mis
+ Ego æþulf conclusi .	+ æþelgeard mis
	+ ælfheah mis
	+ ælfsige mis

[*Endorsed in a contemporary hand, “+ þis is þara .xvi hida bōc æt anninga dune þe eadwig cing gebocode eadmunde ealdormen on ece yrfe.”; and in one of the 14th century, “Concessit istam terram cuidam optimati suo.”*]

Ranno herpice isumationis deccclvi. Indictione xiiii. Eodis mune celsig singis gnuisopu opistalung.
 me non occiditatu p. Aq. quilonadu Saxoni archonf curda mtru principu que nonnulli uocant
 noto uocamine: pulpe. vii. capatos ptpuualitru aruo. illic ubi uulgantur dicitur. et ocelebnoce.
 quando hic corpur ammau halm. indebitur nri doni pnuilguu sibi iudicte repositio dnuque suo quimeu
 que eligunt ptpu finte. In ptpuato cu campis pascuis. pnaqs. siluis. h de tellus acuneto pte immunis fuita
 ptpuonit. et arcis. ac ptpuonit iudamine. Siquis autem impingit compauit quod abire. Scito
 ptpuonit peditatu iuduo te anseti gur. ptpuonit hic digna ptpu pactione fmdane satagite.
 fte ptpuonit ambie ptpuata ual. ptpuonit ptpuonit to melebnoce. ptpuonit ptpuonit ptpuonit
 bnoce. ptpuonit meupet on melebnoce. ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit
 ptpuonit meupet on holamp. ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit
 ptpuonit meupet on holamp. ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit ptpuonit

+ Ego eadpiz nre anglonā in oclnabitur Conchiri
 + Ego eadzan eluydūm nre p p Con ptpu
 + Ego oda archi ptpu cu ptpu ptpu ptpu ptpu
 + Ego eluydūm ptpuul ptpuul agp ptpu ptpu
 + Ego oScy tel sps Con ptpu ptpu + ptpu
 + Ego oSulp sps ad ptpu ptpu + ptpu
 + Ego pulpe ptpu sps Sub ptpu ptpu + ptpu
 + Ego bynhel m sps Concluyi ptpu + ptpu

COTTON CHARTER VIII. 12.

[*Eadwig, A.D. 956.*]

ƿ ANNO herdieꝥ incarnationis dcccclvi. indictione .xiiii. Eadwig numine cælesti gentis geuuisorū orientaliūq: nec non occidentaliū simul etiā aquilonaliū saxonū archons cuidā meorū principū quē nonnulli uocitant noto uocamine. wulfrie .vii. cassatos perpetualiter trado. illic ubi uulgariter dicitur. æt melebroce. quandiu hīc corpus animatū habere uidebitur nŕi doni priuilegiū sibi uendicet et postero denique suo quemcūque elegerit perenniter impertiat cū campis. pascuis. pratis. siluis. Hæc tellus a cuncto sit immunis seruitu nisi pontis. et arcis. ac expeditionis iuuamine. Si quis autē infringere temptauerit quod absit. sciat sé rationē redditurū corā dō et angelis eius. nisi prius hīc digna satisfactione emendare satagerit.

Istis terminis ambit' prædicta tellus . þis synt þa land gemæro to melebroce. ærest of hreodbrycge 7lang st'ræte on fearninga broce 7lang mearce on melebroces ford east 7lang mearce on þunres lea norþewearðne þonon 7lang weges on cinges dīc þonon 7lang mearce on holan weg of þa wege on þa ea oþ midne stream 7lang streames on hreodbrycge. 7 se haga an ham tune þe þæto gebýret.

+ Ego eadwig rex anglorū indeclinabiliter concessi		
+ Ego eadgar eiusdem regis ffr consensi		
+ Ego oda archieps cū signo sēꝥ crucis roborauī		+ ælsige mis.
+ Ego ælfsinus presul sigillū agiꝥ crucis impressi.		+ wulfrie mis.
		+ æpelgeard mis.
+ Ego oscytel eps consignauī	+ æpelstan dux	+ ælfheah mis.
+ Ego osulf eps adqueiui	+ eadmund dux	+ ælfgar mis.
+ Ego wulfsige eps subscripsi	+ byrhtferþ dux	+ byrhtferþ mis.
+ Ego byrthelm eps conclusi	+ ælfhere dux	+ ælfred mis.

[*Endorsed in a contemporary hand, “ + þis is þara .vii. hida bōc æt melebroce þe eadwig cing gebocode wulfrice his þegne on ece yrfe.”; and in one of late 15th century, “vii hyda in mylbrooke. saxon.”*]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 40.

[*Eadgar, A.D. 960.*]

✠ Quamuis enim regalium dignitatum decreta et saluberrima regnorum consilia manente imunitatis singrafa iugiter fixa firmaque perseuerent. adtamen quia non umquā tempestates et mundi turbines fragilem uite cursum humane pulsantes contra diuina supernae affirmationis ac legitima iura illidunt. Idcirco ordine litterarum ac cartarum scedulis sunt roboranda ne fortuitu casu successorum progenies posterorum ignorato precedentium patrum cirographo inextricabilem horendorum barathrorum uoraginem incurrat. Quapropter ego .EADGAR. totius brittanniæ gubernator et rector cuidam ministro qui a peritis .WULFRIC. appella[tu]r uocabulo rura que ei ob cuiusdā offensaculi causa interdicta fuerant perpetualiter restituo æternam libertatem concedens quatinus ipse quandiu in hoc mortali deguerit sec[u]llo sine alicuius honeris grauitate liberaliꝝ possideat et post suꝝ uitꝝ obitum quibuscumqꝫ sibi placuerit heredibus incontaminata derelinquat. hec etenim sunt terrarum illarum nomina que rex prefatus wulfrico æternaliꝝ liberauit .æscesburuh. 7 deniceswyrð. garanford. cifanlea. stanmere. ceadelanwyrð. boxoran. bennanham. wyrtingas. ticceburnan. steddanhām. tullingtun. pæccingas. puningas. nitimbre. Si quis denique quod non optamus hanc nām libertatem cupiditatis liuore depressi uiolare satagerint agminib; tetrꝝ caliginis lapsi uocem audiant examinationis die arbitris sibi dicentis. discedite a me maledicti in ignem æternum ubi cum demonibus ferreis sartaginib; crudeli torqueantur in poena si non ante mortem digna hoc emendauerint poenitentia. Dedit enim predictus minister regi prefato centū .xx. mancusas auri probatissimi causa huius libertatis. Scri[p]ta .ē. namqꝫ huius libertatis cartula anno dominicæ incarnationis deccc. lx. his testibus consentientibus quorum inferius nomina secundum uniuscuiusque dignitatem carax[antu]r.

+ Ego eadgar rex hanc libertatem concessi	+ Ego ælfhere dux	+ Ego ælfwine m̃
+ Ego dunstan archieꝑs c̃firmaui	+ Ego ælfheah dux	+ Ego byrhtferð m̃
+ Ego oscytel archieꝑs roborauī	+ Ego æpelstan dux	+ Ego æpelsige m̃
+ Ego osulf eꝑs c̃solidauī	+ Ego æpelwold dux	+ Ego eadric m̃
+ Ego byrthelm eꝑs corroborauī	+ Ego byrhtnoð dux	+ Ego osweard m̃
+ Ego aꝑulf eꝑs concessi	+ Ego eadmund dux	+ Ego osulf m̃
+ Ego alfwold eꝑs consensi	+ Ego æpelmund dux	+ Ego uulfgar m̃
+ Ego æpelwold abb depinxi	+ Ego ælfgar m̃is	+ Ego wulfhere m̃
	+ Ego ælfwine m̃	
+ Ego æpelsige m̃	+ Ego æpelwine m̃	
+ Ego ælsige m̃	+ Ego ealdred m̃	
+ Ego wulfhelm m̃	+ Ego leuincg m̃	
+ Ego æpelsige m̃	+ Ego ælfwig m̃	
+ Ego ælfred m̃	+ Ego ælfwine m̃	
+ Ego ealdred m̃	+ Ego æpelweard m̃	
+ Ego æpelsige m̃	+ Ego æpelferð m̃	
+ Ego ælfheah m̃		

[*Endorsed by the same hand, “ + Þis is ealra þara landa freols þe eadgar cyning geedfreolsade wulfrice his þegene on ece yrfe ”; and in a hand of the 15th century, “Concessit istas terras ‘infrascriptas’ cuidam seculari”.*]

Ralmus totius cosmi fabrica conditor supelina infimaque opimo ineffabilique ordine collocans hominem cunctam quæ
omnium plasmatum materia scō ad sui similitudinē inspiratum flamine cunctisquæ in finibus creaverat uno probandi
causa excepto vinctoque præficiens paradisiacæ iocunditatis amenitate cum sua cuncti luculentissime constituit. Quis dolo demoni
aco instantis spiritamine sibi ac posterus in hoc triumphoso delectus sæculo mortem promeruit perpetuam. Quam obrem ego
FADGAR. totius britanniæ tuberinatō et pector ut huius miseri et hepazulum q. photo plastus in peritus promeruit. dñm

[illegible][illegible]

ego cadgar britanniae uiglorum monarchus hoc taurum aqae crucis roboravi	+ ego aqapold abb + ego alysan	int ego uulfsan	m
ego dunsan dorebermensis aedific archiepiscopus eiusdem regis benivolentiam cessi	+ ego alyhere dux + ego alypine	int ego alydsige	m
ego osered aloboracensis basilicae priuatus insequis hoc donum regale confirmavi	+ ego alyheab dux + ego byrhtferd	int ego alydsige	m
ego osulf priuatus canonica subscriptione manu propria bilatis subscripsi	+ ego alylsan dux + ego alydsige	int ego pulthelm	m
ego byrhtelm bld i di famulus iubente rege signum sce crucis latus impressi	+ ego alycpelo dux + ego alydpine	int ego alydsige	m
ego alyulf pontifex aetudinem aqae crucis intrepidus hoc donum corroboraui	+ ego byrhnod dux + ego ospario	int ego alypped	m
ego alystan antistes troythcum sce crucis hanc regis donationem consolidaui	+ ego cadmund dux + ego alydsige	int ego alycalored	m
ego ospold regis diuiciu copus hoc culorum propriam manu depinxi.	+ ego alydmune dux + ego osulf	int ego alypold	m

COTTON MS., AUGUSTUS II. 39.

[*Eadgar, A.D. 961.*]

✠ Almus totius cosmi fabricæ conditor superna infimaque miro ineffabilique ordine collocans hominem tantundem quad-
riformi plasmatum materia s̄co ad sui similitudinem inspiratum flamine cunctis quae in infimis creauerat uno probandi
causa excepto uetitoque preficiens · paradisiace iocunditatis amenitate cum sua c̄iuge luculentissime constituit · Qui ꝑ dolor
demoniaco instinctus spiramine sibi ac posteris in hoc erumpnoso deiectus saeculo mortem promeruit perpetuam · Quamobrem
ego EADGAR · totius brittanniae gubernator et rector ut huius miseriae repagulum quā protoplastus inretitus promeruit ·
dñi n̄ri ih̄u xp̄i gratia redemptus euadere queam · quandam ruris particulam ·xxii· uidelicet cassatos loco qui celebri
·RIMECUDA· nuncupat' onomate abbandunensi æcclesiae beatae d̄i genetrici semperq' uirgini mariae honorificae dicatę ad
monachorum usus inibi regulariꝝ degentium dñoꝝ · n̄ro deuote seruientium cum omnibus utensilibus quae d̄s celorum in ipsa
telluris edidit superficie pratis uidelicet pascuis siluis siluarumq' nemorum æterna largitus sum hereditate · Sit autē predictum
rus omni terrene seruitutis iugo liberum trib; exceptis rata uidelicet expeditione pontis arcisue restauratione · Si quis autem
n̄ram donationem in aliud quam c̄stituimus transferre uoluerit priuatus consortio s̄cę d̄i ꝛcclesiae æternis barathri incendiis
lugubris iugiter cum iuda xp̄i proditore eiusq' complicitibus puniatur · si non satisfactione emendauerit congrua quod contra
n̄rum deliquit decretum · His metis ꝑfatū rus hinc inde girat' · D̄is synd ꝑa land gemæra to rimecuda · of þære br
éa 7lang éa on biccan pol of þam pole on dyrnan ford þonne is seo mæd gemæne of þam forda on lucan beorh of þam
beorge on pisteles æc of þam acum on broclea ford of þam forda on þa stigele of þære stigele on cuttes mæd of þære mæde
on afene up on wudeburge hline of þam hline on lind ford of þam forda on þone sæ troh of þam troge on þone hæþenan
byrgels of þam byrgelse up to wind geate of wind geate on spon ford of þam forda on þone fulan ford of þam forda on mules
cumb of mules cumbe on þone herepað 7lang herepaþes on piofa cumb of þam cumbe on hlype burnan of þam burnan
on leofan mearce on þa dīc of þære dīc on þa brembel þyrnan of þære þyrnan on burhrydineg ford on þa mæd lace of þære lace
on þone haran wiðig · þonne is seo mæd gemæne of þam wiþige on afene up on sandford of þam forda on ædelwoldes mearce
of his mearce on undernbeorh of þam beorge on þone haran wiþig of þam wiþige eft on þa bricege · 7 þisses landes is ealles
xxii hida

Anno dominicae incarnationis .dcccclxi. scripta est haec carta his testibus consentientibus quorum inferius nomina caraxantur ·

Ego eadgar britanniae anglorum monarchus hoc taumate agiae crucis roborauī	+ Ego æpelwold abb
Ego dunstan dorobernensis æclesiae archieps eiusdem regis beniuolentiam ꝛcessi	+ Ego ælfhere dux
Ego oscytel æboracensis basilicae priamas insegnis hoc donum regale confirmaui	+ Ego ælfheah dux
Ego osulf presul canonica subscriptione manu propria hilaris subscripsi	+ Ego æpelstan dux
Ego byrhtelm blebi d̄i famulus iubente rege signum s̄cē crucis letus impressi	+ Ego æpelwold dux
Ego æpulf pontifex testudinem agiae crucis intepidus hoc donum corroborauī	+ Ego byrhnoð dux
Ego ælfstan antistes trofheum s̄cē crucis hanc regis donationem consolidauī	+ Ego eadmund dux
Ego oswold legis d̄i catascopus hoc eulogium propria manu depinxi .	+ Ego æpelmund dux
+ Ego ælfgar m̄	+ Ego uulfgar m̄
+ Ego ælfwine m̄	+ Ego æpelsige m̄
+ Ego byrhtferð m̄	+ Ego ælsige m̄
+ Ego æpelsige m̄	+ Ego wulfhelm m̄
+ Ego æpelwine m̄	+ Ego ælsige m̄
+ Ego osweard m̄	+ Ego ælfred m̄
+ Ego æpelsige m̄	+ Ego ealdred m̄
+ Ego osulf m̄	+ Ego alfwold m̄

[*Endorsed in hands of the 12th and 13th centuries, “Carta regis eadgari de Rimecuda,” the later of the two inscriptions being followed by “id est le Rye”, in another hand*]

[illegible]

COTTON CHARTER VIII. 28.

[Eadgar, A.D. 962.]

✠ Altithrono in æternum regnante uniuersis sophiæ studium intento mentis conamine sedulo rimantibus liquido patescit quod huius uitæ periculis nimio ingruentibus terrore recidiui terminus cosmi apppinquare dinoscitur ut ueridica xpi promulgat sententia qua dicit. Surget gens contra gentem et regnum aduersus regnum et rī. Quamobrem ego EADGAR. totius brit-tanniae basileus quandam telluris part[i]culam .viii. uidelicet cassatos loco qui celebri æt AFENE nuncupatur uocabulo cuidam cubiculario mihi oppido fideli qui ab huiuscæ patriæ gnosticis nobili TITSTAN. nuncupatur uocabulo pro obsequio eius deuotissimo perpetua largitus sum hereditate ut ipse uita comite cum omnibus utensilibus pratis uidelicet pascuis siluis uoti compos habeat et post uitæ suæ terminum quibusc[unqu]e uoluerit cleronomis immunem derelinquat. Sit autem predictum rus omni terrene seruitutis iugo liberum tribus exc[ep]tis rata uidelicet expeditione pontis arcisue restauratione. Si quis autem hanc nram donationem in aliud quam constituimus transferre uoluerit priuatus consortio sçe di æclesiæ æternis barathri incendiis lugubris iugiter cum iuda xpi prod[itore eiusque] complicitibus puniatur si non satisfactione emendauerit congrua qđ [contra] nrum deliquit decretum. His [metis prefatum ru]s hinc inde gyratur.
[Þis s]ynt þa land gemæro to afene. ærest of þam ng cumb andlang cumbes on geferþes hlæw of þam hlæwe andlang weges on þone bradan [h]erpað of þam herepaðe on windryðe dic of þære dic rinne adune on þone þorn of þan þorne 7lang afene eft on þone ealdan forða
Anno dominicæ incarnationis .dcccclxii scripta est hæc carta his testibus consentientibus quorum inferius nomina notant.

+ Ego eadgar rex anglorum concessi	+ Ego apelwold abb	+ Ego byrhtferð m
+ Ego dunstan archieps conf[irm]aui	+ Ego ælfhere dux	+ Ego ælfwine m
+ Ego oscytel archieps cor[robor]aui	+ Ego ælfheah [dux]	+ Ego æpelsige m
+ Ego osulf eps consolidaui	+ Ego æpelstan [dux]	+ Ego wulfhelm m
+ Ego byrthelm eps [co]nfirmaui	+ Ego æpelwine dux	+ Ego ælsige m
+ Ego oswold eps [co]rroborau	+ Ego eadmund dux	+ Ego osweard m
+ Ego ælfstan eps [a]dquieui	+ Ego beorhtnoð dux	+ Ego osulf m

[Endorsed in the same hand “+ þis is þara .viii. hida land . . . afene þe eadgar cyning gebocode titstane his burþene on ece yrfe.”]

HARLEY CHARTER 43 C. 3.

[*Eadgar, A.D. 962.*]

✠ Almus totius cosmi fabricæ conditor superna infimaque miro ineffabilique ordine collocans hominem tantundem quadriformi plasmatum materia s̄co ad sui similitudinem inspiratum flamine cunctisq̄ in infimis creauerat uno pbandi causa excepto uetitoque preficiens paradisiacæ iocunditatis amenitate cum sua coniuge luculentissime constituit. Qui p̄ dolor demoniaco instinctus spiramine sibi ac posteris in hoc erumpnoso deiectus sæculo mortem p̄meruit perpetuam. Quamobrem ego EADGAR totius brittanniae gubernator et rector uni matrone cui uocabulum certa astipulatione p̄fert. ÆPELFLEÐ quandam telluris particulam .vii. uidelicet mansas liberaliter in æternam tribuo possessionem illo in loco ubi a ruricolis uulgariter CEORLES- WYRÐE. prolatum est cum omnibus ad eandem terram rite pertinentibus pratis uidelicet campis pascuis siluis. et post suæ uitæ terminum heredi cui uoluerit derelinquat. Sit autem praedictū rus omni terrene seruitutis iugo liberum tribus exceptis rata uidelicet expeditione pontis arcisue restauratione. Si quis uero hanc n̄fam donationem in aliud quam constituimus transferre uoluerit. sit ipse segregatus a consortio s̄cæ dī æclesiæ necnon et a communione omnium fidelium nisi prius hic ante obitū suū reus penituerit quod contra n̄rum deliquid decretum. His metis rus hoc giratur.

Ðis syndon þa land gemæro to ceorles wyrðe. Óf caforda 7lang cwyrnburnan þ hit cymð to mannan mearce þonne þanon 7lang wealc hyrste forð be ánan burnan þ hit cymð eft on mannan mearce 7 on asan þonne þanon 7lang heges þ hit cymð to anre dene þonne swa forð þ hit cymð on þone burnan þe scyt to culan fenne þonne swa forð 7lang þæs burnan þ hit cymð to óswiðes mearce 7 eadwoldes. þonne forð 7lang heges þe scyt of þam burnan þ hit cymð to stræte swa forð 7lang strete þ hit cymð inn on mearcellan. þonne forð 7lang mearcellan þ hit cymð þær cwyrnburna 7 mearcella sceotað togædere þonne forð 7lang cwýrnburnan þ hit cymð eft in on cáford.

Anno dominicæ incarnationis decccclxii. scripta est hæc carta his testibus consentientibus quorū inferius nomina notant

+ Ego eadgar rex anglorum concessi	+ Ego æpelwold abb	+ Ego ælfgar m̄
+ Ego dunstan archieps corroboraui	+ Ego ælfhere dux	+ Ego ælfwine m̄
+ Ego oscytel archieps confirmaui	+ Ego ælfheah dux	+ Ego byrhtferð m̄
+ Ego osulf eps consolidauit	+ Ego æpelstan dux	+ Ego wulfhelm m̄
+ Ego byrhtelm eps consensi	+ Ego æpelwold dux	+ Ego æpelwine m̄

[*Endorsed in a hand of the early 12th century, "Carta Ædgari regis de chrulesworde cuidam Æffleade." continued in a later hand, "que per istam et per propriam cartam reddidit manerium sancto ædmundo"; and in one of the 15th century, "Carta Edgar de Chrlesworde."*]

COTTON CHARTER VIII. 33.

[*Eadgar, A.D. 955 (966).*]

† In nomine regnantis inperpetuum dñi nři iħu xpi. Ego eadgarus rex anglorum ceterarumque gentium. considerans et recolens quod etiam uás electionis ueracissimis innotuit uerbis. quod in nouissimis temporibus instarent tempora periculosa. idcirco unusquisque de semetipso plenius poterit agnoscere quod quanto quis in hóc terreno habitaculo longiorem protraxerit uitam. tanto ueraciora esse omnia quæ olim antiqui uates diuinitus edocti. implenda esse predixerunt. Quod cernens ego necessarium dúxi. ut per intercessionem plurimorum pro uenia delictorum meorum et requiæ æterna adipiscenda animæ meę aliquid ex eis quæ mihi largitor bonorum xps dñs donare dignatus est. hóc est decem mansas. quod cantigene dicunt .x. sulunga. in illo loco ubi iamdudum solicole illius regionis nomen inposuerunt. sét brom leage. tibi uenerabili apostolo xpi. sċo andreę. et pro placabili pecunia ælfstani antistitis æclesiæ hrofensi concedo. Cum omnibus utensilibus quæ đs cęlorum in ipso telluris gramine creauit. tám in notis causis et ignotis. ī modicis et in magnis. campis. pascuis. pratis. siluis. siluarumque densitatibus. donans donabo libertatem. preter expeditione. et pontis. arcisué instructione. quia tanti pretii emtum est suprascripta terra. octuaginta mancusi auri purissimi. et séx pondus electi argenti. Et insuper dona meo prefecto wulfstano donando ausit .xxx. mancusa auri. ut fixa et immobilis permaneat sempiternaliter nřa donatio. Ita adiuro in nomine dñi đi nři iħu xpi qui est omnium iudex iustus ut nec mihi nec alicui successorum meorum regum seu cuiuslibet dignitatis. aliquid frudare uel minuere liceat. Sed absque aliqua retractione inlesa iugiter permaneat sine fine. Si quis autem propria temeritate uiolenter inuadere presumserit. sciat sé proculdubio ante tribunal districti iudicis titubantem tremebundumque rationem redditurum. nisi prius digna satisfactione emendare maluerit. Heć utilitas siluarū ad eandē terā ptinet in andrede. billanoran be lind hýrste. 7 on glæppan felda. searn dæn. 7 þar rihte wið þorn dæn. 7 brocces ham be eastan ea. 7 tannera hole. 7 trind hýrst; Istis terminibus circumgirata ÷ terra suprascripta 7 multis nota.;

þis sýnt þara tyn sulunga land gemæro tó brom leage. ærest on eastan cýsel hýrstes gemæro. þonne ón crop tunes gemæro. þonne þanon ón ruge beorges gemæro. þonne ón suð healfe. cýsse stanes gemæro forð be weard setlan. þonne be westan wíc hammes gemæru. 7 beohha hammes gemæru. þonne be norðan beringa hammes gemæru. 7 modinga hammes gemæro. 7 þonon eft east ón cinges gemæro. þæt ón cýsel hýrst;

Acta est haec prefata donatio. Anno ab incarnatione dñi nři iħu xpi. ^{mo} ^{mo to} dcccc. lv. indictione uero nouem.

+ Ego eadgar rex anglorum sub sigillo sċe crucis corroboraui.		
+ Ego dunstan dorobornensis æcclę archieþs crucis xpi conclusi.	+ Ego býrhtferð minister	+ Ego alfhære dux
+ Ego ælfþrýþ mater regis predictum donum confirmaui.	+ Ego æpelweard minister	+ Ego æpelstan dux
+ Ego oswald archiaþs eborace ciuitatis crucis xpi inpressi.	+ Ego ælfwerd minister	+ Ego æpelwine dux
+ Ego æpelwold wintaniensis æcclę eþs subscripsi et confirmaui.	+ Ego æpelmær minister	+ Ego býrhtnoð dux
+ Ego ælfstan lundoniensis æcclesię episcopus corroboraui.	+ Ego ælfsige minister	+ Ego ordgar dux
+ Ego ælfstan episcopus consignauī.	+ Ego wulfstan minister	+ Ego ælfrie miniš
+ Ego eadelm episcopus consensi et subscripsi.	+ Ego ælfrie minister	+ Ego alfwold miniš.
+ Ego sýdemann episcopus conclusi.	+ Ego ælfheah minister	+ Ego wulfsige miniš
+ Ego alfwold episcopus corroboraui.	+ Ego ealdred minister	+ Ego sigred miniš
+ Ego býrhtelm episcopus roborauī.	+ Ego leofstan minister	+ Ego eadelm miniš

[*Endorsed in a contemporary hand*, “+ þis is þara .x. sulunga boc æt bromleage þe eadgar cing gebocode sċe andree cristes apostole on ece ýrfe...”; *in one of the 13th century*, “Bromleg. Edgarus Rex dedit sancto Andree et Elfstano episcopo.” *continued in a later hand*, “et est alia carta similis huic.”; *and in one of the 15th*, “Edgar Rex.”]

[illegible][illegible]

HARLEY CHARTER 43 C. 5.

[Eadgar, A.D. 966.]

✠ In nomine dñi nři ihu xpi saluatorum cuncta sęculorum patrimonia incertis successoribus et ignotis heredibus relinquuntur et uniuersa mundi gloria supremo mortis debito abolita repente terminatur. Idcirco fugitiuis caducarum rerum possessionibus et transitoria substantiaru stipe diuturnum et iugiter mansurum caelestis patrię premium dño largiente lucremur. quapropter ego .EADGAR. rex anglorum ceterarumqu[e] gentium in circuitu persistenstium quoddam ruris prediolum .x. scilicet cassatas cui solicolę huiusce prouincie antiquum indiderunt uocab[ulum] NIWANHAM. cuidam matrone ingenue que mihi affinitate mundialis cruoris coniuncta est que ab istius patrie gnosticis eleganti .ÆLFGIFV. apellatur uocamine pro obsequio eius deuotissimo perpetua largitus sum hereditate ut ipse uita comite cum omnibus utensilibus pratis pascuis siluis uoti compos habeat et post uitę suę terminum quibuscumque uoluerit cleronomi[s immune]m derelinquat.

Si't autem predictum rus omni terrene seruitutis iugo liberum tribus exceptis rata uidelicet expeditione pontis arcisue restauratione. Si quis igitur hanc nřa'm donationem in aliud quam constituimus transferre uoluerit priuatus consortio sęę đi ecclę aeternis barathi incendiis lugubris iugiter cū iuda xpi proditore eiusque complicibus puniatur. Si non satisfactione emendauerit congrua quod contra nřm deliquid decretum. His metis rus hoc gira? Anno dominicę incarnationis .decccclxvi. scripta est haec carta his testibus consentientibus quorum inferius nomina caraxantur.

+ Þis sint þa gemæru to niwanhamme Cattanege into niwanham of þam hæþnan birigelsan up 7lang dic innan mæR wege up 7lang mæR wege þæt up on wearddune þær þæt cristel mæl stod of þan up on þa readan slo oþ þære ealdan byrig of þære readan slo on þæt crundel þær se haga utligeþ. Of þan crundelle innan mid slæde 7lang mid slædes on þa grægan hane of þære grægan hane 7lang hearpdene on cealfa leage neoþewearde of cealfa leage á be hagen 7 be þan ealdan wege in on þ bec siþþan 7lang beces on tæmese 7lang ea on cattan ege.

- + Ego eadgar rex totius brittannie prefatum donationem cum singillo sęę crucis confirmaui
- + Ego dunstan doronensis ecclę archieps eusdem regis donationem [c]um triumpho agie crucis consignaui
- + Ego oscytel archieps triumphalem tropheum agie crucis inpressi
- + Ego ælfstan lundoniensis ecclésię eþs consignaui
- + Ego æpelwold wintaniensis ecclésię eþs pre[sen]tem domum [c]onsensi
- + Ego osulf eþs confirmaui + Ego [o]rdbriht [abbas] + ... + Ego æpelweard m̄
- + Ego alfwold eþs consignaui [+] Ego ælf[her]e [dux] + ... m̄ + Ego ælfrie m̄
- + Ego osuuold eþs roborauī [+] Ego æ[lfh]ea[h dux] + Ego oslac m̄ + Ego æþelsige [m̄]
- + Ego uinsige eþs consolidauī [+] Ego ordgar dux + Ego wulfstane m̄ + Ego æþelsige [m̄]
- + Ego alfwold eþs suscripsi + Ego æpelstan dux + Ego osulf m̄ + Ego alfwold [m̄]
- + Ego ælfstan eþs corroborauī + Ego æpelwine dux + Ego osweard m̄ + Ego eadric [m̄]
- + Ego ælfrie abb + Ego ælfstan abb + Ego byrhtnoþ dux + Ego ælfweard m̄ + Ego æþelferð [m̄]
- + Ego æscwig abb + Ego æpelgar abb + Ego þ . . . o . . dux + Ego ælsige m̄ + Ego wulfsige m̄
- + Ego osgar abb + Ego cyneweard abb + Ego byrhtferð m̄ + Ego osferð m̄ + Ego ælsige m̄

[Endorsed in large letters, “ + Þis is ðara .x. hida land boc æt niwanham þe eadgar cyning gebocode ælfgifre his magan on ece yrfe.”]

Rlc orpolo bireceop þurh goðs sife mroge þa funse jlæpe eardsearðs ængul byrnesðs 7 ælfhæðs
 mænna hæðe togean 7 þæs hiepeðs onwiosðine ceafene læroðs sumne dæl þæt rint. . hwa on
 tpuam tunum þeppam cuþum mannum teot tinge tun 7 ælf risð tun rint sehi tðine sumum
 eniht þam ir orulf nanna forgoðs lutan 7 foruncne ribbe mro eallum þingum tofneon
 þe þætto belumpeðs hir dæð forsearðs 7 ætðs hir dæðe tpuam 7 þeppam þæt beoðir beapin spile længðe
 mote siðhim þæt siðe þe bið ætðs þe næ beapna dæðe weard leofu to hirsbeoðe hie dæð ætðs hie
 dæðe becpeþe hie bpoþnum tpuam spile hie leofðe 7 ætðs hieora dæðe æt mro hie hælðan fope.
 Sýhte ælcð þingsðs fneol. butan þætto fæpe 7 pælsepeope 7 byðse sepeope þið pæs soðon ymbe nigonhmo
 pumra 7 nison 7 seoxtas þæs þe driht næs se byro to e þæs. on þ 7 nison þan seape þæs þe orpolo bireceop
 tofolgaþe fæge. Sca manna 7 seðs michael Cumreo pæro 7 eallum goðs hælsum semite rið þið
 healdroum sið hpa buton sepyrhtum hie æpðroan pille soð æoilsie hie nomað of lifs bocum
 7 habbe him gædne rið hie onþam yte mæcan dæð þýppð lifs butan he tophithie bote
 se cþine. 7 hie ir reo hoto riðan orpoloðs bireceopð. 7 unna þæs hieðs onwiosðina ceafene.
 7 pulfne mæðe ppeofe. 7 ælpeo cþine 7 cýnise et 7 eardpæro et 7 leof pine et
 7 eardgan mæðe ppeofe. 7 pulfhum cþine 7 ælfscan et 7 tunæ et 7 pulf nod et
 7 æpelfcan mæðe ppeofe. 7 bpuhscan cþine 7 eardpine et 7 upie et
 7 pifean mæðe ppeofe 7 pulfcan cþine 7 ælfscan et 7 pulfheath et

T N / R O T R A N / N A

ADDITIONAL CHARTER 19,792.

[*Oswold, Bishop, A.D. 969.*]

Ic oswold bisceop þurh godes gefe mid gefafunge 7 leafe eadgares angul kȳnincges 7 ælfheres mercna heretogan 7 þæs hieredes on wiogerne ceastre landes sumne dæl þæt sint. .hida on twuam tunum þe fram cuþum mannum teottingcetun 7 ælfsigestun sint gehatenne sumum cnihte þæm is osulf nama for godes lufan 7 for uncre sibbe mid eallum þingum to freon þe þærto belimpað his dæg forgeaf 7 æfter his dæge twam erf'e'weardum þæt beo his bearn swilc lengest mote gief him þæt giefefe bið æfter þara bearna dæge fô eadleofu to his gebedde hire dæg æfter hire dæge becweþe hire broþrum twam swilc hire leofest sý æfter hieora dæge eft into þære halgan stowe. Sý hit ælces þinges freoh butan ferd fare 7 walgeweorc 7 brygc geworc þis wæs godon ýmbe nigon hund wintra 7 nigon 7 seoxtig þæs þe drihtnes gebýrd tide wæs. on þý nigoþan geare þæs þe oswold bisceop to folgaþe fenge. Sca maria 7 scs michahel cum sco petro 7 eallum godes halgum gemilt sien þis healdendum gief hwa buton gewýrhtum hit awendan wille god adilgie his noman of lifes bocum 7 habbe him gemæne wið hine on þam ýtemestan dæge þýsses lifes butan he to rihtere bote gecerre. + Her is seo hond seten oswoldes bisceopes. 7 unna þæs hierdes on wiogerna ceastre.

+ wulfric mæsse preost.	+ ælfred clerc	+ cȳnsige cī	+ eadward cī	+ leofwine cī
+ eadgar mæsse preost.	+ wulfhun clerc	+ ælfstan cī	+ tuna cī	+ wulfnoð cī
+ æpelstan mæsse preost.	+ brihstan clerc	+ eadwine cī	+ ufc cī	
+ wistan mæsse preost.	+ wulfgar clerc	+ ælfgar cī	+ wulfheah cī	

C

Y

R

O

G

R

A

V

V

M

[*Endorsed in contemporary hands, "Teotintun" and "Eadgar cȳng;" and in one of the 14th century, "Tedinton."*]

ADDITIONAL CHARTER 19,793.

[*Eadgar, A.D. 969.*]

✠ In nomine dñi nři iħu xpi. omnis quidem larga. munificentia regum testamento litterarum roboranda est ne postteritatis. successio ignorans in malignitatis fribolum infeliciter corruat. Quamobrem ego .EADGAR. diuina collubescence gratia totius. albionis rex primicheriusq; quandam ruris particulam .xv. silicet cassatoꝝum loco qui uulgari .ÆPSLEA. dicitur. meo fideli. ministro. quęq; huiusę gnosticis insule noto .ALFWOLD. nuncupatur onomate in aeternam largior hereditatem. ut ipse uita. comite cum omnibus utensilibus pratis uidelicet pascuis siluis. uoti compos habeat. et post vitę suę terminum quibus. cumque uoluerit cleronomis immunem derelinquat. Sit autem pꝛdictum rus omni .terrenę seruitutis iugo liberum tribus. exceptis rata uidelicet expeditione pontis arcisue restauratione. Si quis igitur hanc nřam donationem in aliud quam consti. tuimus tran'sferre uoluerit priuatus consortio sęe đi ęcclesię aeternis barathri incendiis lugubris iugiť cum iuda xpi pđitore. eiusq; complicibus puniatur. si non satisfactione emendauerit congrua quod contra nřm deliquit decretũ. His metis pꝛafatum. rús hinc inde giratur; Đis sýnt þa land gemæra to æpslea. of hýsse burnan on wendles dune eastewearde of wendles dune on flitanhýll þanon on þone hwitan mor. 7 siþþan befenne on þone heafod æcer oþ þone lýtlan hlaw þonon to þære apuldre þær þa þreo land gemæru togædere gáp. wóburninga 7 wafanduninga. 7 æpsleainga. fram þam déorgęte ofer þone háep to þam cúmbre þonon ýmbe westlea. of þam lea on þone heafod æcer se is on æpsleainga gemære 7 on wáfanduninga þonon. 7lang þære ealdan stráte on dunnes hlaw. þonon on þone eálda'n' ford on þæs fennes heafod andlang fennes up on þære dúne to þære blacan þýrnan to þam ealdan stapole. of þam stapole eall onbútan fótes eige of fótes eige in on þone blundan ford 7lang streames. of þam streame on crangfeldinga dic. of þære dic on þone ealdan coll pytt þær þa þreo gemæru togædere gáp. crangfeldinga . 7 mercstuninga. 7 holacotan. of þam þreom gemæron on þone ealdan mapuldre . of þam mapuldre. on þone sídan healh. of þam sídan heale á be þam héh hýlte in on þone lánган þórn. of þam þórne eft in on hýsseburnan. of hýsseburnan. eft in eastewardere wændles dune; Anno ab incarnatione dñi nři iħu xpi .dccc. lxiiii. Scripta est. huius donationis singrapha his testibus consentientibus quorũ inferius nomina caraxantur;

+ Ego eadgar rex anglorum cum consensu doctorum meorum consigno sęe ⁺ crucis roborauí.
+ Ego dunstan archieþs [do]rouernensis ecclesię xpi possedi et subscripsi. + Ego oscýtel archieþs consensi celeriter.
+ Ego ælfstan eþs [roborau]i. + Ego æscwig abb. + Ego ælfere dux. + Ego býrhtferþ. m. + Ego wulfstan m
+ Ego æpelwold eþs consen[si]. + Ego osgar abb. + Ego ælfeh dux. + Ego ælfwine. m. + Ego leofwine m
+ Ego osulf eþs conf[r]maui. + Ego ælfstan abb. + Ego or'd'gar dux. + Ego wulfstan. m. + Ego ælfweard m
+ Ego wýnsige eþs consolidauí. + Ego æpelgar abb. + Ego æpelstan dux. + Ego æpelweard. m. + Ego æpelmund m
+ Ego oswold eþs roborauí. + Ego ælfric abb. + Ego býrhtnoþ dux. + Ego eanulf. m. + Ego osweard. m
+ Ego wulfric eþs consensi + Ego cýneweard abb. + Ego ósulf m. + Ego leofwine. m

[*Endorsed, “ + Đis is þara .xv. hida land boc. æt ÆPSLEA. þe EADGAR cýning. gebócade ælfwolde his leofan. getreowan þegne á on ęce ýrfe;” and “Eadgar rex.”*]

COTTON MS., AUGUSTUS II. 6.

[*Eadgar, A.D. 972.*]

+
A Orthodoxorum uigoris æclesiastici monitu creberrime instruimur. ut illi oppido subiecti suppeditantes famulemur. qui
Ω totius mundi fabricam miro ineffabiliq' serie disponens micocrosmum adam uidelicet tandem quadriformi plasmatum materia. almo ad sui similitudinem instinctum spiramine. uniuersis quę in infimis formauerat uno proband[i] causa excepto uetitoq' præficiens. paradisiacae amo'e'nitatis iocunditate conlaterana æua scilicet comite decentissime collocauit. laruarica pro dolor seductus cauillatione. uersipellis suasibilisq' tergiuersatione uiraginis pellectus. anathematis alogia ambro pomum momordit uetitum. et sibi ac posteris in hoc ærumnoso deiectus sæculo loetum promeruit perpetuum. Vaticanantibus siquidem profetis * et cælitus superni regis diuturna clandestino presagia dogmate promentibus nitide orthodoxis. eulogium ex supernis deferens. non ut iudæorum seditiosa elingue fatetur loquacitas. sed priscorum atq' modernorum lepidissimam ambiens facundiam. arrianas sabellianasq' proterendo nenias anagogico infrustrans famine nosq' ab obtunsi cæcitate umbraminis ad supernorum alacrimoniam patrimoniorum aduocans angelus supernis elapsus liminibus in aurem intemeratae uirginis ut euangelica promulgant famina. Stupenda cecinisse uidetur carmina. Cui æclesia tota catholica consona uoce altibohando proclamat. Beata es uirgo maria que credidisti perficientur in te quæ dicta sunt tibi a dño. Mirum dictu incarnatur uerbum et incorporatur scilicet illud. de quo euangelista supereminens uniuersorum altitudine sensuum inquit. In principio erat uerbum et uerbum erat apud deum et dñs erat uerbum. et rī. Qua uidelicet sumpta de uirgine incarnatione antiquæ uirginis facinus demitur et cunctis mulieribus nitidis præcluens taumatibus decus irrogatur. Intacta igitur redolente xpī diuinitate passaq' ipsius humanitate libertas addictis clementer contigit seruulis. Hinc ego EADGAR altithrono āminiculante anglorum ceterarūq' gentium in circuitu triuiatim persistentium basileus. ut huius libertatis altithroni moderatoris clementia merear optinere consortium. coenobio loco celebri qui ab huius prosapię solicolis PERS'c'ORAN nobili nuncupatur uocabulo situm. genetriciq' dñi nfi semper uirgini marię. necnon beato petro apostolorum principi. eiusq' coapostolo paulo dedicatum habetur monachis regulariter degentibus monastici aeternam priuilegii concedo libertatem. quatenus post decessum FOLDBRIHTI abbatis egregii cuius temporibus hæc libertatis restauratio xpō suffragante concessa est. quem sibi universa præfati coenobii congregatio apto elegerit consilio secundum regularia beati benedicti instituta abbatē iuste ex eodem fratrum cūneo eligens constituat. Huius priuilegii libertas deinceps usu perpetuo a cunctis teneatur catholicis. nec extraneorum quispiam tȳrannica fretus contumacia in prædicto monasterio ius arripiens exerceat potestatis. sed eiusdem coenobii collegium perpetuę ut prædixi libertatis glorietur priuilegio. Sit autem præfatum monasterium omni terræne seruitutis eodem tenore liberum quo a præcessore nfo a rege uidelicet coenulfo orthodoxę fidei strenuissimo fuerat uti uetusto continetur priuilegio BEORNTHO duce optinente solutum. agri equidem qui ad usus monachorum dñe nfo ihu xpō eiusq' genitrici marię priscis modernisq' [t]emporibus a regibus et religiosis utriusq' sexus hominibus et a me ipso restituendo iure concessi sunt id est in PERSCORAN uidelicet * mansi. in BR'HTULFINGTUNE .x. mansi. in CUMBRINGTUNE .x. mansi. in PEDNESHAMME .v. mansi. in ECCYNGTUNE .xvi. mansi. in BYRLINGAHAMME .x. mansi. in DEOPANFORDA .x. mansi. in STRENGESHO .x. in BETTESFORDA .x. in OROMBAN. * in STOCE .x. in FYRITUNE .x. in UUADBEORHAN .iiii. in CIUINGTUNE .iii. in BROC[TUNE] .iii. in PIPLINGTUNE .x. in SNODDESBYRI .x. in NIUUANTUNE .vii. in EADBRIHTINGTUNE .iiii. in UIHTLAFESTUNE .v. in F'L'ÆFERTH .v. in GRAFTUNE .v. in DEORMODEEALDTUNE .v. in HUSANTREO. 7 on MERETUNE .v. in BROCTUNE .iii. into 'H'LEOBÝRI .ii. [into] LANGANDUNE .xxx. in POINCQUUIC .vii. in BEORNTHESLEAHE .iii. in ACTUNE .iii. in SUTHSTOCE. 7 on HIL'L'EAHE 7 on TRESHAM 7 on CYLLINGCOOTAN. 7 on EALDANBYRI. 7 DYDIMERETUNE. 7 BADIMYNGTUN. 7 UPTUN .xl. in DEORHAM .x. in LONGANEGE .v. on LIDANEGE .vi. in UIGGANGEATE .vi. in BEOLEAHE .v. GYRDLEAHE .v. in STURE. x in BRADANUEGE .xx. in COLTUNE .v. in UIIGUENNAN .x. et ad usum conficiendi salis duobus in locis .xviii. doliorum situs on middelwic .x. 7 on neodemestan wic .viii. et duarum fornacium statio on UIICTUNE et uas quod dicitur west rincege cum uno manso et dimidium mansi in loco qui dicitur HORTUN eiusdem perpetualiter sint libertatis *

Tempore siquidem quo rura quæ dño deuoto concessi animo iniuste a sça dī æclesia ablata fuerant. perfidi quiq' nouas sibi hereditarias kartas usurpantes ediderunt. sed in patris et filii et sp̄s s̄ci nomine precipimus. ut catholicorum nemo easdem recipiat. sed a cunctis repudiatę fidelibus in anathemate deputentur. ueteri iugiter uigente priuilegio. Si quis uero tam epilepticus phylargirię seductus amentia quod non optamus hanc nře munificentię dapsilitatem ausu temerario infringere temptauerit. sit ipse alienatus a consortio sçæ dī æclesię necnon et a [p̄ar]ticipatione sacrosç̄i corporis et sanguinis ihu xpī filii dī per quem totus terrarum orbis ab antiquo humani generis inimico liberatus est. et cum iuda xpī proditore sinistra in p[ar]te deputatus. ni prius hic digna satisfactione humilis penituerit quod contra sçam dī æclesiam rebellis agere pręsumpsit. nec in uita hac practica ueniam nec in theorica requiem apostata obtineat ullam. sed æternis barathri incendiis trusus cū anania et saphýra iugiter miserrimus crucietur.

Dis sindon þa lond gemæra þæra tun londa þe into perscoran belimpað ærest of piriforda on þa dic andlang die on þa pyrigan of þære pyrigan on þone longan apuldre of þam apuldre on deap(?) morno(?) wyllan of ðære [wyllan] to þam hlæwe(?) [b]e ðære h to bænin[c]es byrig of bænin'c'ges byrig to wealh geate of wealh geate to mær cnolle of mær cnolle on lind hoh of lind ho on clottes mor of clottes more on mær pul on d'long pulles on afene of afene on caldan wyllan of caldan wyllan of wýrð hline of wýrð hline [on hor] pyt of hor pytte on culfran mere of þæm mere on hag broc hrycg of broc hrycge on þa ealdan dic of ðære dic on swyne of swyne on reod dic of ðære dic on weorces mere of þære mere on þa twycene of þære twycenan on þa hæsel ræwe ondlong streames on hor wyllan of hor wyllan ondlong dic on cymman leahe of ðære leahe on sæfern ondlong sæfern to ham stede of ham stede on ropleah geat of þæm geate ondlong dic þ on east mor þær on þa rode of ðære rode on heaðeburhe weorðýg of ðæm worðige ondlong hrycges to bysceopes swyn hege ondlong heges on beartan weg of beartan wege on calfan leahe þ ondlong dic to hæð halan of hæð halan on þa ealdan dic ondlang dic on piddes meres weg of þæm wege on þa ealdan dic of ðære dic on wad beorgas of wad beorgan to þā hlyp geate of ðæm geate on sealtan mere of þam mere on suð mæduan of ðære mæde ondlong sices þ on yrse ondlong yrse on hwitan dune of hwitan dune on lusðor of lusðorne on fulan pyt of þā pytte on beornwynne dene ondlong dene þ on hýmel broc sæt wudu forda andlang broces on oxan ers andlang sices to þan stan gedelfe of ðam stan gedelfe on þa dic ondlong dic on hunig burnan 7lang burnan þ on hymel broc ondlang broces to beccan leahe on þa ealdan dic 7lang mær weges on ceafor leahe of þære leahe on þa heg stowe of ðære heg stowe on hennuc

* *Erasures in the Charter.*

a[nɔl]ong hennuc ƿ on þa ðorn ræwe eastrihte ƿ hit cyme to þan rah hege æfter 'þā' hege a be þam ofre ƿ eft on þa dic ƿ on pidelan stream 7lang streames on afene andlang afene ƿ eft on piri ford. Þis sind þara feower tuna lond gemæra wihtlafes tun 7 eadbrihting tun 7 niwan tun 7 ælfæde tun ærest of pidelan on þa ealdan dic of þære dic 7lang wura on þa heafda to winter burnan of winter burnan on hina gemæran on þone ealdan weg of þan wege on tittan dune of tittan dune on byligan fen of byligan fenne on wixena broc ondlang broces on pidelan 7lang pidelan ƿ eft on wihtlafes gemæra. Ðis sind þa lond gera into fleferð ærest of þā ealdan slæde on winter burnan of þære burnan on þane swyn hege 7lang heges on eomeres mæduan of þā mæduan on hodes æc of þære æc 7lang heges to þæm wege 7lang weges on winter burnan 7lang burnan on hereferðes mæduan þonan in ƿ sic of þæm sice in þæne cumb of þā cumbe on þa ealdan dic 7lang dice in pidelan 7lang pidelan to bradan hāme abutan bradan hāme eft in pidelan 7lang pidelan eft to þæm slæpe. Þis sind þa lond gemæra to husan treo ærest of þære stræt 7long dic to bradan forde 7lang burnan 'on' seale weorpan ondlang seale weorpan to cól forda of col forda 7lang þære miclan dic on alr broc 7lang broces on ðeornan mor of þā more 7lang dic on feower gemæra of þā gemæron to þorn lehe of þorn lehe 7lang dic eft on þa stræt. Ðis sind þæs londes gemæra into langan dune ærest of sæfern on wiferðes mæduan hege of þā he'ge' on þone hrieg of þā hriege on þone wulf hagan midnē of þā wulf hagan to þā ðrym gemæran. of þæm ðrym gemæran to pis brece of pis brece to tidbrihtig hāme of þan hāme on pyrt broc 7lang broces to pyrtan heale of peartan heal [to ha]lgan geate of hagan geate to twy forde of twy fyrde to luf bece of luf bece betweenan dune of þære dune on 'h'witan cumb of þā cumbe on swyn geat of swyn geate 7lang ege ƿ on hæð hrieg of hæð riege on senet riege of senet riege on sec mor of secg more on alr of alre on orices pul of orices pulle ef on sæfern. Ðis sindan þa lond gemæra into ceatewes leahe 7 to ȳldres felda 7 to stan tune 7 to wynburhe edisce ærest of an burnan to cumbran weorðe of cūbran weorþe to þære mæran æc of ðære æc to stan hlincan of stan 'h'lincan to reade burnan of reade burnan to h'e'alre mere of healre mere to þære æc of þære æc to hagan leahe of þære leahe on secg broc of secg broce to þan hean dore of þan dore to bryd broce 7lang broces ƿ in glencineg 7lang glencineg ƿ in ledene 7lang ledene to mær broce of mær broce to brycg geleagan of brycg geleagan on bradan ford on glencineg 7lang glencineg to blacan mores forda of blacan mores forda to þan halgan geate of þan halgan geate to risc heale of hrisc heale to þam hó of þā ho á be wuda to þā æsc of þam æsce to þære ege of to bradan leahe of bradan leahe to fæles græfe of fæles græfe to cram pulle to þā mær hege of ðæm hege on sæfern of sæfern eft on án burnan. Þis sindon þa lond gemæra into poineg wican ærest up of sæfern on beornwoldes sætan of beornwoldes sætan on hagan geat of hagan geate on secg lages strod of secg lahes strode on troh hrycg of troh hrycge on tecles mor of þā more on baldan ryeg of baldan rycege on flotan ryeg of flotan ryeg'e' on þa smeðan ac of ðære æc on lind ryeg of lind rycege on abbandunes wican of abbandunes wican in baldan geat of baldan geate on cust leahe of cust leahe in eadwoldinge leahe middewearde of eadwolding leahe on steapan leahe of steapan leahe in ða greatan lindan of ðære lindan on cardan stigele of þære stigele in wearman dene to hreod broc geate of þā geate on wæðe burnan 7lang wæðe burnan ƿ wiðutan þone snæd hege ƿ to scirhylt geate of scirhylt geate on codran ford ondlang codran on croma ƿ to ðære ealdan stræt ondlong ðære stræt to maw pul 7lang pulles on temedan 7lang temedan eft in sæ[fern.] Ðis sind þa land gemæra into beornodæ leahe ærest of eadwoldinge leahe án æcer of þæm æce hege 7long mer . . . on sceanp[a]n hyl [of scean]pan hylle on wæðe burnan of þære burnan on gundenling ryeg of þā rycege on codran of codran to syl beame of syl beame to crome of crome to hwitan wyllan of þære wyllan to hagan geate of hagan geate to þære blacan æc of ðære æc on þa sand seaðas of ðā seaðan in temedel of temedel on þa lytlan becas þanan e of grindles bece swa ƿ gemære ligð in temedan of temedan onbutan eldres ege ƿ eft in temedan andlang temedan ƿ eft in maw pul. Þis sind þa lond gemæra into ac tune ærest on horsa broc of horsa broce in heafoc ryeg of heafoc rycege on bilineg bro'e' of byling broce in at leahe geat of at leahe geate in þa hlydan of þære hlydan in bycera fald of bycera falde on sand ford of sand forda in scotta pæð of scottan pæðe in gyslan ford of gislan forda on sond burnan of sond burnan on scead wællan of scead wellan in lam seaþan of lam seaðan in ledene of ledene in lin leahe of lin leahe in saltera weg of sealtera wege in hean ofer of hean ofre in suð broc of suð broce in west broc of west broce in clæg wyllan of clæg wyllan in æðelstanes graf of æðelstanes graue on hengestes healh of hengestes heale eft in horsa broc. Ðis sind þara .vii. land gemæra into suð stoce ærest of mæddene westewardre on beaduc hyl 7lang dene on badan pyt of þā pytte on æsc wyllan broc 7lang broces on afene 7lang afene on broc hardes ford of þam forda on swyn burnan of swyn burnan on funtnes burnan of funtnes burnan on bremer Leah of bremer lea 7lang dene on stan Leah of stan lea on seonecan dene 7lang dene on ehan feldes geat þonne on gate wyllan of gate wyllan on cyneges crundlu of cyneges crundlan 7lang dene on risc mere of risc mere on æsc dene of æsc dene on hord dene of hord dene on þone holan weg on luhinc wudu on fileð leahe of filet leahe on æðelan wyllan of þā wyllan adune on stream 7lang streames up on hyrde wyllan of hyrde wyllan on cyninga crundel of cyninga crundele on ryeg weg 7lang weges on þone stapol of þā stapole on þa hlydan of þære hlydan up andlang streames of ðæm stre'a'me be heafdan ƿ on mihan lea eastewardne on þone garan up 7lang weges of þā wege be heafdan ƿ eft on mæd beorh. Þis sind þa land gemæra into deor hāme ærest of sulan forda on loddra wellan þonon on bydynceþ bi abban grafe to bryde wyllan ƿ swa on eccan treo þonon on miclan mædua ƿ on byd ðonne on hygeredin'e'g æceras 7 swa bi clop æcere ufa in sulig cumb þonon on mus beorh ƿ swa to æðeredes wellan ðonon on clæg weg be ciric stede ƿ swa bi sadol hongran on fearn beorh wuda on gemær broc ƿ eft on sulan broc. + Ðis sind þa land gemæra into beo leahe ærest of beo leahe on cundineg æceras of cundineg æceran on fearn healas of fearn healan on burh leahe of burh leahe on geahes ofer of geahes ofre on stan geat of stan geate on wulferes wyllan of þære wyllan on deawes broc of þæm broce on mapoldren geat of þæm geate on beardyneg ford of bearding forda eft on beo leahe. Þis sind ða land gemæra into gyrd lea ærest of gyrd lea on colle of colle on mær die of mær dice on blacan mearcan of blacan mearcan on þone hæð garan on dagarding weg of dagarding wege on ac wyllan of ac wyllan on bradan apoldre of ðære apoldre on mæres ðorn of ðan ðorne on smalan broc of smalan broce on cinctunes bro'e' of þæm broce on dyrnan ford of dyrnan forda on brom halas of brom halan on hwitan leahe of hwitan leahe on leommanninge weg ðonan on colle of colle on meos mor of meos more on ciondan of ciondan on spel broc ðonan on bulan wyllan of bulan wyllan on þa langan æc of ðære langan æc [to] mundes dene of mundes dene on colle of colle eft on gyr'd' leahe. Ðis sind þa land gemæra þæs londes þe lymþ'ð' to sture ƿ is ðonne æt ærestan dene waldineg hommes ende scyt on sture þonne scyt se dic ƿ hit cymð foran to byrnan scylfe þonne þonan 7lang þære ealdan stræte ƿ hit cymð on mær broc 7lang mær broces ƿ hit cymð to langan dune ende þonon ƿ hit cymð to pos hliwan þonne of pos hliwan to sealt mere. of sealt mere on fugel mere of fugel mere on steapan hline of steapan hline on bara broc of bara broce ymb wydan cumb of widan cumbe to hæð hylle þonon on stan hlince ende þonon on rum beorgas þonne ðonan to cealc seaðan of cealc seaðan to tilðegnes triowan þonan to meox beorhym þonan to pehtunes triowan frā pehtunes triowan to pioles clifan ƿ 7lang pioles clifes middewardes to clop hyrste þonne of clop hyrste on þa dic þe ligð on sture. Þis sind þa land gemæra to bradan wege ærest of mær enbe on pes broc þonon on þa heafda æt west mæduwan of west medwan on þa heaf[ðan] ƿ on þistel mere of þā mere 7lang slædes in pincan dene of pincan dene

ƿ up on þeorna dune ufewearde þonon on þone stapol of ðæm stapole ofer þone ealdan feld ƿ on fugel hlæw of þæm hlæwe on
egsan mor of ðan more up andlang dune ƿ on bæddes wellan of bæddes wellan on brer hlæw of þæm hlæwe on norð ham
onbutan norð ham 7lang þære ealdan dic ƿ on sand broc of sand broce on bord riðig of bord riðig on hor pýttes riþig of hor
pytte 7lang fura ƿ on eadan mynster þonon on þa eege ƿ on þa sealt stræt 7lang stræt on þa ealdan dic æt nanes mannes
lande of ðære dic on asan wyllan of asan wyllan on þristlinga dene of ðristlinga dene ufewardne ƿ on þa ealdan dic æt wad
beorhe 7lang dic eft o mærcumbe

Anno dominicæ incarnationis .dccc.lxxii. scripta est huius munificentie singrapha 'h'is testibus consentientibus quorū inferius
nomina scđm uniuscuiusq' dignitatem utriusq' ordinis decusatim dño disponente caraxantur.

Ego eadgar britannię anglorū monarchus hoc taumate donū agie crucis roborauī	Ego ælfrie abb sub̄
Ego dunstan dorobernensis* æclesie archieps eiusdem re'g'is beniuolentiam confirmaui	Ego æscwig abb cons̄
Ego oswold eboracensis basilicæ primas huic regali dono adsensum prebui	Ego osgar abb dic̄
Ego aðelwold wintoniensis presul edis canonica subscriptione manu ppria depinxi	Ego ædelgar abb imp̄
Ego ælfstan lundoniensis cathedre pontifex signum sc̄a crucis lætus impressi	Ego cineward abb dep̄
Ego alfwold scireburnensis cathedre antistes hoc intepidus donum corroboraui	Ego foldbriht abb desc̄
Ego brihtelm plebi ði famulus huius regis dapsilitati lætabundus aplausi	Ego ælfæh abb con̄
Ego alfwold legis ði catascopus testudinem agie crucis iussu regis impressi	Ego sideman abb cor̄
..... crucis agie hilaris imposui	 cons̄
Ego eadelm commissarum plebium speculator hoc eulogium gaudens firmaui	Ego brihteah abb imp̄
Ego kynsige ði allubescence gratia spiritalis ouilis opilio hanc largitionē consolidaui	Ego godwine abb cons̄
Ego aðulf dño codr . . amminiculante hoc donum trophæo sc̄e crucis confirmaui	Ego brihtnoð abb as̄
Ego alfðryð præfati regis conlaterana hoc sintahma cum sigillo sc̄e crucis subscripsi	Ego germanus abb fir̄

Ego ælfere dux	Ego æðelmær m̄	Ego ælfelm m̄
Ego oslac dux	Ego eanulf m̄	Ego leofsige m̄
Ego æðelwine dux	Ego eadwine m̄	Ego wulfrie m̄
Ego brihtnoð dux	Ego æðelweard m̄	Ego godwine m̄
Ego æðelweard m̄	Ego ælfrie m̄	Ego ælfrie m̄
Ego wulfstan m̄	Ego aðelwold m̄	Ego ealdred m̄
Ego ælfweard m̄	Ego alfwold m̄	Ego ælfeah m̄
Ego ælfsige m̄	Ego wulfmær m̄	Ego leofstan m̄
Ego æðelsige m̄	Ego ælfweard m̄	Ego ælfrie m̄
Ego wulfrie m̄	Ego ælfelm m̄	Ego æðelweard m̄
Ego ælfwine m̄	Ego ælfrie m̄	Ego brihtric m̄
Ego wulfgeat m̄	Ego leofwine m̄	Ego leofa m̄
Ego wulfstan m̄	Ego leofrie m̄	Ego brihtric m̄

Prefata quo'q' . . . bis trium iugerorum quantitas et duo predia in famosa urbe quæ ab accolis dicitur wýgorne ceastre
accidunt. quæ sub eiusdem condicione libertatis perpetualiter in nomine dñi nři ihu xpī haberi precipio.

* The second o of this word is corrected from b.

HARLEY CHARTER 43 C. 6.

[*Eadgar, A.D. 975.*]

✠ In nomine dī summi et altissimi ih̃u xp̃i · egregius agonista sermocinatus · ē · in scripturis diuinis s̃c̃e predicationis · hortatus talem protulit sententiam dicens omnia nuda et aperta sunt coram oculis dī prima usquæ conticinium unius cuiusq; actus prospicit · unde ego · EADGAR · totius brittannię basileus quandam ruris particulam · iii · mansas in uillam quæ ab eiusdem patrię incolis · madanlieg · nuncupatur uocabulo cuidam episcopi mihi oppido fideli qui ab uiusce patrię gnosticis nobili ap̃elwold apellatur onomate pro obsequio eius deuotissimo perpetua largitus sum hereditate ut ipse uita episcopi cum omnibus utensilibus pratis uidelicet · pascuis siluis · uoti compos habeat et post uitæ suę terminum quibuscumque uoluerit cleronomis immunem derelinquat · Sit autem prædictum r̃s omni terrenę seruitutis iugo liberum tribus expeceptis rata uidelicet expeditione pontis arcisue restauratione · Si quis igitur hānc ñram donationem in aliud quam constituimus transferre uoluerit priuatis consortio s̃c̃e dī ꝥc̃cl̃ę eternis barathri incendiis lugubris iugiter cum iuda xp̃i · proditore eiusquę complicibus puniatur · si non satisfactionę emendauerit congrua quod contra ñrm deliquit decretum · His m̃etis præfatum r̃s h̃nc inde giratur: 7

Dis sýndon þa land gemæro to madan leage ærest on witena leage in eardel of eardele in wriman ford of wriman forda · ondlong broces on hedenan mós of hedenan móse ýmbe heafca bæce of þan bæce on þone hege of þon hege on wilburge wege of þam wege in cærsihtan wýll of þam wýlle in þa dic of þære dic in þ̃ micle mós of þam mose in þ̃ síc of þam síce in wierdes ford of wierdes forda on þone hreodihtan mor of þon more in þa hæþihtan lege of þære lege in þa hýrste on þa gr'e'atan ác of þære ác in þ̃ síc of þam síce eft on witena leage: 7

Anno dominice incarnationis · dcccc · lxxiiii · s̃cripta est hæc carta hīs testibus consentientibus quorū inferius nomina caraxantur: 7

+ Ego · EADGAR · rex præfatum donationem consensi ·			
+ Ego · dunstan · dorouernensis æcc̃l̃ę arhcieþs c̃signauī ·			
+ Ego · oswold eboracensis æcc̃l̃æ arhcieþs confirmaui ·			
+ Ego · ap̃elwold · eþs concessi ·	+ Ego · ælfprýþ · regina ·	+ Ego · ælfhere · dux ·	+ Ego · ælsige · miþ ·
+ Ego · alfwold · eþs c̃firmaui ·	+ Ego · æscwíg · abbod ·	+ Ego · æþelwine · dux ·	+ Ego · æþelmær · miþ ·
+ Ego · ælfstan · eþs corroborauī ·	+ Ego · ælfric · abbod ·	+ Ego · oslac · dux ·	+ Ego · wulfric · miþ ·
+ Ego · wýnsige · eþs consolidauī ·	+ Ego · osgar · abbod ·	+ Ego · býrhtnoþ · dux ·	+ Ego · æþelsige · miþ ·
+ Ego · ap̃ulf · eþs adqueiui ·	+ Ego · æþelgar · abbod ·	+ Ego · ælfweard · miþ ·	+ Ego · æþelweard · miþ ·
+ Ego · sýdeman · eþs adfirmaui ·	+ Ego · sigar · abbod ·	+ Ego · æþelweard · miþ ·	+ Ego · býrhtferþ · miþ ·

[*Endorsed*, “ + þis is þara · iii · hida boc þe eadgar cing gebocode ap̃elwolde bisceope on éce ýrfe æt madan liege: 7 ” *and in capitals*, “Donatio Eadgari regis quam dedit sancto Atheluoldo episcopo uuentano: . ad madan leage.”; *and in a 15th century hand*, “latine et saxonice.”]

Anno domini incarnationis. DCCC LXXXIII. Ego os uolod. super nuntioris fultus iuuamine
 Archi pite sul cum licentia ap el redi. regis anglorum ac el rick. ducis merciorum cuidam
 ministro meo qui agnosticus nota. cynelac nuncupatur uocabulo oberus fidele obsequium
 quandam ruris particulam. et dimidium uidelicet mansas quod solito uocitat nomine at caldine
 cum omnibus ad se rite pertinentibus liberaliter concessi ut ipse uita comite fideliter perfruat^{letan}
 et post uite sue terminum duobus quibus uoluerit clero nomis dere linquar. quibus etiam ex hac uita
 migratis rursus predictam cum omnibus utensilibus ad usum primatis ecclesie di in peo ger ne ceastre
 restituantur immunis. ponne i r h a f. london p r i o d e h a l f h i o p e o p p o l o a n c e b i r a e o p r e l d c y n e l m e h i r p e n e
 to boc london s p a h e h i r h i m d r. h a f d e t o p o l l a f h t o l a n l o n d e a f f a n g e o n e a n d l o n d e g e o n h o m l o n d e
 + ego os wold archi epis + ego pifcan p r b t + ego godinge d i a c + ego leof pine d t
 + ego p y n s i g e p r b t + ego eadward p r b t + ego leof scan d i a c + ego u f u e d t
 + ego a p e l f c a n p r b t + ego a p e l s i g e p r b t + ego p u l f h u n d t + ego a l f n o d d t
 + ego a l f s i g e p r b t + ego p u l f w a r d d i a c + ego c y n e t e g n d t + ego a p e l p o l d d t
 + ego eadgar p r b t + ego a f r i c d i a c + ego p u l f g a r d t + ego p u l f n o d d t

ADDITIONAL CHARTER 19,794.

[Oswold, Archbishop, A.D. 984.]

C Y R O G R A V V M.

✠ Anno dominice incarnationis .dcccclxxxiiii. Ego OSUOLD. superni rectoris fultus iuuamine archipresul cum licentia ÆPELREDI. regis anglorum ac ÆLFRICE. ducis merciorum cuidam ministro meo qui a gnosticis nota .CYNELM. nuncupatur uocabulo ob eius fidele obsequium quandam ruris particulam. ii et dimidium uidelicet mansas quod solito uocitat nomine æt caldinccotan. cum omnibus ad se rite pertinentibus liberaliter concessi ut ipse uita comite fideliter perfruatur et post uite sue terminum duobus quibus uoluerit cleronomis derelinquat. quibus etiam ex hac uita migratis rus predictum cum omnibus utensilibus ad usum primatis ecclesie dei in weogerne ceastre restitatur immunis. þonne is þæs londes þridde half hid þe oswold arcebisceop selð cýnelme his þegne to bóc londe swa he hit him ær hæfde toforlæten to læn londe æghær ge on earð londe ge on hom londe.

+ Ego óswold archiepiš	+ Ego wistan prbt	+ Ego godinge diaċ	+ Ego leofwine ct
+ Ego wýnsige prbt	+ Ego eadward prbt	+ Ego leofstan diaċ	+ Ego ufuc ct
+ Ego æpelstan prbt	+ Ego æpelsige prbt	+ Ego wulfhún ct	+ Ego ælfnoð ct
+ Ego ælsige prbt	+ Ego wulfward diaċ	+ Ego cýneþegn ct	+ Ego æpelwold ct
+ Ego eadgar prbt	+ Ego æþric diaċ	+ Ego wulfgar ct	+ Ego wulfnoð ct

[Endorsed, “ + þis sýndon þa lond gemæru into caldinge cotan þ is ærest on ruhwellan of ruhwellan 7long sices on þone weg of þæm wege anbutan þone garan eft on þone weg of þæm wege a be þæm heafod londe þ eft in þ oper heafod lond ane hwile þænne in þa furh þ andlong fýrh anbutan þ heafod lond þ swa on cýne burge lond gemære þ andlong gemæres on þ heafod lond of þæm heafod londe eft on þone weg of þæm wege on hlýdan andlong hlýdan on þone heafod weg of þæm wege on þone hýll of þæm hýlle on þa díc æt crawan þorne of þære díc on cærent þ andlong cærent on þa mýlen díc on þære díc on þa dene þ andlong dene on þone grenan weg of þæm wege on þa furh of þære fýrh a be þæm heafdan to breoduninga gemære to þære fýrh þæs bisceopes at londes þ andlong fýrh to þæm heafdon of þæm heafdon to þæm heafod londe swa anbutan þ heafod lond þ innan þa furh þ andlong fýrh on suð bróc þæt andlong broces þæt eft in rugan wellan.”; and in later hands, “Æpelredi regis.” and “caldicoto: ii. hidæ et dimidium.”]

þ þir rymdon þa lono ge mæqu i tto caloin ge cotan þir æfre on mæh pællan 7 lons fæc on þone ræs of þam ræge anburcan
 þone saquan æt on þone ræs of þam ræge abe þam heapod londe æt in þofra heapod lono are hyle þæmne in þa fuph þ and lons f rymh
 anburcan þ heapod lono þ rym oncyne burge lono ge mæc þ and lons semæc on þ heapod lono of þam heapod londe æt on þone ræs of þam
 ræge on hlyðan and lons hlyðan on þone heapod ræs of þam ræge on þone hyl of þam hyle on þæne æt cnappan þorne of þæne æt on æfist
 þ and lons æfist on þa mæ lare on þæne æt on þæne æt on þone ætman ræs of þam ræge on þa fuph of þæne f rymh abe þam
 heapod to bneccuniga semæc to þæne f rymh þæf bneccof æt londe þ and lons f rymh to þam heapod on of þam heapod to þam heapod londe
 þa anburcan þ heapod lono þ inman þa fuph þ and lons f rymh on mæh pællan

pręfati rus quod ABBANDUN nuncupatur. quod rex CEADWEALLA dño nřo eiusq; genitrici MARIAE priscis temporibus deuoto concesserat animo. in quo prędecessores nři diabolica decepti auaritia edificium sibi regale iniuste construxerant. aeclesiae ři restituentes interdixerunt. ut regū nemo inibi pastū requireret. nec edificiū in sempiternū construe[ret.] Quod ego AÐELRED angloř basileus optimatū meorum us[us c]onsilio tam meis quā meorū successorum temporibus. fixum in nomine patris et filii et sps sři fieri in aeternum precipio. Tempore siquidē quo rura quae dño deuoto p hoc modernū priuilegiū restauraui animo iniuste a sřa ři aeclesia ablata fue[ran]t. pfidi quiq; nouas sibi hereditarias kartas usurpantes ediderunt. sed in patris et filii et sps sři nomine precipimus. ut catholicorř nemo easdem recipiat. sed a cunctis repudiatę fidelib; in anathemate deputentur ueteri iugiter uigente priuilegio. Si quis uero tam epýlepticus phýlarginiae seductus amentia quod non optamus. hanc nřae munificentiae renouatam libertatem ausu temerario infringere temptauerit. sit ipse alienatus a consortio sřae ři aeclesiae. necnon et a participatione sacrosři corporis et sanguinis dñi nři iřu xři. p quē totus terrarū orbis ab antiquo hum[ani g]eneris inimico liberatus est. et cum iuda xři proditore in sinistra parte deputatus. ni prius hic digna satisfactione humilis penituerit. quod contra sanctam ři aeclesiam rebellis agere praesumpsit. nec in uita hac practica ueniam. nec in [the]orica requiē apostata optineat ullam. sed aeternis barathri incendiis trusus iugiter miserrimus crucietur. Anno dñice incarnať ut prędixi .decccxciii. indict .vi. humillimo rogatu pfati et deuoti abbatis UULFGARI scriptū ÷ huiř renouatę libertatis priuilegiū. his testib; consentientib; quorř inferi nomina scđm uniřcuiřq; dig[nit]atē utriřq; ordinis decusati dño disponente karaxantur.

Ego AÐELRED britannię angloř monarchus. hoc tauma[te cruci]s roborauī.
+ Ego SIGERIC dorobernensis aecłę archieps. eiusdē regis beniu[ole]ntiā subscripsi.
+ Ego ælfstan lundoniensis aecłę eps. hanc regis munificentiā confirmaui.
+ Ego ælfheah uuintoniensis ečlae eps. hanc renouationis libtatē corroborauī.
+ Ego ælfric coruinensis parrochię eps. q* pfatū adiacet monasteriū. huic dono sčam crucē impssi.
+ Ego ælfheah. licetfeldensis aecłę eps. testudinē sčę crucis depinxi.
+ Ego æscwig dorccensis ečłę eps. hoc regale donū consolidauī.
+ Ego þeodred orientaliū angloř eps. huic largitati assensum prebui.
+ Ego ælfstan hrofensis ečłę eps. huic dapsilitati crucē imposui.
✦ Ego ordbýrht australiū saxonū eps. sigillū sčę crucis annotaui.
+ Ego wulfsige scirburnensis ečlae eps. gaudenter consensi.
+ Ego ealdulf wigorensis ečlae eps. hilari uultu subscripsi

Ego apulf herefordensis ečłę eps. di.
Ego sigar wýllensis ečłę eps. ita posse [si]gnū duxi.
Ego alfwold cridiensis ečłę eps. huic se[ri]pt[o] non contradixi.
Ego ealdred cornubiensis ečłę eps. hoc de[cre]tū c[sent]iendo laudaui.
Ego ælfðryð mať eiusdē regis huiř doni fautrix extiti.
Ego æpelstan eiusdē regis filius. hoc stare non rennui.
Ego ecgbýrht eiusdē quoq; regis filiř. assensū pbere n̄ distuli.
Ego eadmund eiusdē etiā regis filiř. hoc po[s]se fieri non intđixi.
Ego eadred eiřdē quidē regis filius. hoc m̄ placere professus sum.
Ego UULFGAR abb abbandunens coenobii hoc sintagma triūphans dictaui.
Ego ælfweard glæst abb. + Ego wulfric auġ abb
+ Ego ælfsige niw abb. + Ego byrhtnoþ. æliġ abb

+ Ego lifinc. [f]ont abb. + E[go] [a]lbañ [ab]b. + Ego ælfwig westm̄. abb. Ego
+ Ego ælfric. meať abb. weard dux. Ego Ego
Ego ælfere. baþan abb. Ego æ[l]frie dux. Ego Ego
Ego leofric. micet abb. Ego æ[l]fhelm dux. Ego Ego
+ Ego ælfhun. middeť abb. Ego [æ]lfsige mis. Ego Ego
Ego byrthelm. eaxc abb. Ego æp[e]lsige mis. Ego Ego
Ego æpelric. æpeť abb. [Eg]o [æpe]lmær mis. Ego Ego
Ego wulfsige. westm̄ abb. . . . [by]rhtwold mis. Ego Ego
Ego germanus. rañ abb. . . . [o]rdulf mis. Ego Ego
Ego kenulf. burh abb. . . . [w]ulfheah mis. Ego Ego
Ego godeman iorñ abb. . . . [w]ulfrie mis. Ego Ego
Ego alfwold winđ. abb. . . . [w]ulfgeat. mis. Ego Ego

[Endorsed in a hand of the 12th century, “Priuilegium AÐelredi regis factum de abbastona;”]

+ 1 he cyþ on þýrǝ ge pūte hu pýmpleð geledde hýne ge ríctne tpe at pul fa mēre be pōnan æþel pæde cýnnig. þ pæpþon
píe pūc. ar ce bīrcop. 7 opð býrþe bīrcop. 7 ælf pūc eal ðer man 7 ælf þ pýþ þæt pæc cýnnig. 7 mōð. þ hī pæ pōn ealle to ge pīctne tpe þæt
æþel pūc eal ðe pýmpleð ælf lūnð æt hūc. 7 bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
bīrcop. 7 þæt pūc mōð to ge pīctne tpe pēn to lēop pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
pūc. þa pēn dē pēcýnnig. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
þæt pūc æþel pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
hī æt pūc pūct līc op t pūct. 7 pūc pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
7 æt hī hīne ge. dñm. þa geledde hī hī a hñung. mīd ælf þ pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
pūc. 7 æt pūc þa pūc æt lūn. 7 dīc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
bū dīc. 7 līc pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
geon pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
nan pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
an hī pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7
pūc. 7 æt bīr nan. 7 æt bīr a dān pēl. 7 a on ge a n f lūnð æt dēce. þa pēn dē pēcýnnig. þæt pūct be f. a. a. 7

TR I I D E A I C V D M X E T V I I M

COTTON MS., AUGUSTUS II. 15.

[*Wynflæd*, A.D. 990–994.]

+ Her cȳþ on þȳsū gewrite hu wȳnflæd gelædde hȳre gewitnesse æt wulfa mere beforan æþelrede cȳninge. ꝥ wæs þoñ sigeric arcebiscop. 7 ordbȳrht biscop. 7 ælfric ealderman 7 ælfprȳþ ~~þæs~~ þæs cȳninges modor. ꝥ hi wæron ealle to gewitnesse þæt ælfric sealde wȳnflæde ꝥ land æt hacceburnan. 7 æt bradanfelda ongean ꝥ land æt deccet. þa sende se cȳning þær rihte be þā arcebiscope. 7 be þā þe þær mid hi to gewitnesse wæron to leofwine 7 cȳþdon hi þis. þa nolde he butan hit man sceote to scirgemote. þa dȳde man swa. þa sende se cȳning be æluere abbude his insegel to þā gemote æt cwicelmeshlæwe 7 grette ealle þa witan þe þær gesomnode wæron. ꝥ wæs æþelsige biscop. 7 æs'e'wig biscop. 7 ælfric abbud. 7 eal sio scír 7 bæd 7 het ꝥ hi scioldon wȳnflæde 7 leofwine swa rihtlice geseman swa hi æfre rihtlicost þuhte. 7 sigeric arcebiscop sende his swutelunga þæto. 7 ordbȳrht biscop his. þa getæhte man wȳnflæde ꝥ hio moste hit hȳre geahnian. þa gelædde hio þa ahnunga mid ælfprȳþe fultume þæs cȳninges modor. ꝥ is þoñ ærest wulfgar abbud. 7 wulfstan priost. 7 æfic þara æþelinga discesten. 7 eadwine. 7 eadelm. 7 ælfelm. 7 ælfwine. 7 ælfweard. 7 eadwold. 7 eadric. 7 ælfgar. 7 eadgȳfu abbudisse. 7 liofrun abbudisse. 7 æþelhild. 7 eadgȳfu æt leofecanoran. 7 hȳre swustor. 7 hȳre dohtor. 7 ælfgȳf[u 7 hȳr]e dohtor. 7 wulfwȳn. 7 æþelgȳfu. 7 ælfwaru. 7 ælfgȳfu. 7 æþelflæd. 7 menig god þegen. 7 god wif þe we ealle atellan ne magon. ꝥ [wære] forþcom eal se fulla ge on werū ge on wifū. þa cwædon þa witan þe þær wæron ꝥ betere wære ꝥ man þene aþ aweglete þoñ hine man sealde. forþan þær sȳþþan nan freondscȳpe nære. 7 man wolde biddan þæs reaflices ꝥ he hit sciolde agȳfan 7 forgȳldan. 7 þā cȳninge his wer. þa let he þone aþ aweg. 7 sealde æþelsige biscope unbesacen land on hand ꝥ he þanon forþ sȳþþan þæron ne spræce. þa tæhte man hȳre ꝥ hio sciolde bringan his fæder gold 7 siolfor eal ꝥ hio hæfde. þa dȳde hio swa hio dorste hȳre aþe gebiorgan. þa næs he þa gȳt on þā gehealden butan hio sceolde swerian ꝥ his æhta þær ealle wæron. þa cwæþ hio ꝥ hio ne mihte hȳre dæles ne he his. 7 þȳses wæs ælfgar þæs cȳninges gerefa to gewitnesse. 7 bȳrhtic. 7 leofric æt hwhite cȳrcan. 7 menig god man to eacan him.

At the bottom of the charter are the upper halves of a series of letters.

[*Endorsed in a hand of the 12th century, “Inutile.”; and in one of the 13th, “Inutilia.”*]

[illegible]

COTTON CHARTER VIII. 38.

[*Wynflæd's will, about A.D. 995.*]

+ Wynflæd cyð hu hio wile ymbe þæt hio hæfð ofer hyre dæg hio becwip into cyrcan hyre ofring... u 7 hyre beteran ofri'ng sceat 7 hyre rode 7 into beodern hiwun twa selefrene cuppan 7 hyre to saul sceatte ælcon godes þeowe mancos go[ld]es 7 butan þam ceoldryþe i mancus 7 oðelbryhte 7 else 7 æpel.. þe 7 an pund to wiltune þam hiwum 7 fugele anne mancus 7 hio becwīð æðelflæde hyre dehter hyre agraſenan beah 7 hyre mentel preon' 7 þ land æt ebbeles burnan 7 þa boc on ece yrfe to ateonne swa hyre leofosð sy 7 hio . . . [h]yre þara manna 7 þæs yrſes 7 ealles þæs þe þær þenne on bið butan þæt man ſceol for hyre ſaulle þær ofdon ægþer ge an mannon ge an yrfe 7 æt ceorla tune hio hyre an ealſwa þere manna 7 þæs yrſes [but]an þam freot mannon 7 þæt man finde of þam yrfe æt ceorla tun[e] pundes wyrþne ſaul ſceat to mylen burnan 7 healfes pundes wyrþne ſaul ſcet fram cinnuc to gyfle 7 eadmære þæt land æt c[o]les [h]ylle 7 æt inggenes hamme 7 hio an him eac þæs landes æt faccan cu[m]be hyre morgen gyfu wes his dæg 7 ofer his dæg gyf æpelſlæd leng lybbe þonne he þonne fo hio to þam lande æt faccan cumbe 7 ofer hyre dæg gja hit eft an eadwoldes hand 7 gif god wille þæt eadwold weorþe to þam ge[w]exen a'n' his fæder dæge þæt he land healdan mæge þene bid ic eadmær þæt he him læte þara twega landa oþer to oþþe æt colles hyl[e] oð æt ead[b]urgge byrig 7 ofer his dæg buta 7 hio wile þæt man finde æt inggenes ham[me he]alfes pundes wyrþ'n'e ſaul ſceat to waneting for hy 7 æt colles hylle 7 finde man of þam yrfe .lx. þene'g'ga wyrð to s'c'rifenan hamme .lx. to colle[s hy]lle .lx. to cilla riðe 7 freoge man wulſware folgyge þam þe hyre leofo[st].. ttryþe ealſwa 7 freoge man wulflæde on þæt gerad þæt hio folgyge æpelſlæde 7 eadgyfe 7 hio becwīð eadgyfe ane crenceſtran 7 ane ſem[eſtran] oþer hatte edgyfu oþer hatte æpelyfu 7 freoge man 'gerburge' 7 miſcin 7 hi . . . el 7 burhulſes dohtur æt [cin]nuc 7 ælſige 7 his wif 7 his yldran dohtor 7 ceolſtanes wif 7 æt ceorla tune freoge man piſus 7 edwyn . . 7 . . . n wif 7 æt faccan cumbe frioge man edelm 7 man 7 iohannan 7 ſpro 7 his wif' 7 en[efætte] 7 gersande 7 ſnel' 7 æt colles hylle freoge man æpelgyþe 7 bican wif 7 æffan 7 bedan 7 gurhannes wif 7 freoge man wulſwares ſwystor byrſiges wif 7 i þysne wyrhtan 7 wulfgýþe ælſwýþe dohtor' 7 gif þær hwylc wite þeow 'man' ſy butan þyſon þe hio geþeowede hio gelyf'ð to hyre bearnon þæt hi 'hi'ne willon lyhtan for hyre ſaulle 7 ælſwolde hyre twegen weſend hornas 7 an hors 7 hyre re'a'de ge[t]eld [7] hio becwēð eadmære ane hlidfæþe cuppan oþre æðelflæde 7 bit þæt hi findon betweox him twa ſmicere ſcencing cuppan [i]nto beodern for hi oþþe hyre ahgene ieredan cuppan geiccon hysy an anon punde þonne wolde hio þæt man dyde 'inn'on ægþere cuppan healf pund penega 7 agyfe man eadwolde his ag[e]ne .ii. ſylerenan cuppan: 7 hio becwīð him hyre gold fagan treowena[n] cuppan þæt he ice his beah mid þam golde oþþe hi mon æt him gehweorfe mid .xvi. mancuſſum reades reades goldeſ ſwa micel þær is to gedong 7 hio becwip him twa mydreca[n] 7 þær aninnan an bed reaf eal þæt to anum bedde gebyreð 7 a'gyfe eadmær eadwolde ſwa micel yrfe 7 ſwa fela manna ſwa . . . [h]im ær æt hafene becwæð 7 [h]e his fæder ſyððan ſwa he wille 7 be þan lande æt cinnuc hit agon þa hiwan æt ſceaftes byrig ofer hyre dæg 7 hio ah þæt yrfe 7 þa men þenne an hio þan hywum þara gebura þe on þam gaſollande ſittað 7 þara þeowra manna hio an hyre ſyna dehter eadgyfe 7 þæs yrſes butan þam ſaul ſceatte þe man to g'i'fle ſyllan ſceal 7 hio wile þ man læte on þan lande ſtandan vi ox's'an 7 iiij cy mid feower cealfon. 7 of [þa]m þeowan mannan æt cinnuc hio becwīð eadwolde ceolſtan etſtanes ſunu 7 æffan ſunu 7 burhwyne mærtin 7 hiſig 7 hio becwip eadgyfe þær angean ælſige þene coc 7 ælſware burgan dohtor 7 heretan 7 his wif 7 ecelm 7 his wif 7 hiora cild 7 cynetan 7 wynſige 7 byrhtices ſunu 7 edwynne 7 buneles ſunu 7 ælfferer dohtor 7 hio becwīð æpelſ[læde] elhhelmmeſ dehter ælfferes dohtor 'þa geonran' 7 hyre twili brocenan cyrtel 7 oþerne linnenne oþþe linnen web 7 eadgyfe twa mydreca[n] 7 þær anin[n]an hyre be't'spe bed wah rift 7 linnenne ruwan 7 eal þæt bed ref þe þæto gebyreð 7 * 7 hyre betſtan dunnan tunecan 7 hyre 'beteran' mentel 7 hyre twa tr'e'owenan geſplottude cuppan 7 hyre ealdan gewiredan preon is an .vi. mancuſſum 7 ſylle man hyre .iiij. mancuſſas of hyre ſa[ule] ſ[ceat]te] . . . bege 7 an lang heal wah rift 7 oþer ſceort 7 þrio ſet hrægl 7 hio an ceoldryþe hyre blacena tunecena ſwa þer hyre leofre beo 7 hyre be't'sð hali ryft 7 hyre betſþan bindan [7 æpelſ]læde piſſe hwitan hyre cinodaðenan cyrtel 7 cuffian 7 bindan 7 finde æpelſlæd ſyþþan an hyre nun 's'crude loce hwæt hio betſð mæge wulflæde 7 æpelgife 7 ice mid golde þæt hyra ægþer hyru hæbbe .lx. penen[ga wyr]þ 7 ceolwynne 7 edburge þæt ſy xxx penega wyrþ 7 þær ſynt twa micle myd'e'can 7 an hrægl cysð 7 an lytulu tow myderce 7 eac twa ealde mydercan þenne an hio æpelſlæde on ælcum þingum þe þær unbecweden bið on bocum 7 an ſwilmum lytlum 7 hio gelyfð [þ]æt hio wille hyre ſaulle geþencan 7 þær ſynt eac wah riftu ſum þe hyre wyrþe bið 7 þa læſtan hio mæg ſyllan hyre wimmannon 7 hio becwīð cynelufe hyre dæl þara wildera horsa þe mid eadmære's' ſynt 7 hio an æðelfede hyre hys . . . [cu]ppe 7 þara andlumena 7 ealra þara getæsa þet þær binnan beoð 7 eac ðæs worþiges gif his hyre ſe cing an ſwa ſwa eadweard cing ær his byrhtwynne hyre meder geuþe 7 hæbbe eadwold 7 his ſweoſtor hyre taman hors g[e]mæn[e]' his agene toforan

* An erasure in the Charter.

HARLEY CHARTER 43 C. 7.

[Æscwig, A.D. 995.]

✱ Regnante theo inperpetuum architectorio. qui sua ineffabili rite potentia omnia disponit atq; gubernat. uicesq; tempoz hominumque mirabiliter discernens terminumq; incertum prout uult aequanimiter inponens. et descretis humanaq; naturę misteris docet. ut cum his fugitiuis et aei cursibus transitoriis possessiunculis iugiter mansura dō largiente fragiliq; naturae consolationis subleuamine adipiscenda sunt. Quamobrem ego aescwig dī miserationis largitate dorcocensis æccīae presul aliquantulā ruris particulam. quinas uidelicet mansas. in loco qui a ruriculis cuces hamm uocitatur cuidam meo homini mihi oppido fideli nuncupato ælfstan largiflua donatione libens concedo ut habeat atq; possideat quamdiu uiuat et post sé cuicumq; uoluerit cleronomi in ppetuā derelinquat hereditatē; Huius pifatę terrę domini priscis temporib; sibi eam ueternis cartulis uindicauerunt atq; sponte eas m' tradiderunt. quam ego nunc cum consensu ac licentia ÆÐYLREDI REGIS atq; senatorum noua superscriptione corroboraui. Sit autem supradicta terra libera ab omni regali seruitio cum uniuersis que pertinent sibi. campis. pascuis. pratis. siluis. aquarumq; discursib; exceptis istis tribus expeditione pontis. arcisue constructione. Si quis autem cupiditate inlectus temptauerit irritam facere aut frangere huius decreti diffinitionem. sciat se in tremendo examine rationem redditurum. His autem limitibus prefatum rus undique circumgirari uidetur. Ðys syndon þa land gemæro to cuces hamme. Ærest of cudan hlæwe on fildena weg. andlang weges þ on ðone ealdan egsan ford. of ðam forda. andlang hweowelriðiges þ on swæferðes wylles heafdon. of ðæs wylles heafdon. on þone æsc. of ðam æsce. eft on hweowelriðig. of ðam riðige on þa ealdan dīc. of þære dice. þ on þa wudu wīc æt wylleres seaðon. 7 swa se wudu þe into þam lande gebyrað.~

Scripta est hæc scedula anno ab incarnatione dñi .deccc.xcv. et huius doni constipulatores extiterunt quorum inferius nomina scripta uident'.

Ego æþelredus rex anglorum huius libertatis donationem culminis totius régime gubernans ÆSCWIO EFO desiderante libenter concessi;

+ Ego sigericus. Doruorensis aecclesiae presul confirmaui.	+ Ego æþelwerd Dux.	+ Ego æþelmær. Minister.
+ Ego ælfeagus. Wintoniensis aecclesiae presul confirmaui.	+ Ego ælfric Dux.	+ Ego ordulf. Minister.
+ Ego. ælfstanus. lundoniensis aecclę antistes consolidauī.	+ Ego leofsige Dux.	+ Ego wulfgeat. Minister.
+ Ego æscwius. Dorcocensis aecclesiae presul conlaudaui.	+ Ego leofwine Dux.	+ Ego wulfeah. Minister.
+ Ego ælfstanus. Hrouensis aecclesiæ pontifex consignaui.	+ Ego ælfsige Abbas.	+ Ego ælfsige. Minister.
+ Ego ordbyrht. Seolesiensis aecclāe antistes inpressi.	+ Ego leofric Abbas.	+ Ego fræna. Minister.
+ Ego sigar. Willanensis aecclesiae episcopus adquiui.	+ Ego byrhtnoð Abbas.	+ Ego wulfric. Minister.
+ Ego ælfricus. Wiltuniensis aecclesię presul adiuuaui.		

[Endorsed in a contemporary hand, "to cuces hamme"; and in a hand of the 13th century, "Æthelredus Rex; Cuces hamme" "Ælfstane."]

Quam uis enim regaliū dignitatū decreta et saluberrima regnorum consilia in anente immutatis singula iugiter fixa primaque perseuerent. ad tamē quia non unquā
tempestates et mundi turbines fragili em uite corpus humane pulsantes contra diuina superinae affirmationis ac legitima iura illidunt. Idcirco ordine litterarum accipita
num scedulis sunt noboranda nepoti curu casu successorum progenies posterorum. Ignorato precedentium patrum cirographo in fectricabilem horrendorum barbarorum uo
luntatem incupiat. Qua propter ego. f. ADGAR. totius britannia gubernatori et rectori. cuidam ministro qui aperitis. f. ULFRIC. appella. p uocabulo iura que ei ob cuiusdā offen
saculi. causa interdicta fuerant perpeti. aliter p̄stituo æquinam libertatem concedens quia tunc ipse quandiu in hoc mortali degerit. sec. uo sine alicuius honoris grauitate liberalit̄
possidet. et post sue uite obitum quibz. s. cumq. sibi placuerit heredibus incontaminata. reuelinquat. hec et tunc sunt terrarum illarum nomina que rex p̄fatus pulfrico æternalit̄
liberauit. æscesburh. 7 denices p̄rid. garcanford. ciferanlea. stanmshe. ceadelanp̄rid. boxon. in. bennanham. p̄ritingas. ticceburinan. stædanham. tullington. pæccingas. puningas. nrimbne.
Siquis denique quod non optamus hanc n̄iam libertatem cupiditatis liuore depressi uiolare. satageunt agminibz. tectis caliginis lapsi uocem audiant examinationis die arbitris sibi dicen
tis. discedite a me maledicti in ignem æquinum ubicum demonibus ferreis sagittis; crudeli tor. queantur. in poena si non ante mortem digna hoc emenda uerunt poenitentia. Dedit enim p̄dic
tus minister regi p̄fato centūxx. mane isas aurū. p̄robatissimi causa huius libertatis. Scilicet. namq. huius libertatis capitula anno dominice incarnationis. dccc. lx. his testibus

conuentibus quorum inferius nomina secundum unius cuiusque dignitatem capiunt

† f. 30	eadgar rex hanc libertatem concessi	† f. 30	ælphere dux	† f. 30	ælppine m	† f. 30	ælsige m	† f. 30	ælppine m
† f. 30	dunstan archi eps episcopi nam	† f. 30	ælpheah dux	† f. 30	byrhtferd m	† f. 30	ælsige m	† f. 30	ælpine m
† f. 30	oscytel archi eps noborau	† f. 30	æelstan dux	† f. 30	æelsige m	† f. 30	pulphelm m	† f. 30	ealdred m
† f. 30	osulf eps esolidaui	† f. 30	æelpold dux	† f. 30	eadric m	† f. 30	æelsige m	† f. 30	leuinez m
† f. 30	byrhtelm eps coruaborau	† f. 30	byrhtenod dux	† f. 30	ospearo m	† f. 30	ælfred m	† f. 30	ælppine m
† f. 30	apulf eps concordi	† f. 30	eadmund dux	† f. 30	osulf m	† f. 30	ælfred m	† f. 30	ælppine m
† f. 30	ælppold eps consensi	† f. 30	æelmund dux	† f. 30	uulfgar m	† f. 30	ælsige m	† f. 30	æelppearo m
† f. 30	æelpold abbe depresi	† f. 30	ælpgar m	† f. 30	pulphere m	† f. 30	ælpheah m	† f. 30	æelpeard m

M insinuat spiritum ueneris quare in primis formaretur. probandi causa excepto uideretur p. ueliciens paradisiace
suatibilisq; terguerfatione unaginis pellectus. An achemaus alogia ambro pomu momordia uictu & sibi ac rostris in
W sagia dogmate pmentib; mude orthodoxis eulogiū ex supnis deferens monuit iudaeoz seditiosa elinge. fideur loquactas
obtinfi cecitate umbraminis ad supnoz alacrimonia patimimoz aduocans angelus supmis elapsus luminib; maure intereratē ui
clamat **B** eataesurgo **MARIA** que credidisti pficiatur ante quedicta sunt tibi ad nō. **M** iriditu incarnat uerbū & incorpor
& dierat uerbū & rī. Quauidelicet sumpta de uirgine incau natione antiq; uirginis facinus demit. & cunctis mulierib; nradis pri
seruius. Hinc ego **EPILRAD** alachrono ammiculante angloz ceterarumq; gentiu incantu truuatum psistentium basilcus mo
uidelicet beatæ memorię michiq; ignerno amore dilectissimū **ADELVVOID** episcopi cuius industria ac pastoralis cura non solu
mecū plurima uelutere tactus cepi & que tantorum causa periculoz existere. studiose pcamtari sollicit curauī. Tancū igitur ta
pastim hęc infostuma promeae iuuentutis ignorantia quedā criss sola uamomibus pastim etiam pro quorundam illorū dēctan
rundam talium. **VULIGARI** salicet episcopi defuncti. **AR**
EADREDO salicet rege patruo patris mei necnon & ap
unentum meritis **ma** dēnam promeruit hereditatem &
regni xvii. sinodale conciliū **vuislonhai** indie scō penteco
creatori digna quaeq; spiritali animae meae salutē seu regali meae dignitati congrua quaeq; omni angloz populo op
& iuxta praedecessorum meorum decrēa ihū xpisto dñō nro eiusq; genitrici prisci restituere libertatis cyrogaphum. **H**
condigna salubriter instituta sanxerunt. pasto spiritali confirmauerunt. Nunc autem ego **EPILRAD** anglorum x
mercat optinere consortium. prēcūm quod michi dux praefatus alpnic profratris sui **EADVVINI** prioratu contulit.
& gratuita dñi inspirante gratia meorumq; optimatū tam laicorum quam ordinatorum rogatus simul & usus con
uandam concedo libertatem. Huius & enim renouat de libertatis auctoritas xpisti auctoritate nostraq; largitate
missaq; caelebratione peracta sub horum testium pnsentia mea assensum prebente confirmata est. abbas salicet
coenobi in manu & potestate **VULIGARI** abbatis michi humillima deuotione subiecti. grauf sine prēcūo uoluntariae re
promille quingentas missarum sollempnus ac mille ducentis psalteriorum melodis quas spontanea deuotione pr
quatinus post decessum eiusdem prefati abbatis **VULIGARI** cuius temporibus haec ipsa libertatis restauratio xpo sus
BENE DICTI instituta abbate iuste exodem fl. cum cuneo eligeris cop. si tu at
H uius priuilegi libertas deinceps usu perpēcūo ac indisteneatur catholicis nec extraheorum quispiam tyrannic
ut predixi libertatis gloriatur priuilegio. Si autem prefatū monasterium omniterrene seruitutis eode tenore lib
HRITHUNO abbate opanente solutum. Agri equidem adusus monachorum dño nro ihū xpo eiusq; genitrici **MARIAE**
cuius meo patruo rege **EADVIGO** eorumq; patruo salicet **EADREDO** rege fidelissimo restituyendo iure concessisset. eiusdem p
tric **MARIAE** prisas temporibus deuoto concefferat amico. In quo praedecessores nri diabolica decepti ad ea edificium
in sempiternū construct. Quodego **ADELRED** angloz basilcus optimatū meorum ut in silio tam neis qua meon
dño deuoto phoc modernū priuilegiū restauraui animo iniuste ascendi aedesia ablata. pfidi quiq; nouas sibi he
sed acunctis repudiare fiddib; inanachemate deputentur ueteri iugiter uigente priuilegio. Siquis uero tam epylempti
Infringere temptauerit. Sic ipse alienatus a consortio scaē di aede siae. necnon & a participatione sacrosā corporis & i
in sinistra parte deputatus. pū prius hic digna satis factione humilis penituerit. quod contra sanctam di aede sian
batathri incedus erusus iugiter miserimus cruci & ui

ABG. II. 36
 ut uti fecunditate conlaterna
 nimio deiectus saeculo locu pmerute ppeu. U. an
 K. d. r. f. c. o. z. atq. modernoz lepidissima ambrosia sacunda amari fabellana. proterendo nenas anagogico in frustant fame. uosq. ab
 g. n. i. s. ut euangelica pmulganfamina. stupenda cecidisse uidetur carmina. Cuius tota uidelicet catholica consona uoce alitobando p
 it. scilicet illud de quo euangelio. supereminens uis. for. altitudine sensum inquit. I. n. p. n. c. i. p. i. o. erat uerbu. & uerbu erat apud dm
 x. l. u. s. n. s. t. a. u. m. q. b. decus interrogatur. I. n. t. a. l. i. a. g. r. u. e. n. t. e. u. i. t. a. t. e. p. a. s. s. a. q. i. p. s. i. u. s. h. u. m. a. n. i. t. a. t. e. l. i. b. e. r. t. a. s. a. d. d. i. c. t. u. s. d. e. m. e. n. t. i. e. r. c. o. n. t. i. g. i. t.
 u. n. a. n. o. r. a. n. g. u. s. t. i. a. r. u. m. m. i. c. h. i. m. e. a. q. n. a. t. i. o. n. i. s. e. p. t. i. m. o. r. t. e. n. o. & d. e. m. o. p. s. f. r. e. q. u. e. n. t. e. r. a. c. m. u. l. t. i. p. l. i. c. i. t. e. r. a. c. c. i. d. e. n. t. i. u. m. p. o. s. t. d. e. c. e. s. s. u. m.
 u. e. r. u. m. & i. a. m. u. n. i. u. e. r. s. o. r. u. m. h. u. i. u. s. p. a. t. r. i. a. e. t. a. m. p. t. u. a. m. s. u. b. o. r. u. m. u. a. l. i. t. a. t. i. s. s. u. p. e. r. n. o. p. l. a. s. m. a. t. o. r. e. i. n. s. p. i. r. a. n. t. e. c. o. n. s. u. l. u. i. t.
 l. u. d. i. o. m. a. g. n. o. p. e. r. e. i. n. q. u. a. t. u. s. & a. r. c. h. a. n. a. q. u. a. e. q. d. i. u. i. t. a. m. e. c. u. e. x. a. m. i. n. a. n. s. t. a. n. d. e. m. d. n. c. o. n. p. u. n. c. t. u. s. g. r. a. a. d. m. e. m. o. r. i. a. r. e. d. u. x. i.
 d. a. p. h. i. l. a. r. g. i. t. i. a. q. u. i. m. e. a. q. u. a. l. i. t. a. t. e. c. o. n. s. u. l. e. r. e. d. e. b. e. a. n. t. a. c. c. i. d. e. n. t. i. a. S. i. q. u. i. t. a. m. i. n. t. e. r. c. a. e. t. e. r. a. m. e. m. o. r. i. a. e. o. c. c. u. r. r. i. t. m. e. r. o. g. a. t. u. q. u. o.
 t. a. t. e. m. p. r. o. m. i. n. e. r. e. i. n. t. e. r. u. i. s. c. o. p. u. s. a. d. e. l. u. y. o. i. d. a. p. r. e. d. e. c. e. s. s. o. r. u. b. u. s. m. e. i. s.
E. G. A. R. O. adusu monachorum dno. n. o. i. q. g. e. n. i. t. r. i. c. **M. A. R. I. A. E.** humilitatis & obedientiae ceterarumq.
 p. t. o. r. e. u. o. l. u. e. n. s. & c. i. t. u. s. a. t. a. n. t. o. t. a. m. q. e. x. h. o. r. r. e. n. d. o. a. n. a. t. e. m. a. t. e. l. i. b. e. r. t. a. t. i. s. p. r. e. n. s. a. n. n. o. d. n. i. c. e. i. n. c. a. r. n. a. t. i. o. n. i. s. d. o. c. e. x. c. i. i. m. e. i. a. u. t. e. m.
 t. i. m. o. r. b. u. s. u. e. r. b. a. s. a. l. u. t. a. t. o. r. i. a. & p. a. c. i. f. i. c. a. b. e. n. i. g. n. i. s. s. i. m. e. d. e. s. t. i. n. a. u. i. c. u. n. d. i. s. q. x. p. i. i. n. s. p. i. r. a. n. t. e. g. r. a. t. i. a. m. o. n. u. i. u. t. q. u. a. e. q. s. u. p. e. r. n. o.
 d. i. s. i. n. a. u. a. l. e. r. e. n. t. d. n. o. c. o. n. s. u. l. e. n. t. e. i. n. c. o. m. u. n. e. t. r. a. c. t. a. r. e. n. t. u. o. u. e. n. s. & i. a. m. t. i. a. c. o. m. i. t. e. & r. o. a. l. t. a. s. a. d. p. u. r. u. c. o. h. e. r. e. r. e. n. e. g. l. e. g. e. n. t. i. a. s.
 x. l. i. m. e. o. i. m. m. o. x. p. i. s. t. i. m. o. n. i. t. u. s. i. m. u. l. & h. o. s. t. a. z. m. a. g. n. o. p. e. r. e. d. e. l. e. c. t. a. z. a. c. c. o. m. p. o. t. e. s. s. a. l. u. a. t. o. r. i. x. p. i. s. t. o. g. r. a. t. i. a. s. e. g. e. r. u. n. t. & q. u. a. e. q.
 p. u. s. t. o. o. p. t. u. l. a. n. t. e. b. a. s. i. l. e. u. s. q. u. o. d. e. b. i. t. u. m. u. o. t. m. e. i. f. a. c. t. u. s. a. d. u. n. p. l. a. n. t. a. z. a. & e. t. n. a. e. l. i. b. e. r. t. a. t. i. s. a. l. t. i. t. u. d. i. n. i. m. m. o. d. e. r. a. t. o. r. i. s. d. e. m. e. n. t. i. a.
 u. s. p. r. a. e. f. a. t. a. x. p. i. s. t. i. s. c. a. e. q. e. i. u. s. g. e. n. i. t. r. i. c. i. s. h. e. r. e. d. i. t. a. s. i. n. q. u. a. s. e. r. u. i. t. u. t. e. e. s. t. u. e. n. u. n. d. a. t. a. p. e. r. p. a. u. a. l. i. t. e. r. a. n. a. t. h. e. m. a. t. i. z. a. n. d. o. r. e. a. c. i. o.
 i. n. l. i. o. e. i. d. e. m. s. c. a. e. x. p. i. s. t. i. g. e. n. i. t. r. i. c. i. s. a. c. c. e. s. s. i. a. e. m. o. n. a. c. h. i. s. q. i. n. b. i. d. e. g. e. n. t. a. b. u. s. a. & e. t. n. a. p. r. i. u. i. l. e. g. i. u. t. p. r. a. e. d. e. c. e. s. s. o. r. e. s. m. e. i. r. e. t. i. o.
 c. o. n. c. e. s. s. a. & c. o. r. r. o. b. o. r. a. t. a. e. s. t. d. i. e. x. v. i. k. a. l. e. n. d. a. r. u. m. a. u. g. u. s. t. a. r. u. m. i. n. o. r. a. t. o. r. i. o. u. i. c. i. q. u. i. u. s. i. t. a. t. o. G. I. U. L. I. A. N. A. M. p. o. m. i. n. a. r. i. s. o. l. &
 q. u. e. p. r. i. n. i. c. i. s. c. o. n. s. a. n. g. u. i. n. e. i. q. m. e. i. a. p. e. l. m. e. s. p. u. p. e. c. n. o. n. & a. u. u. n. c. u. l. i. m. i. o. p. o. u. l. p. i. a. c. p. r. i. o. r. a. t. u. m. p. r. e. f. a. t. i. A. B. B. A. N. D. U. N. I. E. N. S. I. S.
 n. u. a. n. d. o. c. o. m. m. i. s. i. h. a. n. c. q. p. r. i. u. i. l. e. g. i. l. i. b. e. r. t. a. t. e. m. t. a. m. s. i. b. i. q. u. a. m. c. u. r. e. t. i. e. s. i. m. u. l. e. i. u. s. d. e. m. s. c. a. e. a. c. c. e. s. s. i. a. e. c. o. n. g. r. e. g. a. t. i. o. n. i.
 a. e. t. n. a. a. n. i. m. e. m. e. a. e. r. e. d. e. m. p. t. i. o. n. e. d. e. c. a. n. t. a. u. e. r. u. n. t. a. & e. t. n. a. l. i. t. e. r. r. e. n. o. u. a. n. d. a. m. c. u. m. s. c. a. e. c. r. u. c. i. s. i. m. p. r. e. s. s. i. o. n. e. c. o. n. c. e. s. s. i.
 r. a. n. t. e. c. o. n. c. e. s. s. a. q. u. e. m. s. i. b. i. u. n. u. e. r. s. a. p. r. a. e. f. a. t. i. c. o. e. n. o. b. i. c. o. n. g. r. e. g. a. t. i. o. a. p. t. o. e. l. e. g. e. r. i. t. c. o. n. s. i. l. i. o. s. e. c. u. n. d. u. r. e. g. u. l. a. r. i. a. b. e. a. t. i.
 i. f. r. & u. s. c. o. n. t. u. m. a. c. i. a. i. n. p. r. e. d. i. c. t. o. m. o. n. a. s. t. e. r. i. o. l. u. s. a. r. t. i. p. i. e. n. s. e. x. e. r. c. e. a. t. p. o. t. e. s. t. a. t. i. s. s. e. d. c. i. u. s. d. e. m. c. o. e. n. o. b. i. c. o. l. l. e. g. i. u. m. p. e. r. p. o. u. i. e.
 e. r. u. i. q. u. o. a. p. r. e. d. e. c. e. s. s. o. r. i. b. u. s. n. r. i. s. c. a. t. h. o. l. i. c. i. s. a. s. c. o. l. E. O. N. I. E. u. i. d. e. l. i. c. e. t. &

